

ius positum huiusmodi et quod rationabile ne passim
detur facultas occidendi maritos ad habendas eo-
rum vxores. ¶ Dubitatur an vxoricidium sit ma-
gis peccatum q̄ matricidium. Respondetur q̄ nō
homō habet esse a matre cui debetur maior honor
hoc non habet ab vxore q̄ imponatur grauior peni-
tentia pro vxoricidio vt patet de assulpho vxorem
occidente. tricesima tertia questio secunda capi-
tulo. ad mouere q̄ pro matricidio non arguit graui-
tate culpe sed quia homo est promior occidere vxor-
em q̄ matrem maior penitentia inisigatur frequen-
ter etiam pro matricidio imponitur decemalis pe-
nitentia imponitur. tricesima tertia questio scda.
latorem. rarissimum est q̄ quis occidat matrem al-
meon aristotelis habebat motuū occidere matrē
eo q̄ culpabiliter patres misit ad bellum in quo p-
emptus est hoc excusant cum a tanto pro ore est
valdū argumentum qui matrem clementer ius-
sit occidi erat princeps qui poterat mulierem iube-
re occidi iuridice cum ipsa grecorum principem in-
signem agamemnonem oreffēs patrem occidit.

Distinctionis trigésime septime questio secunda.

Secundo circa eandem distinctionem que-
ro an ordo facit impediat matrimonium. re-
spondetur affirmatiue tales persone inha-
bilitantur ne contrahere possint: p̄s per magistrū
in littera caplo primo. et tricesima scda distinc-
tio placuit. in consilio carthaginensi dicitur placuit epi-
scopos presbyteros dyaconos sub dyaconos sc̄ti
dum pziora constituta etiam abstinere ab vxoribus
q̄ nisi fecerint ab ecclesiastico remoueantur officio
ceteros vero clericos ad hoc non cogi. idem patet
in capitulo. sc̄tiatim. et qui clerici vel videntes caplo
primo illud est rationabile decet hos christi mini-
stros esse puros mente z corpore q̄ esse non potest
si vxores haberent deniq̄ si nunc dant patrimonii
cruciatū nepotibus z neptibus a fortiori darent. p-
p̄is filiis in legitimo matrimonio natis. ¶ Cōtra
conclusionem hanc argumentor vxoratus possibiliter
est sacerdos: ergo sacerdos possibiliter est vxor-
atus: antecedens patet de grecis: respōdetur con-
cedendo illatum potens et possibiliter ampliant a
tergo et a fronte. ¶ Secunda propositio: possibile
est sacerdotem esse vxoratum patet tollendo modū
q̄ reliquum est veritatis habet in greco presbyte-
ro sacerdos est vxoratus cum vxoratus est sacer-
dos per conuersionem simplicem sacerdos est vxor-
atus sed isti greci primo sunt vxorati et tunc capi-
unt ordines. ¶ Tertia propositio: si quis primo est
sacerdos tali nō licet postea ducere vxorem. per sa-
cerdotem intelligo dyaconū et sub dyaconū. ac vi-
cie: contrahens matrimonium contra interdictum
ecclesie vere contrahit licet peccat contrahendo: q̄
ordinatus contrahens vere contrahit licet peccet
contrahendo: quia ordo non impedit matrimonium
quia ordo quia tunc omnis ordo impedit matro-
nium quod est saluum ne ratione voti quia si sic nō

essent duo impedimenta distincta ordo et votum ne-
go consequentiam q̄ etiam aliquos contractus p-
hibet sed non irritat eos si fiant vt de interdicto ec-
clesie aliquos et prohibet et simul irritat et reddit
contractus inanes vt in proposito ordo impedit q̄
sacer ita q̄ ordo sacer est causa sine qua non vel p-
pinqua irritatio legis est proprie causa in ordine
sacro.

Distinctionis trigésime octauae questio prima.

Arcu distinctionem trigésimā octauam q̄-
ritur vtrū omne votum obliget et an expe-
diat vouere. ¶ Pro solutione questionis
notabis votum in presentiarum non sic accipit vt
tantum valet sicut arbitrium vel voluntas sc̄m illi
dū perfici. velle suum cuius est nec voto vultū vno.
mille hominū species et rerum diffusio vsus. sed i p-
posito bifariam accipitur: vno modo proprie sic
diffinitur votū est promissio deliberata deo facta de
meliori bono nō necessario ad salutē sic q̄ promit-
tens intendit se obligare nō irretita a superiore: iter-
um extenditur ad necessaria ad salutē et illa acce-
ptio nō est peregrina. religiosus cōtrauenit precepto
decalogi de furto et etiā suo voto de paupertate i p-
paupertas sit de cōsilio tñ imbibit aliq̄d necessarium
nō absonum est quēptia pluribus obligationibus
eidem esse deuinctum vt de baptismo de abrenun-
tiatione dyaboli et popis eius et iterum illud pro-
mittere. ¶ Promissio ponitur loco generis. additur
deliberata ad sedulendas promissiones semple-
nas prudenti vel promissiones nō vtentium ratioe
que inter dum sunt semplem inter dū minores: ex
parte tps nō cognoscitur deliberatio: cum aliquis
h̄z plenū cōsensum in paruo tpe aliquis semplem
in magno quilibet est iudex in teipso q̄ plene cōsen-
tit q̄ semplem. s̄z deo mediate vel immediate vo-
uens adire sc̄m iacobū facit hoc in honore dei vlti-
mate propter honore sancti iacobī et vt ipse interce-
dat pro peregrinante ad deū. finis est causa causaz
sc̄o phisico. et sc̄o metha. de meliori bono quare
voti implicat q̄ sit de malo. in turpi voto muta de
cretum: ibi votum conuertitur cum promissio: quo
circa tullius tertio officiorum dicit agamemnonē
prudentem exoluisse votum diane per ip̄igemā hoc
ipsum declarat per fabulum solis z pherontis tēse
et b̄p̄oliti. et non intelligitur q̄ sit de meliori bono
vouiū sed ex parte rei p̄terit: emiserunt vota quo-
rum voti ex eoz culpa erat etisiale malū quare p-
p̄le nō est voti de nō peccando capite in die ve-
neris vel nō lauandis manibus in illo die vel facie
de circulo in cineribus q̄ illud nō est de meliori bo-
no aliqua sic se habent q̄ vniū oppositor: est bonū z
aliud malum vt in preceptis decalogi et in eoz op-
positis aliqua sic se habent q̄ vtrūq̄ est bonum sed
vnum est maius bonum ex re ipsa vel buic propter
circumstantiam aliquam et oppositum est minus bo-
num. ¶ Exemplum habetur de ingressu religionis
et suo opposito seruare virginitatem non seruare

virginitatem in illo qui non vult et hoc ex respsa
licet interdum ex vitio voutens vergit in deterio-
rem exitum. Dicitur ex circumstantia si aliquis ni-
mis gloriatur in crinibus et in illis dirigendis
peccaret huiusmodi non est illicitum in illis rei memoria
certo die non peccare et hoc vouere. aliqua sunt sic
se habentia q̄ hec et sua opposita sunt indifferentia
secundum positionem illam que ponit actus medi-
os deliberatos inter bonum et malum vel secundū
positionem oppositam non est maior bonitas in vno
extremo contradictionis q̄ alio vt peccare in die ve-
neris non peccare facere circulum in cineribus nol-
le facere circulum in eis in quibus potest esse votū
dum bona circumstantia includatur. dicitur non ne-
cessario ad salutē q̄q̄ aliquod necessarium ad sa-
lutem interdum sequitur ex voto vt non furandus
est sequitur ex paupertate iacob vout q̄ dñs esset
ei in deū genesis. xxviii. q̄ tamen est necessarium
ad salutē et tale est votum extenso termino q̄q̄
pro illo casu dicit potest vout quodam speciali mo-
do seruare deo q̄ nō est necessarium ad salutē et
hoc patet quia promissio soluere decimas q̄ fecit
genesis. xxxv. modo dare talem quotam non est de
iure nature nec apparet q̄ tunc fuisset de iure diuio
q̄q̄ erat i lege mosaica postea de iure diuio q̄ ho-
mini pacificetur manet in nomine pacti vel promissio
si q̄ deo sub nomine voti votum necessarium a ma-
gistro vocatur generale quia a quolibet est suscipi-
dum aliud singulare et illud patet. xvii. q̄. i. c. l. vii.
ultima particula additur si promittens non intendit se
obligare non est votum. illud patet de voto et voti
redemptione. litterarū. de quodam mortis articu-
lo superfacto dicit non diu viam propterea propo-
sui intrare religionem romanus pōtifer dicit si nō
est vltimus processum talis non est obligatus si q̄
conciat bonum esse intrare religionem et etiā ha-
bet propositum quo vult intrare religionem nō p-
p̄le adhuc est votum breuiter potissimum in voto
est q̄ voutens intendit se ad rem voram obligare vi-
ditur non fretitia a superiore impubes habens mi-
nus q̄ quattuordecim annos esset q̄ plene consen-
tiat intrare religionem hoc non sufficit. hoc patet i
capitulo. ad nostram. et in capitulo. i. significatum.
de regularibus oportet q̄ compleuerit quattuordec-
cim annos mas. z femina duodecim. illud patet ca-
pitulo primo de regia. libro sexto. si ante illud tem-
pus intrauerint patet vel tutor potest eos reuocare
infra annum vigesimum questionis secunda capitu-
lo puella. et extra de regula capitulo secundo. Sa-
ciens professionem ante quattuordecim annos po-
test redire ad seculi permittitur tamen portare ha-
bitum et incidere cum aliis parulis vt instruat in
moribus ante decimum vel octauum annum. Ex
hac diffinitione cum adiectione saltem dictorum nō
dubitabiliter patet alique propositiones. demētes.
ebrii. tempore quo sunt tales vel impubes non pos-
sunt vouere. similiter nec seruus potest facere voti
de quocumq̄ opere in preiudicium dñi patz in cap.
relatum. de sententia. et com. et capitulo. si seruus sci

ente. lvi. distinctione. secus est de oratione et spiritu
alibus que non cadunt in preiudicium dñi in talibz
non habet auctoritatem. Secundo patet q̄ non est
votum si quis vouet adire sanctum iacobum si po-
test occidere virum auctoritate propria. patet non
est de meliori bono cum non est de bono votum cō-
ditionale non tenet nisi extante conditione que est
illicita: ergo ibi non est votum. Tercio patet aliq̄d
est licitum quod non est licita materia voti licitum
est non peccare venialiter tamē non est materia vo-
ti esset laqueus et nō vtile nemo d̄z illū vouere q̄
est verisimile q̄ hoc implere nequit. similiter nō in-
trare religionem est licitum sed non est licita mate-
ria voti cum non est de meliori bono minus bonū
hic comparatum ad maius bonum se habet vt ma-
lum vt aristoteles loquitur quinto ethicorum qua-
re si quis vouet non intrare religionem cui a p̄a-
dentibus esset offensum melius intrare sine proces-
su intrare potest cum non vouebat nec ad voti est
astrictus quando quis vouet aliqd quod potest
respicere vtile ad salutē vel inuitē obligatur so-
lum in casu in quo est vtile patior magnam iacturā
ex mutata pecunia voueo q̄ non amplius mutua
bo accedit multum indigens possus et dare mutuo
non sum obligatus ad oppositum. similiter si quis
vouet q̄ nunq̄ petet dispensationem in suo voto ac-
cedit aliqd in quo nō potest illud bene seruari nō
obligatur sotes vouet nunq̄ mercurii comedere
carnes cadit in extremam necessitatem non est obli-
gatus ad nō comedendum si aliqd tempore voti
licitum succellit tempore illicitum inueniatur nō
est obligatio. in hac materia est regula cōmūis q̄
quid impedit votum si p̄sens esset auferet obli-
gationem a voto. si quis vouet nō bibere vinum vt
non comedere carnes et incidit in debilitatem ma-
gnam debet vti consilio medicorum comedēdo pa-
tet de obseruatione ieli. capitulo. consilium. que de
nouo emergūt nouo egent auxilio. ff. de interdictis
l. de cetero. ¶ Quarto sequitur q̄ nemo potest vo-
uere in hoc quod dependet ex detrimento alterius
hoc est de se notum. ex quo sequitur q̄ religiosi nō
potest vouere facere aliqd pro tempore pro quo
vocari potest a superiore quia posuit se in manū su-
perioris sed an potest vouere aliqd aliud quod nō
cadit in preiudicium regule intelligendum pro tem-
pore pro quo nō est vocatus a superiore est dubita-
tio et placet michi q̄ nō faciat et est inuitē ampli-
superaddere regule quam professus est de cōtinen-
tia vir nō potest vouere sine consensu mulieris nec
conuersio intelligit de coniugato ad hoc sunt pa-
res. gaudemus de diuotione. illud est notum z addi-
tur de positua lege que est rationabilis vxor nichil
potest vouere sine consensu viri: et licet vir dederit
ei facultatem potest reuocare licet forte male faci-
at sed vxor non peccat: hoc patet in capitulo. ma-
nifestum. tricesima tertia questio quinta. capitu-
lo. noluit. videtur tamen q̄ vir potest id facere sine
consensu mulieris cum est eius caput secundum
apostolum et philosophum primo iconomicorum

Begula

in vno opus accōg
eocm. l. de cōtine-
de interuogato
vix accōg
q̄ ex causa. l.
de cōtine.

in vno opus volūntate
afe abdicant

iudith ieiunabat omnibus diebus vite sue preter sab-
bata z neomenias z festa domus israel. iudith octa-
uo. manasses non ei prohibuit sic potest alia mulier
facere. ¶ Quinto sequitur: mater promittens qd si
filius intrabit religionem vt anna fecit de samaele fi-
lius non tenetur seruare promissum matris licet be-
ne ageret hoc faciendo. ¶ Sexto sequitur: aliquid
est votum carhegoricum aliquid conditionale hoc
patet vtriusqz istorum diffinitio voti conuenit: igitur.
¶ Rem: plus budo effudit aliquas preces nostre do-
mine et vouet quolibet die dicere quinquies pater
noster si nostra domina det ei lucidum ingenium et
docile hoc est rationale. sed hic notabis eslo qd co-
ditio non ponatur propter pignitiam vouentis non
minus obligatur cum defectus non prouenit ex a-
lio. Si dicas non intendit se obligare nisi sit doctus
hoc nichil est dicere ille esset miser qui intendit ha-
bere doctrinam omnino supernaturalem infusam
et nullam operam vult adhibere dat deus omne bo-
num sed non per conuicia aurium sed quando ita fo-
ret necis probare talem esse obligatum. ¶ Septi-
mo sequitur: aliquid est votum factum soli deo fa-
ctum quando nulli mortali alteri a vouente constat:
votum supponit proprie pro actu voluntatis votus
est actus bonus et meritorius in habente gratia me-
rita in radice reducitur ad actus voluntatis sed
terminus votum de materiali significato pro actu
voluntatis supponit et formali et connotatione dat
intelligere illa que ponuntur in eius explicatioe qd
nominis. ¶ Octauo sequitur: aliquis actus quo co-
trauenitur voto est vult et tamen imbibit duo pec-
cata: patet vbi religiosus habet actus quo vult vna
cognoscere ille actus est vnus in genere actus et tamen
duobus diffinitur: peccat cognoscit non suus
et sic est vnum peccatum violat suum votum et sic
est alia aliter peccat cum identitate actus. Quo
fit stat religiosum per vnum actum peccare tantus
sicut laycum per duos et si in sacris ordinibus sit
tres difformitates suus actus inuoluit stat vnum a-
ctum includere octo vel decem peccata et plura vt
si esset cum aliorum scandalum et ipsa esset coniuga-
ta consanguinea affinitas ipse est religiosus et pater
vter. eodem modo si furto religiosi an ista debeat co-
cedibile actus est octo peccata vt terminus numera-
lis cadat in connotationem termini peccatum vel
vni peccatum non loquendo de partibus actus alibi
dictum est: pater aliquid esse votum perpetuum / ali-
quod temporarium / aliquid personale / aliquid re-
ale sed hec distinctio est communio inter legistas
qz theologos tota materia stipulationum est hic vti-
lis sed non est necesse theologo ita exacte insistere.
¶ Hic notatis pmo conclusionem. ¶ Prima est
omne votum obligat vouentem ad obseruandum.
¶ Secunda propositio: vouere qd est ex parte
voti multum expedit. ¶ Tertia propositio proba-
tur deuteronomio vicesimo tertio. Cum votum fe-
ceris domino deo tuo non tardabis reddere quia
requirit illud dominus deus tuus. et sequitur: si no-
lueris polliceri absqz peccato eris z postea sequit:

quod semel egressum est de labiis tuis obseruabis
ac si diceret vouere consilium est seruare preceptum. Et
psalmista psalmo. lxxv. vouete et reddite omne p
missum licitum et honestum est seruandum de iure
nature est illud omnivotus est iustus modus: ergo co-
sequencia tenet in barbara et premisse clarent. po-
vicesimo primo. vota mea reddam in conspectu ti-
mentium cum: et psal. lx. reddam vota mea de die
in diem. et. lxiiij. et tibi reddetur votum in biserua-
lem. z. cxv. vota mea domini reddam in conspectu
omnis populi. bieremie. xliiij. faciamus vota no-
stra que vouimus. marcus regulus laudatur a cice-
rone qui non violauit promissionem factam penis
esto qd preuidit mortem eminare et omnivotum est
promissio celebrius votum est seruandum deo fa-
ctum. illud patet extra de voto. licet. ¶ Secunda
propositio probatur: votum omne est de bono: sed
firmare aliquem in bono est bene actus: igitur.
¶ Contra primam conclusionem argumentor: ex
ea sequitur qd religiosus furans vnus scutum plus
peccaret qd non religiosus cum contrauenit suo vo-
to et per consequens non conduct intrare religio-
nem. insuper voueat sortes dare. huc conuenit me-
suram tritici quotannis: sortes non obligatur: igitur.
probatio: nullam mensuram plenam dare tenetur
quia parilis est ratio de omnibus. si dicas dabit me-
suram de qua cogitant determinare. contra de nul-
la determinate cogitant sed confuse de omnibus: sicut
vouens intrare religionem et de nulla distincte co-
gitans. ¶ Preterea voueat sortes intrare religionem
si plato intret et non aliter et contra voueat plato in-
trare religionem si sortes non intret et non aliter in
illo casu neuter istorum obligatur intrare religionem
et tamen vterqz istorum vouet: igitur. Ad primum
concedo illatum contrauenit precepto diuino z suo
voto z illud peccatum est duo equivalentes: no cer-
to an sit precise duplum ad illum laycum qui simi-
lem rem furatur ex equali conatu. et quando infer-
erit ergo non conduct intrare religionem nego conse-
quentiam qd est ex parte religionis. si petas an
vnum peccatum factum a religioso in quo non con-
trauenit suo voto sit malus qd peccatum secularis
et qd aliquibus placeat qd sit minus non sic opor-
et maius si religiosus sit alio perfectior vel eque p-
fectus sed hoc est verum peccatum suum est minus
periculosum citius resurgit habet meliorem exem-
plaritatem fratrum. Ad secundum de voto sortis
sed de nulla mensura cogitant considerat facultates
suas et modum dandi vicinum et cui debebat da-
re et secundum illud vtatur propria vel aliena pru-
dentia determinando de vna certa mensura alias
se inmodabit. Ad tertius forte dicit casus sortis est
impossibilis conditionalis est mala consequentia z
omnis conditionalis falsa est impossibilis: hoc non
valet non capitimus si illatue sed promissive vel vo-
tue tunc illo casu dato peto an plato tenetur intra-
re religionem vel non tenetur intrare hec diffinitio
est necessaria quia composita ex duobus contra-
dictoriis de quodcumqz volueris plato tenetur in-

trare. Tunc sic arguo si plato intrabit religionem sor-
tes intrabit religionem ex vna parte casus sortis sed
plato intrabit p te ergo sortes intrabit. Illa conse-
quentia tenet a tota conditionalis votue vel promissue
sumpta (qd pro eodem reputo) cum positione ante-
cedentis ad positionem pntis. Et vltra arguo sortes
tenetur intrare: ergo plato no intrabit per casus pla-
tonis: ergo si plato tenetur intrare no tenetur intra-
re. Sortis illis dicit plato no intrabit tunc sortes non
intrabit per partiale casus sortis z ex pnti sortes no
intrabit ergo plato intrabit p partiale casus plato-
nis. Isti casus videtur tediosi z dissute a plerisqz sol-
uuntur. Propterea notandum est qd si capitur duobus
modis vno modo illatue z sic quilibet conditiona-
lis pposita est impossibilis qd conditionalis mala
est consequentia. aliquid existit illud soluere argu-
mentum sed falluntur alio modo si capitur. promissive vel
votue z id est in sententia no differit ille due acce-
ptiones nisi sicut promissio z votum easde anectunt
difficultates. Conditionalis votuia est linea con-
ditionalis illatue ita qd sicut ista no ponit veritates
afcedentes aut consequentias habitudine pntis ad
antecedens. ita promissiva no ponit asis nec pntis sed
ponit consequens adiecto ante hoc est seruata promif-
sione: si veneris ad me dabo tibi equum no pmitto ti-
bi equum absolute sed qd hac conditioe si veneris ad
me duobus modis solum illa potest verificari. vno
modo si venias z dem tibi equum. alio modo si no ve-
nias z no dem z tunc est difficile tibi cognoscere an
illa est vera qd no potes scire qui ego fecissem te
veniendo. Et ista potest qd sortis casus qui est duplex
conditionalis potest bipartita verificari. vno modo si am-
bo ingrediantur religionem. alio modo si neuter ingre-
diatur et non aliter / patet intelligenti casus plato-
nis no potest verificari nisi p vnus ingressum tan-
tum scz qd sortes tantum ingrediat vel plato tantum et
sic nunqz in effectu in positione cu casu sortis ppter
qd ex nature illorum duorum casuum neuter tenetur intra-
re obligari se ad impossibile z ad impossibile ne-
mo obligatur est casus impossibilitatis sortes no
obligatur ad votum conditionale nisi extate conditioe
z eodem modo de platone modo ille conditiones simul-
stare non possunt quare sunt liberi ab omni voto
ratione plus conditionalis voti. Et hinc dicitis po-
tes soluere forma eius argumenti z similibus sophis-
matu. Et illo apparet nicolaus de lira bugensem et
matheum doctores simul non bene capere qd tangitur
pnti regis. xxiij. in vna. ppositione dauid petebat a
dio. Si tradet me viri ceile z viros qui sunt mecum
in manu saul. rident omnes tradent. Delira dicit stat co-
ditionale esse vera z asis falsum z etia consequens et
exemplificat si homo volat habet alas z matheus
ide in replica dicit: bugensis in additione dicit op-
positum consequens est coposibile antecedens. pro-
pterea conditionalis est falsa ista si homo currit pra-
culus est in angulo est falsa vnde inferit no saluatur
veritas diuine repositionis p hoc conditionaliter
vt i postillatore dicitur scz si manseritis i ciuitate z
saul illuc venerit tradent: dat alia via: dauid qrebat

a domino apud que oia sunt nuda vtriusqz saul habe-
ret in corde descendere ad cellam z an habebat i cor-
de tradere eum et deus respondit affirmative: bug-
ensis no respodit ad punctum ad conditionale qd po-
nitur in lira z sic alii duo multo melius vel minus: ma-
le respondit qd bugensis ista non est conditionalis
qd ad eius veritatem requiritur habitudine necessariam
inter antecedens z consequens: igitur. promissiva vel eius
conditiones imitans ad cuius veritatem sufficit qd si
dauid ibi manserit de cella dauid tradidissent in
manus saul vnde essent qd in eis erat z hoc optime
deus nouit nec requirit talis habitudine sicut imagi-
natur bugensis vel alii ad hanc conditionalis esse ve-
ram nec oistalis vera est necessaria consequentia.
¶ Secundo principaliter argumentor voueat sor-
tes intrare a religionem z a non vult recipere sortem
arguitur si sortes no obligatur intrare religionem
qd proba cu non obligatur ad impossibile. Insup
voueat sortes se intraturu religionem de nullo die
determinando. Arguitur si sortes in die sequenti no
tenetur intrare religionem nec posttridie z sic de quo-
libet die futuro ergo nunqz tenetur intrare religio-
em ergo no omne votum obligat: igitur. Ad secundum dico
sortes potest multiplicari se habere vel vult intra-
re a principaliter z determinat se ad a z ad nullam
aliam vel vult intrare religionem principaliter z deter-
minat se ex consequenti ad a religionem vel cogitat de
religionem in coi. Si primum nulla religionem teneat in-
trare no ad a qd no vult hinc recipere nec ad aliqua
alia qd hoc no intendebat. dico vltima maxima con-
cludit carper oes religiones quousqz reperiat vna
qua ingreditur. ¶ Sed contra membrum primum
argumentor: sortes vult esse religiosus i a religionem
ergo vult seruare regulam a religionis qd hoc est pos-
sibile extra a religionem ergo tenebit seruare regulam
a religionis. ¶ Respondeo nego consequentia ab-
solute sed solu ex ipsothesi si recipiatur in a: analo-
gia vado ad ordinem occurrit no epus que puto es-
se epm recedo no ordinatus z hoc michi constat i si-
ne anni no tenebo seruare continentiam nolui seruare
continentiam nisi ex presupposito sic in nostro negotio
¶ Replacatur contra hoc vbi dictum est vouens intrare
religionem no sufficere adimplet votum quacumqz re-
ligione intrando et hoc sic vel sufficit intrare reli-
gione latissimam z tunc sufficit religio sancti petri vel
debet currere ad arillimam z hoc no quid debet fa-
cere homo potest hic dicere qd capiat latissimam reli-
gione z arillimam z consideret qd est media inter illa
duo z illam ingredi potest z dare analogiam ipse de
mola fabri que mouetur ita velociter sicut pntius
mediu semidiamentum sed illud est nimis rigidu non
sufficit intrare religionem sancti petri: sed capim? re-
ligione. p vna de approbatis: talis potest intrare qua-
cumqz voluerit postqz diffinitue vltatiter vouebat
puta intrabo vna de istis religionibus. Ad secun-
dum argumentum de illo qui vult intrare religionem sed
no determinate de die talis potest multiplicari se
habere vel stat in scio adhuc vt addicatur ea que no
potest habere in religionem vel pro vna rationabilis

causa ad satisfaciendum debito vel nisi ut posses sit maior honor deo tunc ille non tenetur intrare ante completum hoc si cum salute viuat extra religionem illud vult est affirmatiu p loco et tempore obligans sicut de precepto altissimi si mori interrim non est preuaricator voti alioquin tenetur intrare qd pmiu comode potest fm consiliu prudentium qd libet est malus iudex in re ppta alioz consilio hac parte vitatur. ¶ Tercio principaliter argumentor voueat aliquis adire sanctu nianu talis non peccat hoc non seruando dñm est dispensatio de voto et voti redemptio. cap. pmo et c. magne. et quolibet die illud videm? et tñ talis est transgressor voti nec seruat illud quod pmissit. ¶ Et cõfirmat pono qd forte vxoratus habens berta ingreditur cenobiu scia berta et emittit pfectione. Arguitur sic talis non peccat votu infringens etiã mortua berta vt patet de cõuersione cõgator placet. forte dicitur qd bene nec vxore viuente potest ibi stare nec ipsa mortua qd est persona iabilis et sic sibi voti fuit inualidũ. ¶ Contra hoc arguitur p. c. consilium. in eodẽ titu. aliquis intrauit religionẽ vxore dissimulante et sciete postea mortua vxore coact? est stare in religione et non permittitur ire ad seculu et tamen voti eius per solutionẽ debuit esse iabile. igitur. Ad pmiu dicit non oportet seruare votu in ppta forma sufficit in equipollente. pmittens tibi duodenu et dās cursu non dat illud qd pmissit non obstat satisfactio. pmissio. iteru cadit in perniciẽ republice seruare votum sicut in exemplo qd frollardus in hisloria inter francos et anglos praxat incidentaliter de rege roberto bauf. qd vult pugnare cõtra infideles et tñ propter cõtinuum bellu cum vicinis nris de angla differebat vsq ad suam vitã inclusue non opinandu est prefatum regẽ esse transgressorem voti qd cor sũm testamẽto reliquit mittendu cũ dño iacobo donglas cõtra machometistas vt ferret semper in bello offēdit qd affectuose studebat voti sũm implere pro loco et tempore. Sed de cõuersione voti distingo vel est cui dens qd cõmutatio est melior hoc est claru qd melius qd ante voueri et tunc sufficit petere cõmutatio nẽ licet non obtineat. si sit cõmutatio nis ratio dubia vtendũ est consilio supior. hoc p3 de voto et voti. redemptio. cap. j. nō est necesse semper cõmutare i melius sufficit in eque bonum. dñm id fiat auctoritate superior. p3 per. c. magne de voto. etiã non semper requiritur equalitas in vouẽte dñm necessitas vltimitas id persuadet necessitas. persona est debilis vel habet magnã familiã nutrire vel graue officiu vtilitas. est magis vtile toti cõitati et ex cõsequenti buic qui est mebrum cõitatis. habere cõmutatiõẽ cũ regeludouico qd vouerat ieiunare i pane et aqua diebus veneris tunc non bene audiebat causas populi dispensati esse propter aliud tñm deo acceptu innocentius terti? epo tressẽ in. c. magne de voto scribit illa que oportet dispensantẽ cõsiderare. tria in hoc negotio inquit cõsideranda sunt quid liceat fm equitate quid deceat fm honestate et qd expediat s3 vtilitate exponit alex. terti? i eodẽ titulo. c.

pimo. cõsideret diligenti? qualitatẽ psonẽ et causã cõmutatiõis s3 an ex infirmitate an ex influentia diuitiaru an alia causa probabili. Si quis emittat plura vota cõpossibilia omnia seruet si cõpossibilia obseruet magis si cõequaliter magna quod voluerit cũ discretione boni viri. Si quis vouet le iunare professum purificationis beate xpius et violat ieiuniu non pstat qd debeat ieiunare alio die sicut de omittẽte dicere potas nec obstat. l. celsus. ff. de arbi. de iusto dare decẽ infra kalendas septembreis talis ad duo obligat ad banda decẽ et in tali tẽpore scõdũ pncipale est de decẽ et de iure nate est pmissio illo die satisfacere alius pncipalẽ talẽ die nre dñe b3 et amore nre dñe ad eius purificationẽ dirigis le iunum peniteat tñ de transgressione voti labefacti quodlibet voti aliud a religione p ius cõmune sine vltioris dispensatione mutat i voto religionis de voto. c. scriptur. talis sũm voti cõmutat in meli? si vellet esse obligatus ad illa que prius vouit ante ingressum religionis potest manere voto obnoxi? ¶ Si non expedit. onus religionis est sufficiens in humeris etiã ne homo sit singularis ab aliis fratrib? vouens ieiunare die mercurii ante qd intrauit religionẽ vel ire hierosolimã in ingressu religionis absoluitur vota ante ingressum religionis possunt a prelato irritari ad hoc est ar. xxiij. q. v. c. noluit. p3apa ex vsu solet in istis quattuor votis et nullus ali? dispensare puta in voto religionis in voto herosolimitano sancti petri iacob? de voto simplici castitatis vt quis petat debitu scire tenet reddere potest episcopus dispensare post matrimoniu consummatum. ¶ Et rōta solutione patet due propositiones ¶ Solus doct? et prudẽs est cõsulendus in materia dispensationis votoz. ¶ Scõda est cõmutatio voti vbi nō est rationalis causa est nulla si cecus ceco ducatu pbebat ambo in fouea cecidit fm illud metri si verã euangelii imitantis si cec? cecum conatur ducere secum. In foueam ductor pmius cadit inde sequitur. si alexander epus apud sanctu andream vouet adire sanctu nianu pgre vlt sanctu duthatũ sufficit alteru implere et illud adimplẽs facit illud ad qd nō tenetur licet neutru illoz loqz teneat visitare virtute illius voti tñ si vult cuitare peccatu sine dispensatione alteru eoz visitare est necesse et si vtrũqz loqz visitauerit adimplet votu cũ opere supererogationis. at si alexander esset pti allect? ratione prie vel videlicet epi rossensis dñm vult implere voti satisfactio. quo fit alexander vouet visitare limina beatorum petri et pauli de hinc ad tres vlt quattuor annos futuros interim vadit paduam ad studiu satisfactio voto transeundo a studio patuul non esto qd voti erat emissus in castro sancti andree. ¶ Ad cõfirmatiõẽ dico pmo qd vxoratus potest emitte re voti nũqz petendũ debitu hoc in eius facultate sũm est nec vxor facit preiudiciu s3 sine cõsensu mulieris nō potest vouere cõtinuitas. nec sequitur qd impediatur a maiori bono per mulierẽ nō est bonu in trare religionẽ cũ iniuria alterius. ¶ Scõda propositio si berta ingreditur religionẽ credẽs suum vi-

rum mortuum et pfitetur veniente viro est danda viro quo mortuo licet sit alligata redire ad claustru nō tñ est cogenda. p3. voti berte nō tenuit ergo nō erat pfecta ergo tñte illius pfectionis putate nō est cogenda redire ad claustru. ¶ Tercia propositio si fontes et berta post carnale copulã ingreditur religionẽ puta fontes cõuentu viroz et berta mulieru post pfectionẽ absoluitur ab omni debito licet viculu matrimoniu inter eos maneat neuter potest ad altero petere debitu vlt exigere. ¶ Quarta propositio si fontes ingreditur religionẽ ex cõsensu berte nō propterea vere pfitetur religionem patet de cõuersione cõgatoru. c. pmo. nō sufficit dicere ipa hoc fecit coacta vel erat iuris iniuria licet difficile sit offendere oppositu contra sic dicentem talis cõsensus potest irritari a pontifice sicut cõsensu tredecim annos in vno caldeo sufficit tñ in scibita tẽmorde et annos qñ minus rationis habet si mulier fuerit senex nō suspicanda de adulterio vir potest intrare religionẽ ipa vouẽte i seculo xvoti viri tenet. s3 dicit vir tenet reddere mulieri debitu ergo tenetur secum dormire hoc est perdifficile nisi interdus petat nō omnis est castus vt socrates potest dici in illo casu petendo debitu non peccat cũ quis obligatur ad aũ obligatur ad omne inuoluẽtũ illo. si obligat dormire cũ sua et secũ dormiendo nō peccat fiat qd petendo quid est peccatu vel nullu forte esset opus et heroicu abstinentie. si alias peteret debitu sine dispensatione pperam agit. Sed tunc ad formã argumenti qd latitat in duobus capitibus allegatis ad caput cõsuluit multiphariam respondere poterit. vñom ipa etiã intrauit religionẽ vlt verisimilius ipa erat senex et ei imputa est facultate vel sic et melius fortasse ipse cõsensit religioẽ mortua vxore oppositum cõtingit in cap. placet. Etia ad cap. cõsuluit dicitur qd votu manet qñ nō est irritatu a potente irritare mō vxor nō irritauit. ¶ Contra scõdam cõclusionẽ argumentor securi? est seruare legẽ xpianã qd est lex amoris qd altringere se ad vnã aritudinẽ sub pena peccati facilius est incidere in via lata qd in metodo religio. p3 de dicta est ps religionis xpiane et parua methodus in via hinc est multi religiosi dñantur cõtrauenientes eoz votis qd fuissent saluati forte in seculo ergo nō cõducit intrare religionẽ. ¶ Respondeo aliquibus est curius puta hinc qd nō seruauit regulã s3 dñm. pportionaliter quis vouet hoc qd potest complere tutius est intrare religionẽ nemo est cui expedit intrare qui habebit aliquã religionẽ ei propitiã. dixi cui expedit non cullibet expedit non regi relinquere regnum in turbine et intrare religionẽ et multis aliis multi tñ ex eoz culpis sunt fractores regule et dñant sed defect? non puenit a regula analogia est de lege xpiana quam multi transgrediuntur peccant. et quãdo dicit religio est quedã methodus i medio vie late quã difficultus est tenere qd totã viam. ¶ Respondeo illa methodus non includitur in via cõi sed est separata a parte reliqui vie i magna parte est plenũ vepib? spinis et tribulis et ceteris sibus methodus habet

baculos regulantes ex vtraqz parte et focios et patres vigilantes habes de aquis extrahentẽ hinc pte cursoru dñi ad antra deserti ciuiũ turmis relicto cõfugit dicẽte baptista. ¶ Roria multu uole fugias cõfortia turbe. Sit tua filia domus terra cubile tuu. hoc in seculo nō habes et ad neruũ argumentũ facilius est incidere et totum spaciũ interius qd p parte distingo si cetera essent pia et sic conceditur inauitẽ nō oportet nō cetera sunt impia. forte dices bonu est vouere qd nolendo vouere homo peccat si vñu cõtrarioz est bonu reliquu est malu. ¶ Respondetur velleyouere et nolleyouere nō cõtrariant in genere mox sicut mediũ extremũ in talibus si vñu est bonu reliquu est malu et cõtra contrarietate phisica non oportet et potissimũ quãdo vñu est de consilio stat hominẽ mereri p nolle vouere vel nolle religio nẽ ingredi s3 plus meretur volẽdo ingredi vlt vouendo. Si dicas quilibet tenetur ad melius bonu qd tenetur cuitare dñu qd incurret nō faciendo melius. ¶ Respondetur transcat licet sit salus qd quilibet tenetur ad melius nō tñ sequitur qd tenetur ad hoc melius vel ad illud. Scõda ad formã nego asis nec propterea est dñu nisi voces dñu in bono qd cõsequi poterat vt mercator per nō transiit ad nũ dimas incurrebã dñu centu scutoz. qd cẽtu poterat lucrari. si dicas tũc est bonu frequẽter vouere i die et elicere opus a pluribus votis transcat illud bonu est tũc aim i bono. pposito firmare. s3 tunc pete an talis grauius deliquit transgrediẽdo votu qd semel vouendo et in qua ppositione amplius. ¶ Dubitat circa pdicta an opus factu a voto sit meli? qd opus factu sine voto. ¶ Scõda dubitatur an voues intrare religionẽ extis ante pfectionẽ satisfactio voto. ¶ Tercio dubitat an sit bonu inducere filiuẽ in trare religionẽ. Ad pmiu dicitur qd sic et solẽt magistri adducere tres rationes. ¶ Prima opus inferioris tñtis magis est meritoriu impati a superiori tñte qd nō impati s3 latia est superior tñtis qd abstinentia. ¶ Scõda opus quãto pcedit a voluntate magis firmata tanto est studiõs? s3 voluntas est firmior i actu clicito ex voto igitur. ¶ Tercia ratio est hec opus illius qui specialiter est deo dicat? magis acceptatur qd opus illius qui nō est specialiter deo dicat? religio? est specialiter deo dicatus igitur. ¶ Illud patet per similitudinẽ quã ponit beatus anselmus in libro de sũtudinib? in quo cõparat secularẽ illi qui d fructu dat sine arboze religio sum comparat ei qui arboze totã dat cũ fructu. p3ma ratio nō valet opus nō religiosi potest impari a latia sicut opus religiosi secularis potest facere. ppter deũ sicut religiosus et habere tñte ex talibus actibus vel ex tali actu genitã ergo impati i similes actus. breuiter nō oportet religiosi amplius actualiter referre suos actus in deũ qd secularis neq3 tñta liter vt in. el. d. scõi dicitur est. Scõda ratio etiam nō valet qdlibet actus tñtis debet esse firmatus et secularis tñta firmiter potest eptre in actu tñtis sicut religiosus de ratione act? studiõs est qd eliceat ab habẽte sciẽdo volẽdo firmiter et ppter hoc licet ter-

tia ratio habet apparentiam, arguitur sic secularis facies opus ita intentum fuit religiosus ita immobiliter quo ad illud actum est ita specialiter deo dicatus sicut alius. Si dicatur religiosus dat se deo sic secularis dat se deo et oia eius acta refert in deum fuit religiosus. Insuper sequitur quod esset in religione magis acta facies silem actum cum illo qui est in religione clara magis meretur cum est magis deo additum cōsequens non videtur dicendum videtur quod secularis non minus meretur quam religiosus ceteris paribus hoc dempto quod non est religiosus et alter non est. Potest adducere rationem taliter religiosus fuerit suo voto magis peccat quam secularis quod magis meretur hoc impleto quia valet aliquem esse religiosum in securo de dāno et non de lucro sed hec ratio non videtur concludere solum ubi esset contrarietas de voto et non in aliis actibus votum contrariis. Secundo decepto et primo non concludit contra hominem facientem opus consilii per meriti quod hominem facientem opus precepti et tamen vni contrarietatem peccat alteri autem non quicquid sit licet religiosus non plus meretur quam secularis tamen religiosus est in meliore statu et extra. pcella huius mundi Ad idem dicitur in gradibus religionis potest multiphasia se habere. Primo modo vel est intentio eius stare perpetui in religione vel est intentio eius probare solū religionem quid potest facere vel est intentio eius intrare et exire vel nichil cogitare. si primum non potest exire hoc supposito quod intendat se perpetuo obligare si finem non cogit stare in religione debet enim servare regulam quam si suis humeris reperiat. Imple potest intrare de fine peccato nec accedit ad apostatam quare datur probatio. Probatioque male facit in silire loquentes de talibus si testis vel vult illud copulativum et tunc teneat vna parte. scilicet de ingressu et pensitet an potest subire onus religionis vel vult ingressum vel exeat et tunc est illicitum et sic non est votum si quartum mēbū finem commune dabitur illi tempus probationis. Ad tertium dicitur quod sic dūm non nimis inopertit et per falsas suggestiones significantes regulam esse leviorē quam sit. Pres in egypto in solebat illud petere intrare religionem finem facere decem dies ante ingressum ad probationem eius constantiam. sile inuenies in iohanne cassiano. liij. libro de institutis. cenobiorum et in regula beati benedicti. Respondetur datur tempus probationis sufficiens an velit stare in religione vel non et illud est equum in signis istius considerandum necum dicitur ipsi rubei nuntii sue difficultatis legis si dicatur bonum est sortiri intrare religionem bonum est platonem ergo culibet est bonum ergo toti multitudinem intrare religionem. solutionem habere bonum est sortiri servare agnitionem bonum est platonem et sic de singulis quod culibet est bonum addit licet non quocumque non obligatur ad oppositum bonum est intrare religionem nūquam tamen habebis oēs distributive vel collectivē. ppos in intrare religionem et quia ita fieri nulli esset bonum intrare illa via. Si paradisi est in terra est in religione vel studio in religione vtriusque habebis cui plus oculi datur vacandi sibi quam religiosus segregato a tumultu foris et in hoc ipso. ij. georgii. elegit ma-

ro inquit me. et omnia dulces sunt oia melle quatuor sacra ferro ingenti percussus amore. Accipiat celas vias et sidera monstrant. Defectus solis varios lumenque labores. Quarto dubitatur an iuramentum plus obliget quam votum. Quinto dubitatur quid debet homo facere qui emisit votum agnitionis cum illa est corrupta ex culpa eius illa recuperare non valet. Ad quartum videtur quod iuramentum magis obligat quod ratio obligandi reperitur in voto eadem reperitur in iuramento et aliqua alia vterque intendit se obligare et iurans innocat deum in testem. Ad quintum respondetur quod servat continentiam quam potest viduare. Dubitatur de voto septe. iudicii. xj. an tenebatur immolare filiam et an ita fecerit. dicitur non tenebatur eam occidere ipsa non erat animal immolaticum: pulcre respondit quidam alexandrus cum somno cōtigit quod primum cum occurreret esset pīmedus cum alius intellexit ostendit caput equi vel medietate citi obulare regi quod ipse quid de ea factum est multos latet forte ipsa non erat occisa doctus et significasset quod non erat deictus illud votum in forma adimplere sed eam desebant montanis et ipsa erat mortua cuiliter data deo sic possit latere existimat. Et potest illud roboreari per grecos ad aulidā ponentes cernā loco iphagenie per servus existimat. Sed beatus augustinus cui littera fuisse gatur. iudicii. xj. in questionibus veteris et novi testamento. que sitone. xliij. querit quare abraham erat prohibitus occidere filium non septe filia oppositū dicit se scire questionem illā soluit abraham legitime natus septe spurrius abraham cōversationis optime septe principis latronum post multa discrimina inter abraham et septe dicit eum fuisse paricidā illud est rationabile. Sexto peris an ille bene ingreditur religionem qui amissione reposita vel aliqua tristitia abforpuit. Igitur dicitur religionem et mouetur dubitatio quod aliqui solent lacerare famā bonorum religiosorum qui a principio intrarunt malo fine. Respondeo dato aliquis tristitia abforpuit ingreditur religionem bene agit fortasse est caleat spiritus sancti imo quod fortius sit licet non mo debet intrare malo fine tamen plerique postea cōdunt talis ingressus sortis ingreditur religionem quia berta non vult eum capere in actus ipudicos postea penitudine ductus bene vivit et mutat. propositū bonum est illi sicut istius occasionaliter est causa peccati ita peccati est causa occasionalis istius sicut de illo quod ob inanē gloriā vult adire romam in principio itineris mutat. propositū si qui dubitas de fratre tuo an bono sine intraverit vel non exponere in meliorem partem aliqui filii belial omnia cōfundentes solent dicere talis intravit religionem quod defuerit ei facultas vel quia non potuit cōsequi beneficium vel quod non potuit aliunde vivere vel aliquod simile: ac si nichil deuotionis esset in mundo nec essent motiones spiritus sancti vel de religione sapientum cum velle et iohanne bulfo.

Quia solent esse disceptiones de obseruatione religiosorum que potissimum dependent in tribus votis essentialibus paupertate continentia et obedientia. Et non gratis dicuntur ista tria essentialia vota ex quibus salus ois in religione dependet quod omne quod est in mundo est cōcupiscentia carnis cōcupiscentia oculorum et superbia vite prime. iohannis. iij. et baptista in vita mobili ambitio? homines et opes sed ad voluptas hanc tria pro trino numine mundus habet. Hec sunt precipite furie quibus virtus ardens dicitur et in terrā seminat omne scelus. Ad domadā hanc tria monstrat introducit contraria cum contraria contrariis curantur contra superbia voluntatē subdere alteri contra cōcupiscentiā oculorum hoc est auaritiā paupertas castitas contra cōcupiscentiā carnis de quolibet istorum trium finem tempus oblatiū aliaque per religiosum dicem? vnam ad eam salutē intendit de quolibet trium votorum vnam agnitionem scribere postea vnam de carnis libere an licet eis velle carnis? in extra necessitate. Et primo que hoc hanc questionem An religiosus peccat tenendo proprium capio proprium religiosum vel excludantur heremite quod possunt habere proprium. xij. q. iij. si aliud vel includantur quattuor religiones scilicet basilicam augustinam benedicti francisci omnes religiones ex his que tuor dependent pauci reperuntur in occidentali ecclesia de regula beati basilii omnes isti exemplar helie et helisimitati sunt dicere baptista. iij. li. ptheices mariane postea de crispien montē carmelis hinc carthusiac eterna silentia claustris. hinc varias benedictus oues collegit ab isto. Canobes nodosa tunica arcere fluctes. Alignedes videri vult quique arua colebant. Inuia et assidue terras ardore calcantes. Et quos circius delitose verit iberio. hinc orti sancti et summo genus ethere dignum. Regula potest capi pro aggregato regule pmeue et constitutionibus et sic plures essent rē que quattuor cum aggregati predictorum differat a regula beati augustiniani etiam est alta paupertas in cōi regula beati dñici quod inter canonicos beati augustiniani. sic limitato termino ponit cōclusionē affirmatiuā. Grande est peccatum et religionis enervatum habere proprium. hec cōclusio probatur per innocentium tertium de statu monachorum et canonici. regula capite cum ad monasterium. si prohibem? prohibem? id quod quod districte in virtute obedientie sub obestatio ne diuini iudicii ne quis monachorum proprium aliquomodo possideat si quis aliquid quid habet proprium totū cōtinuē resignet et paucis interpositis sequitur quod si proprietates apud quosque inuenta fuerint in morte ipsa cum eo in signū pditionis extra monasterium in herquilino subterretur finem quod beatus gregorius narrat in dialogo se fecisse. idem per in eodem cap. super a clemēti. iij. de canonicis regulariis et causa est quod illud est vni de tribus principalibus votis et quod enervet religiones patet in diebus istis. idem de anania et saphira. actuum quinto dicente baptista in vita ludouici mobili hic rapuit misero saphira cum cōiuge voveret. Terras mendaces condidit vna duos. Conclusionē hanc argu-

mēto implicat cōtradictionē monachū habere proprium: ergo cōclusio presuppōnit falsum monachū vere potest dicere nichil habere proprium. Contrafirmat cenobii canonici sancti andree habet decem mille scuta in reddendū quotānis cenobii tibi non accipitur pro pietibus sed pro religiosus sunt a b c d o ordinē viginti. Arguitur sic a b c d o et cōsequenter copulati habent hec bona demonstrando decem mille scuta ergo a aliquid habet et b aliquid habet et c aliquid habet et sic potes argumentari quod arbor habet quidecies mille scuta ergo quilibet eorum aliquid habet. Forte dicat si demonstrādo oēs habent hec bona et nullus eorum aliquid habet si sint viginti religio si isti habent hec bona et sunt viginti bonorum et isti demonstrando nouēdecim nichil habent nec aliquid eorum aliquid habet: nec est contra regulā quod oēs collectiue sunt viginti bonorum et quilibet eorum vere pauper vel est in cōitate venetorum. Contra sunt quattuor in vna religione a b c d hec bona per se sunt per istis moriatur a quo pro quibus sunt ista bona dicitur per alius tribus copulati. Contra moriatur succellue vltis ad vniū quo pro quo sunt ista bona si per hoc vno habeo intentū si pro aliquo alio potestas illud a principio dedisse et non impedisse nos. Forte dicat si sic probabitur dicendum est sunt huius cōiunctus vltis ad vniū exclusiue et tunc sunt totius religionis si non licet religioni transferre dñici istas res ab hoc conuenit quod huius cōiunctus dantur si ponas non esse aliquid cōiunctū huius religionis hoc regio vel in mīdo tunc spectant ad totam ecclesiam et dñici manet in tota ecclesia et si querendo quintū pedē arietē ponas oēs ecclesiasticos esse religiosos possunt omnes habere dñici in cōiuncto aliquid habente in particulari omnes apud pelati pontifex habent dñici in rebus ecclesie et hoc parum differt dicere quod esse speciale dñici rebus ecclesie etiam vides si rex moriatur et relinquere reginā grauidā cū fetu non dñici adhuc aiato nulli licet imponere manus in dñici regni quoad ille nascatur cui regnū succedit et ita in rebus aliorum dñicorum post eorum mortē ponendo secū dñici aiato. si dicatur quod erat verus heres aī mortē dñici tempore est verus dñici et dñici habet in rebus illius alius dubius in incerto dñici cū ille est aīatus in vtero materno est verus dñici et nēcia qui incipit esse animat? etiam sufficit michi analogia quo ad hoc. Insuper de bonis que habent fratres mendicantes non potes sciri si habere et potissimum de fratribus minoribus qui in die viuunt nichil habentes in cōiuncto in proprio vel dñici in regula. Ad primum interargendum dicitur est cōceditur quod implicat monachū habere aliquid rei dominiū et vere potest dicere de virtute locali per in rei veritate nichil habeo non habeo vniū denarium non habeo vniū scutum sed hec responso esset sophistica et inutilis in nra materia habere proprium et propositum est re vera si sua esset ac si haberet verū dñici in re et interduo penus. Ad cōfirmationē sicut supra responsum est de bonis platonum quod sunt ipsi et pauperum vel ecclesie christus est verus dñici in his bonis et licet in rebus laicorum etiam est dñici principalis

sicut causa principalis tamē specialiorē modus habet in bonis ecclesie q̄ in aliis et dantur et isti religiosi in hoc cenobio habent vsum harum rerū ad necessitatē pro se ecclesia domib⁹ cōuentus et q̄ reliquum est conferendū est in p̄cis vīs potes dicere totus cōuentus habet dñm in hīs reb⁹ et nullus cōuentus stante vno in cōuentu bona sunt totius religionis vel ecclesie nolo descendere ad vñum rerum fratrium n̄ suorum ob varias difficultates ibi cōtingētes. Sed dicis in rebus vñū cōsumptibilibus vt in cibo et potu. p̄p̄ietas nō distinguitur ab vñū ergo si religiosus habet vñū et vñū hac portione eiusdē habet dñm. Insuper in extrema necessitate oīa sunt cōia ergo religiosus habet dñm allicuius requisiti ad suā necessitatē protegendā illa tangūt nudum vñū facti q̄ reprobāt iohānes. xxi. p̄pterea de h̄ nichil dico sufficit in sūma cenobiū sancti andree defendit bona fortune cenobii cōmissa et q̄libet cōgitatorē succurrere sue necessitati in victu et vestitu et p̄t et ad hoc tenetur p̄ior hec oīa non sunt et plus q̄ eoz et equalē potestātē habent scū in istis bonis fm eozum ratam. ¶ Sed cōtra istud arguitur ex hac solutione oēs religiones essent eque pauperes cōsequens est contra vñū loquendi vulgatus dicitur calco vñū q̄ter mille scuta et nō vltra iste est dñus abbas dicitur in anglia si glāmberrī et scba scilberr essent cōiuncti matrimonialiter essent magnū et opulentū matrimoniu. dicitur q̄ fratres minores esse in artissima paupertate. Respondetur qui libet religiosus est eque pauper abbas de arboch est ita pauper sicut iste frater minor q̄libet eoz nichil habet vñū habere pauperiorē illo qui penit nichil habet et mēcia. nō plus habet q̄ frater minor semper intelligendo de habere dñm s̄z vulgaris modus loquendi pullulant de vñū vel vñū fructu rei illud cenobiū dicitur opulentius q̄ plures diuitias habet additas sibi pro suis necessitatib⁹ vel cui plures diuitie relictę sunt ad dispensand⁹. Si dicat q̄ in nullius potestātē ad id occupanti conceditur hoc est falsū. patet de bonis possessis a communitate venetorum et ab olim a romanis. Insuper vbi est vñus selus in p̄ioratu vt in boufolsbi super tinā minister habet potestātē in rebus sancte trinitatis dñi illi loco et nulli l̄z res illas auferre plus q̄ res huius sc̄laris vicini licz nō habet dominū i rebus illis nō nego qui parui tales p̄ior? Interdum meritorie vñum vt famuli dei s̄z cohabitent i religione et nō mactat vñus oīa solus voras et introducit laicos dñm nō separatur ab ecclesia et potissimum ab eodē patre oīo cui prius dabatur res illa. Sed re vera p̄uictum rei non est apertus de habere p̄p̄ietatē dicit tibi religiosus nō habeo proprium hoc nō est pro me hec est vestis nostra hic est liber noster ecce decē scuta nostra quoz ego habeo vñū nichil certe habeo nec videri habere quō probabis eum habere propriū et esse p̄p̄ietariū. Respondet deo nō est facile illud enodare per regulam generalem dico ille est p̄p̄ietariū s̄z qui vñū realiter q̄ patiatur regula sue p̄p̄ietatis non vado ad volū

tatē superioris non dico sicut aliqui dicunt p̄p̄ietatē dicitur quicquid celatur ad beati seu alii p̄lati. cōter albas vel p̄ior est maior p̄p̄ietariū q̄ alii subditus eius si habens tria cūta meretur sepeliri in sterquilino a fortiori habens quatuordecim mīlē vel decē mille exposita ac si sua essent deberet sepeliri circa cētrum terre adde tritū pirate dionisi alexandro et correlariū beati gregori. c. ij. p̄m p̄e pastoralis vnde fit et cū pastor per abrupta graditur ad precipitiū grex sequatur. si vis ire ad voluntatem abbatis addas rationabiliter volentes et hoc est coincidere cum regula dicam? q̄n abbas nō est p̄p̄ietariū q̄ ex illo notū euadet q̄n est p̄p̄ietariū cū oppositū est eadē disciplina. p̄t abbas vel p̄ior capere sumptus secundū statū et habere seruatores fm p̄gentiā prudentium nō habet dñm filios cōiūm vel magnū vñū. nisi vigeat necessitas p̄t habere balliū vñū repositū ad defendēda bona ecclesie et pauperum vt tempore belli vt in nostris cenobiis in lūmibus interdu illic p̄t p̄t et in meos p̄pter fures et raptos de levin in coldigam calco et similibus oportet plures viros fortes nutrire pro defensione bonoz q̄ alibi nunc tempore pacis nō est opus esto q̄ abbas potest recognoscere eos qui reponibus p̄teritis bene meruerunt de cenobio exponendo i cultu diuino in reparatione domoz cōuentus in dāda elemosina pauperibus in hīs abbas nō est p̄p̄ietariū incipiunt abbates et p̄iores in hīs est p̄p̄ietariū dantes suis amicis et cōsanguineis prodigē vel abbas est de magna domo et diuite vñū debui mihi si p̄mū sui cōsanguinei nō egent. sunt alii pauperes ferme fame moientes amici abbatis cū magna pompa incidit et diuitis. Si dicat aliquos cōsanguineos suos esse pauperes fm sui statū et maioribus egent q̄ habeant oīa cōfundes equites auratos cōclūdes pauperes et reges et teipsum illa q̄ bis indicit est q̄n dat pauperi liardū et nepri quigen ta scuta paupertas nō mouet sed caro et sanguis si de humili domo sit abbas vel p̄ior det tātū foroz vel nepri q̄ daret alii pauperi extraneo abbas exponens in hīs in quibus voco est p̄p̄ietariū p̄cat et tenetur restituere certum est apud omnē scōlam et capientes ab abbatibus vel p̄ioribus in hīs in quibus regula non patitur tenetur iterum restituere religioni in abbate non cadit hic ignorantia iurabilis ex sua p̄p̄ietate p̄ior illud cognoscere vel tenetur raro in recipientibus ab eis cadit ignorantia inuincibilis breuiter quicquid dicebā de bisiciatis possunt hic applicare et hic est multo maior rigor ideo cum illa dependet ex talibus dicitis nō vñū forma argumenti abbates et p̄iores vt summati loquar debent procurare bona cenobiū et reuocare terras quas predecessores eozum concesserūt nobilibus vt crebro est videre in baptania nec eos suscipere hospitio sed pauperes et alios religiosos transientes et ad istud tenentur. si emant aliquas terras ex bonis cenobiū q̄ religiosi erāt alia bona habere non poterant vt de nepotib⁹ vel nepitib⁹

religiosi deberent reuocare si callide abbas det pecuniam seculari emere terram in nomine alieno iaz hominibus non patet vñū si non cōfiteat se in vltimo die et restituit pro posse tenebas exteriores perpetuas nō euadet deus omnia distinctissime videt ille non relinquunt retbe cū petro cum matheo theolo meum cum iosepho pallium cum homine euangelico sepulchrum patris cū muliere samaritana ydri am sed pauca relinquunt vt plura habeat origo huius mali (sicut superius de p̄lati dixi) est impulsus consanguineorum ad ista et adeptis beneficiis extollere abbates qui de pulueribus parentelam leuauerunt vñū ad similia anmetur ecce quomodo laudatur peccator in desideris anime sue et iniqui bñdictio pro sacrilegio facto in patrimonio crucifixi sunt memor p̄lati q̄ inimici viri domesticī et de beatus viri qui non abūt in consilio impiorum et in via peccatorum non stetit nec in cathedra pestilentie non sedit sed in lege regule quam professus est volūtas eius et in lege illi regule meditatur die ac nocte consideret quomodo achor pro pallio tunc cinio et regula aurea fecit anathema i populo et magna pars populi ceciderat conuersetur iter fratres qui prudentiores sunt non loquor de prudentia huius seculi que est stulticia apud deum caueat curias principum nisi vbi necessitas eminet petrus in aula pontificis christum negauit nunq̄ tamen in conuersione christi vel apostolorum. Non me fugit qui p̄terit dicent se non posse tueri fura cenobioz nisi in tumultibus aulicis viuunt et in curiis principū sed non sic reor fed anhelans ad maiores honores et vt libenter impertinentibus regule potius pertinentibus repugnantibus vacent sub vmbra virtutis vitium protegentes scelerū nūq̄ desinit exaltatio sed bene beatez domi vicerent principes eorum bona protegerent quid tibi et ratiocinationi sic cali quid ad tuam regulam de collectis et expositis a rege de expositis in tua familia exactam vespere facis supputationem quot panes quot quartas vñū in die expositis de religiosi et commissi gregem nichil non audes committere fidem probo christiano quam iosepho contulerat egyptius si nō probus quare curam et commissis castitatis habitus in cella genitus perdituram in curiis vñū esse perfectior apostolo et tamen non erubescit dicere video autem aliam legem in membris meis repugnantem legi mentis mee et captiuantem me in lege peccati sicut mem verborum hieronimi pallebant oīa sciuntis et mens desideris esuabat in frigido corpore sola libidinum incendia bulliebant. Descendēdo ab abbatibus et p̄ioribus ad subditos dans cōsanguineis vel aliis line scitu abbatibus vel p̄ter rationem contra regulam p̄p̄ietariū est facit alii si sua res esset inter dum expresse abbas cōsentiret nobilio conferre foroz vñū nepri vñam partem pecunie date pro vestibus interdu tacite dat et facultatem vt quando est in studio tueri vel alium de extra conuentum relinquit et dispositionem omnium que exponit et sic in generali consensu cōfinit huius quicquid expositis illud michi placebit

ex isto consensu vñū salū non potest dare consanguineis nisi sicut aliis pauperibus cōsentis vñū salū p̄lati non excusat te si vñū impudicis ratio ne impudicis impartire aliquid semper intelligatur secundum regulam saltem non contra regulas et si cōsentiret p̄lati p̄ter rationem nichil valerent consensus vñū et aliteris. quo fit p̄teris tenent ymaginariam et mathematicam paupertatem parietes dealbati sunt. nec iste consensus p̄lati est inanis stat vñū contradicente p̄lati vel non cōsentiente peccare vbi p̄pter p̄lati consensum nō erit peccatum. Sed dubitas an ille est p̄p̄ietariū qui habet decem scuta ad partem pro vestibus vel quotam mediocrem vel qui habet ortum et vendit fructus et ei relinquitur dispositio ab abbate et istud est commune in p̄teris religionibus non reformatis. Et arguuntur q̄ talis non est p̄p̄ietariū; fallararius vel duo tenent pecuniā et emunt vestes et necessaria pro fratribus et quia secundum regulā exponunt esto q̄ pecuniam tangant cuius dominium non habent non dicantur p̄p̄ietariū ita est in religionibus non lapsis et in reformatis; ergo possunt tres ordiari sicut duo et parilis est ratio de omnibus; ergo quilibet potest tenere pecuniam pro vestibus pro libris et suscipiendis amicis quāvis amicus religiosi superuenient si non esset bec pecunia diu situribus oportet communitatem facere maiores sumptus. ¶ Et confirmatur istud est rationabile aliq̄ verumcūq̄ deberent adire procuratorem domus pro necessitatibus vel superuenientibus amicis et aliiq̄ inuenerunt nimis oneraret procuratorem et communitatem; ergo melius est pro tota communitate q̄ quilibet habeat portionem ad partem. Insuper si esset vñus procurator ille esset nimis inuolutus pro se tota communitate et eodem modo si duo essent; ergo melius est q̄ quilibet aliquid laboris et cure habeat. Duo hic dico p̄mū est difficile ē dicere istos cōi in statu dānationis nescire illis probare et nolo illis dicere supposito q̄ vñū pecunia scōm regulā h̄ est sicut alii bonus procurator vel abbas. Scdm est multo satius ē h̄re oīa in cōi. p̄batur tū p̄mo ita ordinatū p̄re institutiones regulas vñū oculatores q̄ argo ad istud iudicium ap̄oz q̄ habebat oīa in cōi sicut lectio actū docet et tu vñū tenere eoz regulā. nū scdo p̄uictio sufficit in cōi q̄ sic vidēdo p̄ portiones scōi illis salutis iugur. p̄cordia que res crescit discordia magne dilabunt. nūc auriā cōitate oīa surripit et supbi nec dicit sicut p̄o si de thalamo tot mutatoria in vestib⁹ h̄nt sicut namā fir? Tū tertio p̄sidera q̄ officiū h̄bat iudas iter ap̄los loculos alia vacabat p̄p̄lati ecce q̄ bonū et q̄ iocū. et. frat re alter formice et apes oīa colligētes ponūt in cōi mei et tuū magnā discrasia faciūt inter amicos p̄res nō abs re docuerūt muta re illa p̄noia in n̄ra et vñū nihil tuū nisi p̄cni et meri tū hic tollit murmur p̄ magna gre p̄e. nō mō fur ripēs p̄ claustrū s̄z domitorū. vñū baug. in reg. de vestib⁹. vestes vñas inq̄t in vñū h̄ntes s̄z vñū custode vñū duob⁹ vel quotquot sufficere p̄t ad eas excutiēdas nec a tinea ledant. et sicut pascēdi ex vñū

cessario sic induendi ex vno vestituro. Et si fieri potest ad vos non pertinet q̄ vobis indumentis pro te porum congruita p̄ferat vtrū recipiat h̄ vnu q̄sq̄ quod deposuerat aliud / et que sequuntur. et ita in aliis regulis. regula bene prouidet de superuenientibus fundatores charitativum erant circa hospitales et amicos recipiendos non erubesceret petere a procuratore mansueto z benigno stupidis imponendum est silentium quando extorquent insolenter. amicorum omnia bona debent esse communia qui sunt magis amici q̄ fratres specialiore fraternitate religiosi omnes sunt fratres q̄ omnes fideles habentes eundem patrem celestem et maiorem unitatem in corpe mistico reddidit z sic q̄datis de dō separādo religionē eorū ab aliis eorū p̄uotionē ab aliis p̄uicib⁹ vtrū arguor: hic mod⁹ i nra facultate a modo loquendi religiosorum pullulauit vocabant professorēs theologie magistros nostros et plures eorum in illa facultate a principio erant graduati vsum est nomen bonozificum z cullibet supposito facultatis dātū ē magister noster / ch̄istius in oratione dominica dans modum orandi dixit pater noster. ¶ Sed istud af: nemo obligatur nisi volens intentio mea est viuere sicut viuatur in hac religione et non aliter vouens intrare religionem latam propterea non cogitur intrare artem: intentio mea non est alia nisi viuere sicut hic viuunt: ergo ad nichil aliud obligor. ¶ Et confirmatur: consuetudo debet obligare plerq̄ a multis ieiunius: ita q̄ non peccant: ergo consuetudo contra regulam debet obligare religiosos: probō consequentiam: non minoris ligamini debet esse preceptum maximi pontificis q̄ beati augustini regula vel beati benedicti. ¶ Respondeo primum argumentum videtur achilles male viuētibus et videtur pannozmitano de statu monachorum z canonicorum re. super eo. q̄ argumentum concludit q̄ coram deo talis non est cogendus seruare aliam regulā sed hic homo abbas erat: forte sua responsio esset suspecta sine replica. ¶ Contra hoc argumentor ex sua responsione sequitur q̄ machometitae essent in bono statu salutis. patet consequentia: nō est intentio machometitarum viuere aliter q̄ patres eorum viuerunt: idem patet de omnibus ydolatriis. forte dicitis non esse eīdem habent malum modum z etiam patres eorum ex hoc habeo intentum patres istoz habuerunt damnatum modum viuendi: non loquimur de sanctis patribus qui primo religionem instituerūt sed de his qui lapsi sunt. forte dicitis ydolatra tenetur facere indaginem z acquirere verum sic erit in proposito soluat pannozmitanus. Insuper ista legitur sua regula in principio z plerq̄ quibus deberent adhibere fidem dicunt istos esse ista tunc periculofo. ¶ Sed contra istud argumentor dissimulans contrabere z non consentiens non contrahit: ergo iste simulans vouere regulam beati augustini z non vouens nisi regulam seruaturam in hac domo non obligabitur ad aliud. ¶ Respondetur si quis simulat se velle esse religiosum z habet oppositum in mente nullus est repugnantia profecto talis non

est religiosus sed ecclesia coget eum seruare hanc regulam (et optime) quemadmodum contrahentem per verba de presenti coget adherere mulieri quam illi iuravit: sed intentio istozum religiosorum non est ita dissoluta q̄ nichil intendat trium votorum seruare sed sic volo seruare religionem sancti augustini vel benedicti z viuere tamen sicut hic viuunt. ¶ Et ex h̄ sic replico: obligans se ad impossibile nō obligatur nemo obligatur se ad impossibile eodem modo de voto: ergo vouens seruare regulam beati augustini z viuere sicut isti viuunt demonstrando eos qui infringunt regulam vouet copulatiuam compositam ex partibus incompatibilibus ista nō stat ista est regula sancti augustini paupertas / continentia / z obedientia sunt seruanda a me z viuendum est sicut isti viuunt: sed ista tria includuntur in regula beati augustini z in qualibet alia religione: ergo vouetur aliquod impossibile puta copulatiua impossibilis propter partium incompatibilitatem h̄ vouens impossibile non obligatur: igitur. Si dicas intentio sua est vouere ista regulam sancti augustini demonstrādo eorū modū quē insequunt. Contra vnu extremū nō supponit q̄ nō est regula scilicet q̄ nichil vouent: q̄ ratione illius voti ad nichil tenent vouens nichil comedere in die veneris nisi chimeram non obligatur vel vouens intrare religionem z frāgere celum. ¶ Respondetur q̄ ad impossibile nemo obligatur sed vouens illa vouet copulatiue duo in forma vel in valore vouet tenere istius religionem sancti augustini z viuere sicut hic viuunt / primum est rationale secundum illicitum / primum obligat secundum vero non z quando intendit viuere secundum regulas sancti augustini in hoc loco que est categorica hoc totum non supponit regula connotat q̄ nichil obligatur si sed illa determinatio facit totum illud predicatum non supponere oportet ergo delere determinationem z viuere instar regule ego volo viuere secundum ordinem sancti augustini obseruatum q̄ in hoc loco est determinatio accepta vnica acceptione cuius suo determinabili secundum grammaticam vel logicam quia dictio recta sequitur dictionem regentem tamen in sententia non est tunc accipitur non vnica acceptione z dictio recta monachi recti vel quidebent esse recti nō sequuntur dictionē regēte puta beati aug. vbi dicit. ¶ Sed contra: si quis vouet voto contradictorio vel aliquid ad quod sequitur contradictio ad nichil obligatur ut patet in illo sophismate: fortes vouent intrare religionē si plato nō vult intrare z nō aliter z econuerso nec plato nec fortes obligantur ad aliquid: ergo eodem modo si quis vouet copulatiuā impossibilem propter partium incompatibilitatem quarum quilibet est possibilis ad neutram partem obligat nō pot⁹ ad vna p̄te q̄ ad alia q̄ rō dant nō pot⁹. ¶ Respondetur sic supra responsum est circa tria bona matrimonii que vouet castitatem et obedientiam in tali religione ad tertium cogetur quod est alius duobus annexum propter concomitantiam absolute fiat q̄ quis vouet castitatem et obedientiam extra religionem tenendo proprium possit vouere et

se de hac religione et seruare regulam beati augustini esto q̄ habeat oppositum duorum votorum cogetur seruare regulam et non sufficit penitere sic scilicet q̄ coram deo potest egredi religionem quē admodum capiens ordines nolens seruare castitatem hoc est tempore quo capit habet nolitionem seruandi iste talis cogetur seruare q̄ non potest contrahere iste est interpretatiue vel antecedenter obligatus cum vouet hanc religionem sancti augustini et intendit se ad hoc obligare obligat se ad tria vota qui obligat se ad antecedens obligat se ad cōsequens illius antecedens nec est querenda illatio logica ubi non voueret nisi conditionaliter argumentum sequens declarabit quid est dicendum tenendo licitum non est obligatus ad impossibile nec ad incompatibilem abscondat causam distortā parti licite adherendo. ¶ Ad confirmationem de consuetudine geston in fine prime partis dicit non vouere consuetudinem sed regulam sed hoc nō soluit argumentum dupliciter dico adhuc non est consuetudo nec vni⁹ erat esto q̄ esset ius positium propter obseruantes regulam et reclamantes in oppositum. Secundo dicobis consuetudo locum habere nequit seruare votum et promissum est de iure diuino et nature esto q̄ liberum erat a principio vouere et potissimum circa essentialia voti modo contra ius diuinum non cadit consuetudo sed quia seruare hoc votum demonstrando continentiam vel paupertatem non est de iure diuino sed potius humano si sic argumenteris: omne votum seruare est de iure nature vel diuino hoc est votum ergo seruare. et. modo minor non est de iure nature vel diuino z per consequens nec conclusio: sed seruare hoc votum est necessarium ubi non occurrit frangendi ratio fateor tamen interdum aliquid dependet a cōsensu humano spontaneo q̄ nō frangi potest ex cōsuetudine christi ut in matrimonio ut nobis constat ex scriptura mathei decimo nono. quos deus conlunxit homo non separat. ¶ Potes insistere est mod⁹ in aliquibus partibus ut in hollandia ut religiosus succedat in hereditate an sit proprietarius sed non est ipse heres cenobium succedit hereditati. Si peccas an prelatus ecclesie sint proprietarii / loquor de proprietariis q̄ peccent exponendo inuolunt et tenentur restituere sicut religiosi illi proprie dicuntur proprietarii qui omnia bona a se abdicarunt voto tenentes aliquid contra votum. ¶ Secundo principaliter argumentor: aliqua est religiosa et habet proprium: patet de nobili muliere que professā est religionem sancti augustini cum cōditiōe adiecta de habendis rebus in domo sua qui clerici vouere matris contrabere possunt. Innuat. Et confirmatur: papa potest dispensare cum monacho ut ducat uxorem in seculum inferius dicitur: ergo potest dispensare cum monacho ut maneat in claustris et luceat cum ratio termini hoc importat habendo

bona in proprio. probō consequentiam: qui potest dispensare in toto potest dispensare in parte: si papa potest aliquem absoluerē a tribus votis potest eum absoluerē ab vno. Si dicas est essentialis dependentia inter illa vota tria. Contra nec est essentialis prime interionaliter nec secunde aliquis potest vouere vnum istozum non vouendo reliquum si quis vouet continentiam talis potest habere diuitias: patet de presbytero vel heremita: igitur. ¶ Ad primum respondeo: talis mulier potest vouere sollempniter tenendo vnum eorum quas olim habuit in domo sua sed non habendo illarum dominium ut de ipsa muliere cōgitat et si ipsa in voto adiecit conditionem de manendo in domo cum rebus suis oportet illud interpretari in partem illam que religioni non repugnat si ipsa vouisset formaliter cum conditione expresse adiecta ut haberet proprium et non alias non fuisset votum propter conditionem repugnantem ut patet de cōditionibus matrimonio repugnantibus. Ad confirmationem concedo antecedens potest cum liberare a toto proportionabili causa z facere de monacho non monacho sed ipso existente religioso non potest in 3. capitulo cum ad monasterium in versiculo nec estimet dicit innocentius tertius nec estimet abbas q̄ super habenda proprietate possit cum aliquo monacho dispensare quia abstinentia proprietatis sicut et custodia castitatis adeo est annexa regule monachali ut contra eum nec sumus pontifex potest licentiam indulgere illud intelligitur ipso existente monacho licet bernardus in glossa cōi z alii valentes viri dicerent papam non posse dispensare cum religioso ut egrediatur religionem quod non credo illaria sūt monacho essentialia licet monachus bz esse plāgēs non tñ ois plāgens est monachus raro interpretatio conuertitur cū interpretato. Et q̄ dicitur facillius est dispensare cū parte q̄ cū toto hoc est verū ceteris paribus facillius papa dispensat cum illo q̄ cum sit solum votū paupertatis in seculo qui non est monachus vel aliquod vnum istozum trium votorum q̄ cum illo q̄ tria vota emisit vnde hic aduertendū est non est essentialis dependentia inter ista tria vota stat alique emittit eorum paupertatis vel continentie in seculo et non intrare religionem illud est clarum intelligenti z matheus grabon oppositū et merito reuocauit in sacro sancto concilio cōstāntiensi. ¶ Tertio argumentor: si aliquis religiosus sit episcopus talis non tenet seruare paupertatē et tñ non definit esse religiosus: igitur. ¶ Et confirmatur p̄ supposito vno q̄ supra diximus de beneficiis q̄ non habent dominium rerū collectas in beneficio ex illo sequitur q̄ vouens paupertatē pot capere bñficiū z stare in seculo q̄ nō videtur esse dicendum Ad tertium nego monachum talis non pot h̄re dñū rerū plus q̄ qñ erat in religione h̄ cui tenet obedire posteriori erit sermo in voto obedientie de beato augustino canit ecclesie testamētum nullum fecit q̄ paup xpi vnde faceret non habuit quare non habuit quia religiosus erat ante q̄ episcopatū ascēderat

Ad confirmationem concedo q̄ vovens paupertatem potest capere beneficium et adhuc esse pauper et vovens continentiam potest esse presbyter et stare in seculo. Sed tunc dicis ponamus q̄ aliquis emisit tria vota talis non erit religiosus anteq̄ sit professus et etiam vovens intrare religionem nunq̄ tenetur intrare ista via. dico q̄ emittens illa tria vota adhuc non vocatur religiosus sed tenetur illa tria servare. Ad secundum nego q̄ vovens intrare religionem non tenetur intrare: non est idem vovere illa tria vota copulativè et vovere ingressus religionis secundum vovens tenetur ad illud et ad regulam iste solum ad tria vota et etiam vovens primum tenetur adimplere suum votum sed nō videtur necessarium intrare religionem potest in cōmuni vivere in aliqua honesta societate in secundo vocando seculum illud quod distinguitur contra religionem non legitur q̄ apostoli actuum quarto vel quinto emiserunt vota: et tamen servarunt omnia in cōmuni non nego quin satis est intrare bonā religionem q̄ stare periculo in mundo. Et ex his sequitur q̄ proprietates plus coinquinat religiosus q̄ opposita aliorum vitiorum extensius et creberrime intensius extensius p̄z plures hoc morbo laborant plures castevivunt et obediunt in aliis qui nesciunt esse contenti de communibus bonis oppositum paupertatis et continentie infert oppositum obediencie sed inaduate inobediencia impugnant in proprietate est futurum sacilegium vide quam conscientiam fecit bonus religiosus ebdo madatur de tribus legitimis bonis que eius manus evaserunt ut dicit Iohannes cassianus libro quarto capitulo secundo de institutis cenobiorum et rar suspensus ab abbate ad oratione nec culpa dimissa nisi per publicam penitentiam credunt inquit cassianus res nobis sacras sicut seipsos quis modus acquirendi divitiarum honeste bonavita sed devotio peperit divitias et filie ingularunt matrem sed caucant religiosi successu temporis necesse est divitias dimittit cum mala vita q̄ quod non capit christus hoc capit fisci noli allegare alios religiosos fici viuentes vt tu allegare inconueniens non est solvere nec minus ardebit qui cum multis ardebit q̄ ille qui cum paucis es vocatus de regula augustini vel benedicti non sunt aduocati prote in celis sed inimici dicentes se te nō cognoscere quia certe has regulas nō cognoscunt suas sed fodis cernas non uas que non continent aquas et relinquis leges quas coluerunt patres tui. Cui assipulatur illud baptiste egloga decima. hi mores fecere nouos lique re priores. Quos dederat tuo veterum prudentia patrum. Et petas quomodo ergo male viuentes h non percipiunt in promtu est responsio error communis facit ineger videtur pulcher inter ethyopes qui inter alios non talis apparet dicente baptista vbi supra. Et thiopees vna quoniam nigredine foedent Ille color nulli vitio datur omnibus id est. vultus et alterius si quis rependeret ora. et sua damniaret peccati peccatisq̄ magistris. fex eadem/

scabies eadem/cutis et doloride m. Et existis inferuntur aliqua. Idem est: pleriq̄ religiosi sunt in malo statu viuendi quibus fuisse multo melius mansisse in seculo et custodiuisse boues. Secundo sequitur q̄ abbates et priores quibus incumbit alios pacere plus peccat q̄ alii eis incumbit ex ficio et alios regere et seipsos et minus nialum est male vivere et facere alios bene vivere q̄ vt rursus primo vnum est bonus et ad hoc superiores sub pena peccati tenentur nec in hoc excusatur maior peccunia esset in cōmuni abbati vel priori dummodo omnes ponerent omnia in cōmuni et succurreret cuilibet religioso secundum q̄ egeret. Tertio considera an consulte satisfacit suo voto de ingrediendo religionem qui ingreditur religionem in qua omnes a tramitibus patrum abierunt citi pauca mali inficiunt multos bonos q̄ pauci boni possunt conuere ad potum salutis multos malos regulariter homines sapient naturam mercuri q̄ cum beniuolo planeta est bonus cum versipelle sedere est malus citius vnum pomum infectum corrumpit alia bona q̄ contra sed in agente libero nō est totaliter idem cui assipulatur psalmista. Et si sanctus eris / et cum innocente innocens eris. psalmo decimo septimo. Qui tetigerit picem inquit nabitur ab ea. ecclesiast. decimo tertio. quia perdis facile est istos ab ineunte etate dissoluto nutritos in viam veritatis reuocare secundum illud bieremie decimo tertio. Si mutare potest ethiops pellem suam aut pardus varietates suas et vos poteritis benefacere minus est ponderandū ibi est spes de bona in formatione infra breue tempus q̄ plerq̄ religiosorum ingreditur non vt deo famulentur sed vt inopem protegant vitam nemo est qui non nouit solum dicere homines est iste in tali cenobio: ergo panis eius est piscus et potest vnum vel duos fratres nutrire daturus est aliquid foroz vt nubat vbi quod so est nunc alter gregoz qui quarto dyalogoz dicit se fratris iusti corpus in sterquilinum prodece re pro tribus auretis sed vtinam proprietatis huius tempestatis contingeret finaliter sicut fratri iusto gum et principum est assensus et fauoreis reformationibus p̄bere vt redeat priora secula monachorum egypti in scitibz et in inepotantia sirie quorum precibus refert beatus hieronymus in p̄logoz in vitis patrum q̄ mundus vsq̄ ad tempora sua mansit in concussus nemo nisi infidelis dubitat quin precibz deuotoz plus crement et glorie capit religio christiana q̄ pugnantibus militibus vt dicit beatus gregorius in registro post euerfay a lombardis italiam roma meritis fex milium sanctimonialiuz arta disciplina omnipotēt deo famulantibz ab hostili gladio liberata est considera quid legifer ille moyses precibus populo pugnantibz profuerit tate reputationis erant religiosi in britania magna dicit venerabilis beda lib. tertio capite vicefimo sex to bystorie ecclesie gentis anglozum p̄tereunibz religiosi populus non abibat sine eorum benedictione: sed nunc proch dolor est puerio per contra

positionem mutatis terminis finit hoc est regula bona et finita in terminis infinitos in quibus sine lege viuunt regula et medium latitudinem finitam vsurpant sed in extremis contingit in infinitum p̄labi vt p̄thagozi tradunt insuper est conuersio in oppositam qualitatem et hac pessifera proprietate tangit ex mte infinite filic iniquitatis p̄dunt. Circa ista dubitatur an religio est stat? perfectionis / et an status prelatozum sit illo excellentior. Dubitatur secundo quam religionem debet homo citius intrare et que est perfectior. Dubitatur tertio an sit meritorie factus religiosus deuias reducere ad tramites patrum q̄ nūc communiter homines refect mare appellant. Dubitatur quarto an grauatus ere alieno potest intrare religionem non satisfaciendo creditoribus. Dubitatur quinto an aliquis habens parentes quos nutrit in seculo qui aliter non nutrir possunt nisi per filium an talis filius relictis paribus potest intrare cenobium. Ad primum supponatur ex beato dyonysio quinto capite celestis seararchie q̄ perfectio attribuitur episcopis et in sexto eiusdem dicit etiam perfectio competit religiosi sed an curatis dicerent aliqui q̄ non vt beatus thomas secunda secunde centesima octuagesima quarta. placet aliis oppositum inter quos gerson contra mathem grabon sic inquit multi tenent cōtra sanctum thomam q̄ curati sunt i perfectioz statū q̄ religiosi dicens quid michi videtur est in parte certare de nomine perfectionis et cum non omnes conueniant eam ad sententiam. Pono aliquid quas propositiones. Prima est: multi sunt in statu perfectionis et fuerunt quozum anime patiuntur eternos cruciatos et multi non sunt in statu perfectionis nec fuerunt quozum anime sunt in celo. Prioz pars patet de malis episcopis et malis religiosi. Secunda pars est clara ex ista propositione cōsequens est parum gloriandum est de statu perfectionis vel imperfectionis cum primum non est antecedens ad concludendum in bona consequentia virum esse perfectum vir per locum a cōmunitate accidentibus nec secundum infert virū esse imperfectum. Secunda propositio: licet seculares solent dicere religiosos esse in statu perfectionis acquirēde et prelatoz in statu perfectionis acquirere hoc eger vna glofa quicquid sit de veritate propositionis in se cum plerq̄ religiosi non sunt in perfectione acquirēda et multi prelati modicam perfectionem habent acquisite et modicam infusam vtinam omnes haberent caritatem infusam sed loquentes sic intelligunt religiosi sunt in statu perfectionis acquirēde sunt in statu eozum qui acquirunt virtutes hoc est in regula eozum qui virtutem acquirere et augere fatigunt semper tamen aliqui religiosi boni et aliqui prelati boni vel sic prelati sunt de statu perfectionis acquirēde et habent officium in quo p̄supponitur virtus acquisite est ars artium cura animarum secundus beatorum gregozum capitulo primo in pastoralis: illud non conuenit religiosi inquit hmoi. si petas pro quo supponit status

prelatozum possum dupliciter respondere. vniomo do supponit pro homine connotando q̄ sit prelatus et sic fuit tot status prelatozum quot sunt prelatus: vel potes dicere supponit p̄ omnibus prelatis col lectue perinde sicut species humana potest capi p̄ vno homine vel hominum multitudinem siue curati dicantur perfectionis status q̄ religiosi: non refert sufficit religio christiana est necessaria ad salutem et illam seruans habebit vitam eternam que non est in ista sicut vita religiosozum siue dicitur facticia vt ne est instituta a sanctissimis patribus religiosi erat magni et in deuotioe et in litteratura considera scriptoz ecclesie a diebus quattuor doctorum ecclesie sic vsq̄ ad hec tempora: iuvenes religiosos fructū vberem scripto et verbo adduxisse hoc patet in nouo et in veteri testamento et vitam heremiticam et cenobiticam inuenimus hoc seruauit essentia deorum secta non ignobilis identidem videbimus belia testibz ethelico dicente baptista. Est pater bellas nobis qui fultulit armis p̄statozū genus omne ne malum qui traxit olympo. flammigeros ignes qui ascendit in ethera curru qui dembus respondit. Robile et antiquum genus hoc et clara propago. nec hoc solum carmelitis conuenit sed aliis ab heliaz heliseo dicere poterat. Pastozes alii quotquot per rura vagantur. Omnia sunt riuu nostris a fontibus orti. Hos dedimus leges pascendi ostendim? artem. et paulopost sequitur. Tradidit belias certam pastoibus artem. Quia curare greges qua noxia pabula fas est. Discere et occultos imbrēs ventosq̄ latentes. Quine salutaris foret et qui pellicer annus. Signa dedidit nichil omisit quod ouilia tangat. Sed gerson et alio in concilio constantensi religioe vite viri loquuti contra mathem glabrō qui temerarias p̄nes et p̄batōes posuit p̄ptea vocabant noie beati anselmi istas religiones facticias modus iste loquendi a beato anselmo pululauit in delibzo de simi. capitulo primo et quia sic dicit duo sunt ordinis genera religioso conuenientia vnum exterius quo religiosus videtur aliud interius quo religiosus habetur et illud quidam exterius facit hoc vero interius naturalis ordinis est qui facit cū consuetudines habent quas homines adin uenerunt quibuldam de causis rationabilibus naturalis vero ordinis naturales sunt virtutes vt humilitas caritas: et paulopost ille itaq̄ factitius or do sine isto nichil homini prodest sed magis dedecet siue vero sine illo hominem saluare potest et prodest et decet vt tamen firmius teneatur valde necessarius est intelligunt religiosi sunt in statu perfectionis acquirēde sunt in statu eozum qui acquirunt virtutes hoc est in regula eozum qui virtutem acquirere et augere fatigunt semper tamen aliqui religiosi boni et aliqui prelati boni vel sic prelati sunt de statu perfectionis acquirēde et habent officium in quo p̄supponitur virtus acquisite est ars artium cura animarum secundus beatorum gregozum capitulo primo in pastoralis: illud non conuenit religiosi inquit hmoi. si petas pro quo supponit status

his est doctus sic nec omnis in altiori statu est melior vel in meliore studio doctior. Ad secundam dubitationem non est facilis responsio religiosi solent omnes suas religiones extollere et aliqui insensati cum depeffione aliarum plus querentes que sua sunt q̄ quelesu christi aliqui dicunt se esse in artissimâ paupertate et per consequens suam religionem perfectissimam quis in aliis duobus votis sunt ceteris equales vel non inferiores aliis dicentibus habent opes sufficientes in communi nihil habentes in proprio dicunt q̄ alii habent magnas sollicitudines pro necessariis et coguntur ire in populo in periculo seruande continentie. alii se dicunt in medio in quo residere solet virtus. Mendicantes forte dicent habentes omnia in communi habent necessariâ ad nutum et superflua que frequenter prebent occasionem ruine perinde est habere dominium viginti suorum et eius vsum cum nemo illius vsum capiet curam. hinc murmur pro officiis lucratius in claustro delicatius fouentur q̄ in seculo hoc non est domare carnem nutrire duos de eorum portione in tota beatitudine et more seculari colligere pecuniam in pluralitate vestium habundantia pecuniarum in multitudine seruitorum est materia superbie nō ita apud eos paupertas nuditas materie patientie cum aluntur elemosinis fidelium coguntur in viros homine tenere honestatem alias diuites subtraheret elemosinas non est eis causa murmuris pro diuitiis nec peccant dissipando nec restituere tenentur cum non habeant est eis materia humilitatis si paupertas a christo consultatur maior paupertas est melior et maxima optima tenuiter eis ministratur portio foris coguntur in conspectu eorum cum quibus conuersantur tenere temperantia cū in estimatione magna sunt tam in plebe q̄ in populo paupertas si leta venit dissimilata res est et cantabit vacuus cor latrone viator. et pyogenes in epistola ad platonem: quis enim contra tam tenuem et paucis contentum hominem hostili animo pugna re aggrediretur: et non propterea blandiebatur diuitibus sed admirationi fuit toti grecie: patet in epistolis eius ad alexandrum macedonem olympiadem perdicam antepatrum in epistola ad olympiadem rationem ad vilius vestium manebat contentus pallio donato a focrate si bene viuamus a nobis omnis sollicitudo temporalium exiit nobis sufficienter a deuotis prouidetur. Ceterum habentes in communi dicunt argumenta illa concludere solum contra hos qui dissolute viuunt vt in religionibus lapsi a patrum tramitibus minus curat qui libet de rebus cōbus q̄ propitiis: tertio politico rum dicit aristoteles prohibetur ingressus feminarum vt in melior non est egressus sine societate et semper alius comes frater testis castitatis sicut in mendicantibus non querit lucrum nisi animarum de bonis certatur inter mendicantes eade est materia patientie et impatientie in vilibitu interdum murmur et superbia sed nec ille medicus nec iste habens in communi statum perfectionis atte-

gerunt sed ambo in via morum nouit licet longe ut in habitu bonus mendicus et bonus habens cōmuni se inuicem mutua charitate profiteantur sicut varia membra eiusdem corporis miscui diuersa cale ad beatitudinem tendentia nec mendicantes alius prefero nec contrarij vter salter irridendi sunt dicentes homines non dant pura voluntate mendicantibus sed ob verendum vel honorem quicquid sit de illo alii iuste capiunt cum egeant et hoc solum arguit peccatum in dantibus et non in accipientibus approbo meliores qui egerime admissum alii quas nobiles mulieres meridionalis britannie eorum conuentum intrare etiam precipiente plures q̄ semel serenissimo rege. si dicas si frater minor sit episcopus non descendit in pfectione et tamen imponit se in multitudine rerum: fortasse steterit ita deuote in religione etiam non nego quin plerique habentes in communi imo et in proprio prestant et prestant mille mendicantibus: patet de abraham iob dauid sancto ludouico sancto edmundo ofualdo dauid filio malcolmi camoz et de iunioris ebtore dignis. propterea dicendo sicut capio quilibet religio habet bonam et solidam institutionem et omnes religiosi in tribus votis essentialibus conueniunt que sunt contra tria in quibus tota vita nostra versatur. sed iudicio meo multum accedit ad bonitatem religionis q̄ illa religio debet dici melior q̄ plures in equali numero saluat in qua pauciores lapsi sunt debet esse perfectus instrumentum religionis (pace ceterorum dicam) cuius quilibet religio sit michi indifferens et equaliter dilecta: reputo carthusiam cum primis me mouet illa religio incepti diu ante quatuor mendicantes et adhuc stat nunc q̄ ab eius institutione vt opinor reperta est vna domus integra lapsa integra disperit de vno viro non est mirandū cū iudas inter duodecim lapsus est quot alie lapsæ sunt notum est consideranti sed hoc dato q̄ ipsa sit optima non tamen cullibz est optima nec cullibz volenti intrare religionem consulere esse carthusiensem nam intrantem religionem aliqui sunt eminenter docti predicatorum et prudētes in agibilibus aliqui indocti aliqui debiles iudicio meo indoctus vel mediocriter doctus potens suffere regulam citius debet intrare regulam carthusie quam quamcumq̄ aliam religionem: hoc patet quia ibi securius viuunt ne hoc est carthusiensibus ignominiosum cum indocti rapiunt celum et scientes merguntur in abyssum dicebat beatus augustinus et hoc satis patet circa primum ingressus bunonis. Et q̄ non sequit̄ q̄ aliqua religio est multum conueniens que habet plura bona in communi patet de carthusiensibus celestino cum carthusiensibus includo non multum differunt. si quis est doctus eminenter iterum distinguo: vel est prudens et continens vel doctus et deficit in aliis duobus si primum videtur bonum intrare regulam mendicantium quorum officium est predicare verbo et opere. si secundum bonus est illi esse in regula sancti benedicti vel beati augustinii vt alios doceat et quic-

scat i beato humana est regula et per pulcra tradita a cleastro augustinus quā nō est difficile saluare q̄ nō potest ire ad montem saluet se in fegor et ego semper intelligo de regula obseruata vbi cōtingeret vna regula seruata et alia non seruata de quocūq̄ ordine sit ad seruata eundem est licet erat latior a palmea instituitio sicut p̄ vides nō potest dari vnica responsio cū nō voto viuūt vno est vni non silentio dandū q̄ tangit seraphicus bona uirtura in quadaz epla data parisi dū gñalis erat multitudo talis nō est suscipienda ad ordinē et districte vult illud seruati tri omne rari est precioso nō est diminutio cultus diuini sino augmentū habere i cōpetenti numero bonos et plus. p̄dest q̄ habere plures malos finia mea ista facilis receptio passim aptorum et inceptorum inficit et dedecorat ipsam religionē. Si dicas recipiendi sunt illi qui anhelat ad salutē anime et multi sunt tales dico punctū nō stat in illo elaborant alios attrahere qui plerūq̄ a spiritu sancto nō vocantur ceterum nō mireris q̄ tot sunt religiosorum varietates in ouili iacob erant oues nigre polimite et albe in retri petri varia gñia pisciū in spōsa xpi non est absona varietas cū ipsa est circumstantia varietatibus in variis propositionibus tonoz vt in diapason diapē et diatasseron et in variis cordis lire sit dulcis melodia in celo stellato est varietas stellarum et in corpore vero sunt membra varia colligantia habentia ad vnu finē sic in corpore mistico tendentia ad beatitudinem vnu autē sic alius autē sic. Ad tertiam dubitationē patet responsio q̄ sic. Sed contra hoc arguitur reformantes religiones sunt in causa quare multi desperat sunt apostate et egrediuntur oēs religionem qui dat causam peccato peccat: igitur. Isti argumentū instituit aliquid contra deuotos viros zelo zelantes cū phinices videret ego tempore quo grauissimi viri vt de heroico nro istadonk et libi reformare conati sunt cōuentū fratrum predicatorum et minor. parisiū ignobile vulgus bellus multorum capitum putabat patres facere grande nephas et morte p̄fandū ad istos reformandos sed isti erant tonsores caupones vli alii qui iniuste cum antiquis mercari sunt velleorū amici carnales. Ad argumentū distinguatur q̄ sunt in causa vli in causa occasionali quare alii peccant pl⁹ solito et sic concedo sic crebro est superior castigat inferiorum vel in causa culpabilis culpe et sic nego istū cum beimb baptiste dicere satagebant. Scire p̄ antiquos patrem vestigia gressus. Et veteres seruare vias reuocate vagantes. Per valles et saxa greges per lustra ferax. Sigit in antiquis itez magna campis. Ad quartā dubitationē est difficultas et fuit mota in sacra facultate theologie parisiensi de quodā milite debitore multoz bonoz qui intravit carthusiam circa partes hollandie in diebus iohannis geron et perit de nonagēto in primis alii quod certū est q̄ debens creditoribus et nō sufficiens hīs satisfaciens anteq̄ ingreditur religionē male facit vbi pōt satisficere. Sed punctum est in hoc membro fontes omnibus bonis suis cedit que

nō sufficiunt satisficere creditorib⁹ an tenetur stare in seculo vt satisficiat laborando hac arte vli ista industria sanctus thomas in questione finali secundā scē videtur tenere q̄ nō obligatur stare in seculo q̄ persona liberi hominis ppter pecuniā nō obligatur sed respōtē dicit q̄ nō tenetur stare extra religionē vt alteri soluat illud quod deficit sed tūc est argumentum: ergo seruus obligat⁹ ratiocinans publicis potest religionē proferri vel pmoueri ad ordines q̄ tamē oēs negant nō est idē. dicit de persona liberi hominis et persona serui hoc fit in preiudicium diu. scus est de libero homine: sed stati dices etiā ingressus istius est in preiudiciū creditorū. hoc negas nullus facit aliquid in preiudiciū meū dūmō facit q̄ potest debite facere licet patiar detrimentum. Sed reuera adhuc est difficultas fontes debet michi centū scuta vel totidē me fūto abstulit cedit oibus bonis suis que valent precise quadraginta scuta ipse est bonus artifex in tribus annis futuris potest lucrari pecuniā ad michi satisfaciendū apparet michi religiosi tenentur pro illo satisficere si eum recipiant scientes casum et ipse male agit intrando adhuc religionē si nō sit eversibile q̄ nō possit satisficere in religione. Sed ponit q̄ ingreditur an tenetur michi satisficere et videtur q̄ nō q̄ iam est impotens et ponit se in voluntate prelati qui precipiet ei facere aliqua incōpatibilia sue arti et est simile si vnus bonus scriba vli cutiparedus michi deberet centū scuta et solū haberet quadraginta scuta dat illa et voluntarie abscondit ei manū ne cogat satisficere et cū ipso est impossibile satisficere. Respondēdo nō est simile hic abscondens manū ne detineatur ad satisfaciendū multū peccat i hoc sed detestetur suum peccatū et religionē ingreditur si nō est ei verisimile q̄ pōt michi satisficere in seculo habens tamē propositū michi satisficere quādo occurrit materia. scus est de isto qui ingreditur religionē prelati debet cum absolueret a multis aliis que alii religiosi faciunt vt restituit debiti et hoc non faciēs abbas peccat pceptū abbatis ad faciendū i orto vli aliq̄ aliud faciendū semper intelligi saluare alieno et sic iste nō cogit redire ad scē. si ponas abbatē nō velle dare huic faciat laboradū i claustro vli satisfaciendū creditorū an iste pōt egredi religionē et aliud laborare quouq̄ creditorū satisfaciet ponis quintū pedē in ariete q̄ abbas erit ita obstinatus iste nō tenetur egredi si non potest satisficere in claustro et potest i seculo nec abbatē est parēndū oportet deo plus parere q̄ hominib⁹ cū sit de iure nature et diuino restituere alienū et ante ingressum erat obligatus per nullum votū de obligat religiosus magis debet implere precepta legis nature et dei q̄ nō religiosus et p cōsequēs procurare solutionē per hoc est magis religiosus mente q̄ stando in claustro in casu imo esset religiosus habitus et hoc si alter nō vult remittere debiti vbiq̄ locorum fuerit est religiosus et solutione procurata tenetur reintrare. si dicas voucht in manu abbas seruare banc regulam et per cōsequēs certimonias

dictur oportet intelligere saluo iure alieno cui est magis de iure absurdo esset q per votum quis potest se deobligare a preceptis dei licet sit mortu? ciuiter viuit in iptione pcepto etia ex his ferme patet solutio ad quinta dubitatione sz ad ea respondeamus in forma. Ad quinta dubitatione distingo vel talis fili? potest procurare in cenobio vt parentes nutrantur ac si esset in seculo z tunc intrare potest si no potest no debet intrare religionem z causa est qz est preceptum legis nature et diuine nutrire parentes intrare religionem solus est de consilio nullo tenus de precepto iusto casu semper consilium est de meliori bono qd hic accidere no potest implicat pceptum esse de vno et consilio de opposito z id est penitus post religionis ingressum vbi parentes no possunt alter nutrir? no apparet q per aliquod qd a principio fuit voluntariu homo deobligatur a iure diuino et nature nec tunc videtur deobligat? vt dictus est. Sed contra hoc argumentor sequetur q volens ingredi religionem male agit qn videt parentes affectos tanta tristitia q mouentur si ipse ingreditur tunc videntur declinare ad extrema necessitate Insuper sequitur q religiosus tenetur exire ad succurrendum cuiusqz alteri exstiti in extrema necessitate qd videtur inconueniens. amplius mathei. x. qui amat patrem aut matrem plusqz me non est me dignus zc. id est pater. marci. viij. iuce. ix. z. xliij. Ad primum nego sequela no est michi certum tanta certitudine morali q mouent tristitia sicut defectu necessarii tristitia tandem euanesceat z couertat tandem in leticia z filius erit causa ingressus alioz sicut plebique patres fecerunt z bernardus suis fratribus. si ponas casum q deus reuelat huic parentes morietur tristitia si iste ingreditur iam extra legem fabacaz z solutione habes pre manibus si non sis lippis oculis. Ad secundum dicitur no est simile maiore curam deo suscipere de parentib? q aliis etia sunt multalium a me qui de aliis curas suscipiunt sed vbi nulli succurrerent z ego essem propinquus ad succurrendu possum z tenor abbas phibet michi egredi claustru video fore protectu sub equo si no succurrant morietur tenor egredi et alteri succurrere nec infringo preceptum superioris cu precepto diuino vixit esse adiumento stipendiari q deo egre di ad eos consolandos succurrere parentib? est preceptum affirmatiu obligans pro loco z tempore qn egent z aliud no potest eis ministrari auxilium z ego possum hoc cum salute anime mee hoc est non expono periculo obuenti peccati in seculo xps non descendit de cruce ad consolanda matre sciebat q non moreretur tristitia z q no erat perturbata ppter ratione erat sparsa fortitudine z aliis virtutibus in gradu heroico etia agebat salute humani generis si ponas aliquem habere duos filios in eade religione vel in variis debent inter se couertere de subiectione parentu religio presupponit legem nature z diuinam seruare filium post pceptoru vlt facere alia certimonia religionis cedunt legi diuine vbi no possunt simul seruari dicis ergo qui no potest viuere i

religione tenetur egredi cu citius tenetur sibi succurrere. ponis modu in illo. Ad auctoritates dico q intelliguntur de illis qui no couertuntur ad fidem vel ea reliquunt ppter penes. qd pz qz math. x. permittitur qui autem negauerit me coram hominibus ego coram patre meo negabo ut ille auctoritates intelliguntur cu p seipsum vult deus aliud vt gloia ordinaria marginalis. mathei. x. dicit vel de religiosi sic exponit qn pater habet necessaria in seculo pro suo casu z dissuadet ingressum religionis tunc verificatur illud beati hieronimi pcalcatu perge patrem percalcatu pge matrem zc. Sed ponamus parentes in magna necessitate z filiu qui cu salute anime sue non potest viuere in seculo sz bene in religione si daretur talis casus citi? esset consilium saluti anime sue z deferere in morte coporale parentum qz propiam vitam spirituale. Ad Sexto dubitatur an votum plus obliget q preceptu. Respondeo vel loqueris de materia circa qua est preceptu diuini vt decem precepta decalogi z talia sunt de iure nature vt alibi dictu est qz aliqua corp. a deo sunt dispensabilia z sunt de bono esto q non esset preceptum plus peccat contrarietate iuri nature z diuino q iuri diuino positu etiam aliqua iura mala qz prohibita solum iure humano positu z transgressio est minus grauis inuicere z superbie ppter ea est multo maior peccatu q loqui claustru post completorium/aliqua transgressio voti ibidem transgressionem precepti diuini vt cognoscendo muliere contrahit suo voto z cognoscit no suam z sic patet q secludendo preceptu diuini a voto transgressio precepti est maior z ex parte obiecti considerando magnitudine z ex parte precipientis etia videt q transgressiones vniuersalis ecclesie z superioru sunt grauioza peccata q labefactio votu ceteris parib? verbi causa frater minor habet ex sua regula ieiunare diem veneris ex precepto ecclesie ieiunare pfectu sancti andree. Sz si duo superiores precipiant opposita maior z minor quoz vnus est alteri subditus et neuter precipit contra preceptu dei aliud extra casum pendu est superioru ista regula sequitur de deo z homine ergo eodem de maiore z minore vbi causa abbas precipit tibi stare in claustru roanus pontifex te vocat in subditu ecclesie cui vltius deferre scis pendu est maximo pontifici sz non est semper talis ordo inter episcopos alios inferiores z abbates nec exemptos nec exemptos qulz abbates et religiosi sunt in multis suis episcopis subditu hoc est gloia z romanoru. xliij. et beati augustini si aliud imperator aliud deus iubet z c. z. mathei. xxiij. reddere cesari que cesaris sunt z deo que dei sunt.

Distinctionis trigésime octave questio tertia.

Quero tertio de secundum essentiali voto religiosorum sz continentia et est tertia questio in ordine votorum z erit questio vniuersalior ad existentes in sacris erit ergo hic titulus questionis An omnes existentes in sacris ordinib? te-

neantur ad continentiam pariter z religiosi z an romanus pontifex in voto continente pot dispensare p rationabili causa. Ad solutionem questionis sz continentia sicut et castitas pot copetere castitati conjugali sicut et virginali vt supra in. xv. distinctione but? dictum est no sic capim? sed per continentiam intelligim? aliquem debere se seruare inuicem veneris. Ad ista notato pono conclusiones. Prima est quilibet exis in sacris ordinibus in occidentali ecclesia pariter z religiosus tenetur sub pena peccati seruare continentiam. Secunda conclusio. romanus pontifex potest pro rationabili causa dispensare cu religioso in voto continentie et cum absoluerit ab omni voto. Tertia conclusio votu simplex impedit matrimonium contrahendu sed no impedit contractu. Quarta conclusio votum solenne virginitatis matrimoniu contrahit z impedit contrahendu. Probatur prima conclusio quilibet sub pena peccati tenetur caste viuere q probatur qui no caste viuere transit in extremu z p consequens vitiose agit sz nec existens in sacris in occidentali ecclesia nec religiosi possunt vti matrimonio ppter votum solenne sunt inhabiles ergo tenentur seruare continentiam. Confirmat quilibet cognoscens vel volens cognoscere no suam peccat z contrahit precepto diuino sz quilibet de quo loquitur prima conclusio aliqua cognoscens vel volens cognoscere cognoscit non sua vel vult nec ibi cadit ignorantia inuicibilis ergo quilibet talis peccat. Secunda conclusio patet ita fecit romanus pontifex cu rege aragoni erat religiosus cu dispensatione egrediebatur claustru et genuit prole nec est verisimile q dicit papa attemptasset sine concilio doctoru viroz. Forte dicta cu aliis. in. xxiij. tractatu sui tertii tenente oppositu no legitur q vnus papa dispensauerit bñ dñi mulatib? cuo no est verosimilis quo credendum est illum regem egredi sine dispensatione vel filium eius esse legitimum vel alia nobilis mulier voluit cum capere sine patet dispensatione inobisitorici z reliqui cum apostatam posteris denunciascent Secundo arguitur ad idem papa potest dispensare in voto simplici q et in solenni tenet consequentia vnu tantu obligat sicut aliud. pz. qui clericus vel vouens matri contrahere possunt. c. rursus. dicit celestinus tertius q cu simplex votu apud deum no min? obligat q solenne. Forte dicit cu bernardo in gloia no minus id est no minore tepore vel no minus in genere peccati vtriusq obligat sub pena peccati mortalis. Contra stat viru in voto simplici diuini de liberare z intensiore actum habere q in voto solenni etia actualiter dat se deo sicut vouens sollemniter nec discrimine est nisi per constitutionem ecclesie que illegittimauit vnā personā z no alia mo q ecclesia instituit destituerit potest ergo papa pot in voto solenni religionis dispensare q solennitas est introducta solum ab ecclesia. pz. de voto z voti redemp. c. qd votu. li. vj. Sed dicitur in voto simplici est pmissio facta deo z no ponitur in possessione ppter peccat vouens voto simplici continentia z postea dices vxo

rem sz cum post pmissione ponit muliere i possessionem deobligatus est ab alio analogia est si tu pmittere testio palliareddu pmo postea illum eundem pmittere seio peccares sz ipso facto seio i possessionem ne reuocare no potes sic est. pposito elicet dicam de me deo ex nunc i possessione hoc no sufficit non est receptio actualis que requirit ad rationem i possessionis voto solenni est actualis receptio vlt prelato religionis vt ab episcopo conferre ordines sacros. Tertio si papa no potest dispensare hoc est q seruare voti est de iure diuino vel continentia no pot habere aliqui melius fm dictum sapientis. Eccle. xxxvj. Die ponderatio no est digna aie continentis qz continentiam homo triphat deumico hoste sz carne z deo assimilatur mēte z corpore vt qd est dñi sed deo no pot ampli? i vltus humanior reuocari fm illud leuitici vltimo. secundo motu inuitur. alius fm beati thomas. idem no valet q tunc voto abstinentie no pot esse dispensatio q nodu concessum est a quozq doctor scdm no valet vlt nichil pot reperiri ita bonum sicut continentia ipsi vouent vlt toti coitatur illorum est verum sunt multe alie virtutes excellēiores z continentia no valet nisi ppter puritatem mētis no finis est pfectior his que sunt ad finem sz circa orationem z contemplationem pot fieri dispensatio ergo circa continentiam potest fieri dispensatio. dictum sapientis intelligitur de bonis fortune castitate conjugali z filibus. Insuper qn no esset ita vitiosa vouenti dispensatio sicut continentia no conceditur qui dispensatio est rationabilis sufficit q sit ita vtilis reipublice no oportet respicere ad solū vouētē sz etia ad totū corpus xpi missici cultus est pars vouētis continentia sicut absconditur in corpore xpi vna pars vltua ppter infectionem vltius partis ne totū corpus labefcat similiter qui penē habet alere cui no pot fieri pulisio aliud nisi p filium esto q fili? taret melius in religione in loco talu tenetur differre ingressum Amplius prudens videns casum i foribus vltlem totū reipublice xpiane vlt foras no voueat continentia potest ei consilium vt no ingrediat esto q foris sit melius ergo si ille casus veniat inopinatus pot consilium iuste eidē vt egredia non valet currere ad seruadu. pmissus qn occurrit causa no seruadu nec valet illud de re data deo actualiter que non pot reuocari. pz. de panib? ppositionu a laicis dicant et tñ in extrema necessitate dñi laicus eis velcebat vt pz. i. regu. xxi. similiter calix deo dicant fractis lateribus potest vendi laico z in extrema necessitate bibere potes in calice consecrato vbi nichil aliud occurreret. Quito q potest dispensare cu pbitero ergo cu religiosi dicis no esse simile religiosi mortu? qz quo ad voluntate bona fortune abnegauit z quo ad corp? pbit est solū mutuar? q pbit est ita mortu? ad corpus sicut religiosus z equaliter fecit obligatus ambo viuunt i reru natura est solū moramethasozica votu paupertatis est impitens castitatis sic de obedientia potissimu picipiet superiore Sexto quicunqz altquis est obligatus ad aliud sine voto ppter qd cūqz votu prececidit adhuc manet

obligatus: cartusianis obligatur comedere carnesi
casu quo obligaretur sine voto z hoc solus est in ex-
trema necessitate pōdera quare dixerim obligatus
Septimo videtur qd sibi sibi repugnat est vna regu-
la cōis i materia de voto qd alii approbat cū aliis
qñcūqz quis vult aliqñ indifferens i euentū bo-
ni vel mali nō est obligatus seruare i oēm euentū
sū in bonū solū. p. de lepte z eius filia s. sine voto i
bac causa ardua de vilitate magna totū rel public-
ce malum z iniquū esset nō parere summo pōtēti
ergo post votū iniquum est nō parere cū i malum
euentū transit i curras ad speluncā qd semel datū
est deo nō potest in vltus humanos reuocari quero
quid est reuocari in vltus humanos cōuersari cum
hominibus relinquire illud qd cōter est melius
certe in illo casu nō est meli⁹ qd sufficit multis salu-
tur i cōtinentia cōgualiz apud euāgelium sunt fatue
x. gines quis vocaret virū trāsgressorē voti qd illud
adimplet iū melius castitas abrahe fm beati aug.
nō fuit minus data deo qd celibatus iohannis. Ter-
tia cōclusio in dicto cap. nullus z in cap. in sinuante
z qtra cōclusio patet. ¶ Contra primā cōclusionē
arguitur pōtēti latius tenentur seruare cōtinentiā
vel b est ex voto et hoc nō: nō vident capientes ordi-
nes vel ex statuto facto i cōcilio sexto z illi nō pote-
rant nos obligare. ¶ Confirmatur sequit hac via
pōtēti cognoscens mulierē abile faceret mai⁹ pec-
catū qd simpliciter fornicationē z sic esset casus refer-
uatus sicut adulterii. p. xeterea ista cōtinentia est
causa multorum malorum vt pōtēti viuant incōti-
nētē vbi si propria vxores haberēt caste viuerent
ergo nō est bene cōstitutū imo sic apli qd pōtēti
erant vixerunt i primitiua ecclia vt petrus z alii.
Ad primum dico qd pōtēti ecclesie z illi patres i cōcilio
cartaginensi nos nō obligant s. ipsi nos obligam⁹
patres nri statuerunt vt nullus subdiacon⁹ esset
diacon⁹ pōtēti vt pōtēti nisi illi pmitteret seruare
cōtinentiā z hoc cōstat nobis vel constare debet
qñ vadim⁹ ad ordines nos transiētes ad ordines
z volētes eos capere. p. mittim⁹ a ncedēter cōtinen-
tiā hoc est dicere. p. mittim⁹ aliquid ad qd sequi-
tur cōtinentia p statuti pfm vt supra dictū est de fa-
ctis in ebrietate qd occidēs tēpore ebrietatis antece-
denter vult homicidiū cū vult aliquid ad qd sequi-
tur homicidiū sic est in pposito id est in sententia
dicere est promissio antece denter tacite vel actuali-
ter siue dicatur promissio a ncedēter vt voti actuali-
pari refert dicim⁹ votum sollēne z susceptio sacro-
rum ordinū impediat matrimonii qd signū est qd nō
conuertuntur sed alibi dicim⁹ voti bīfariā sollēne
satur s. per sacrorum ordinum susceptionē z pro-
fessionem de nobis nō est certandū sed rebus. Ad
confirmatiōem concedo sequela est sacrilegiū vel
adulterium: sed de hoc in materia luxurie et trāscat
qd est casus referuatus epō nō sp. grauius peccatū
referuatur et min⁹ graue nō referuatur hoc a volū-
tate referuātū dependet. Ad tertiū argumētū aliq
notāda veniūt deū ad formā argumenti descendā

propositū erat in concilio nīceno de cōtinentia pōtēti
biteropz surgens autē pānūt⁹ pōtēti ex parte gre-
corum distulit talem legē graues esse imponēda
humeris ecclesiasticis illud patet i triplicia histo-
ria et. xxxj. distinctio. c. nīcena sinodus. postea a
cristo papa qd qdraginta annos et in secundo con-
cilio cartaginensi vbi erat aurelius fuit admīssum in
episcopis pōtēti biteris et diaconib⁹ vide in pletis
capitulis. xxxj. z. xxxij. distinctio. c. z in. xxxij.
distinctio cum in pterito i quo capitulo dicitur
cū peteretur ab omnib⁹ approbatū est ab omnib⁹
hoc est a non grecis sed greci nō susceperūt postea
de subdiaconatu idem constituit greg. xxxj. distin.
cap. ante triēsiū. xxxvij. d. cap. nulli. greci illud nō
recepērunt sed peti apparatus. xx. distinctio cap.
de libellis an peccent et licet ibi distulit respondēte
qd non cōtinent hoc parum valeret biter fecitū et
hoc in parte sufficit papa approbat eorum consue-
tudinē. Forte nec papa nec consiliū intendebat eos
obligare et si sic non peccant et illud est rationabile
cōtinentia suaderi potest imperari autē non pōt
xxxij. q. j. c. integritas. Secundo notab⁹ qd greci
primo existerent in sacris ordinibus non possunt
contrahere sed primo contrahunt et postea capitis
ordines illud clare patet in. xxxij. distinctio. c. si
quis in sexta c. est parū eccē sua vba. Si quis eoz
qd ad clerum accedunt voluerit nuptiali iure mulie-
ri copulari hoc ante subordinationē subdiaconar⁹
faciat vbi apparat⁹ dicit illud caput est euidenter
contra eos qui dicunt qd greci possunt contrahere i
sacris ordinibus nec hoc erat licitū a tempore apo-
stolorum dicit cū suffragat illud caput cum in pte-
ritū credo marrem ecclesiam nō qñ sanctiores cō-
stitutionem iposuisse et vtiles ecclesie si sacerdotēs
veteris legis abstinebant ab vxoribus suis in septi-
mana qua ministrabant et postea vacabāt genera-
tioni et ita oportuit ppter sacerdotēs qui erāt de
tribū aaron cū nostri pōtēti de omni tribū sint
et quotidie famulari possunt imo cōgruū erat sem-
per abstinere. Insuper leuitici. xj. sancti estote quia
ego sanctus sum in istis actib⁹ omia feda sunt etiā
castitas cōfugalitas non caret verecundia vt beatus
augustinus dicit i libro de bono cōiugalī vide i quo
bonore scolasticū sunt greci cōp. cole ad partes
occiduas volarunt dicente baptista in scōo libro di-
ui dionisi. Et tua de gratia mīgras achademia cā-
pis. Vbi ad occasum vacuasqz relinquēte arbenas
Grecia post illos semp tenebrosos annos. s. et in
predēi scitib⁹ data gētib⁹ ibit. In memoriam sen-
tes obscura in lustra ferarum. Insup cū episcopi
sunt nunc sacrilegi ad succurrendū nepotibus z
nepotibus imo ad succurrendū illi qd existit in qua-
to gradu cōsanguinitatis quid propolis facerent
filiis spoliarent crucifixū si possent ad eis succurrē-
dum vbi est vñ filius prelatus nūc tūc centū essent
tertio filii prelatus ecclesie viuente patre essent
in triumpho z reputatiōe mortuo pte in miseria cū
labōre nec tēnt viuēte pte more nobilium educati
artem lucratia addicere erubescerēt ibi nostratū

adagium significaret bene est illi z male est illi qd ha-
bet antistitem in progenie z. Quarto bificia p fas z
nefas tēnt in eorum manus nō obstantibus cano-
nibus in oppositum nemo est nisi cecutiens nō in-
telligens nūc erubescit de spuris tunc nō pl⁹ qd
laici z nobiles de suis filijs. s. deditas luxurie trahit
multos a peccatis vbi alia vitia nō trahit. Et hac
solutione infer qd inficit pter z irreligiose respōdit
panozmitan⁹ ad vñs questioē quā petir de ista con-
tinentia de clericis cōiugaliz cū olim dicit bonum
fuisse qd quilibet fuisset sibi relictus qui veller cōti-
nere cōtineret qui nōllet vxorē duceret pulchra reso-
lutio in religioso habitu. Tunc ad formā argumen-
ti respondeo. ista cōtinentia in sacerdotibus est cau-
sa quare multi sunt trāsgressores dico qd nō est cau-
sa per se sed malū regimē viri sed qd in radice non
est satisfactū dicam⁹ nō solum respiciēdum esse ad
ista incōuenientia pauca que sequūtur ex cōtinentia
sed ad plura incōuenientia que sequūtur ad oppo-
situm z incōuenientibus vt inq. i equilibrio cumu-
latis vñs congeriat petere terram alia moia celeriter
fursim intueberis. Adde quinto pōtēti biteros ex
positos discrimi bigamie cognoscētes vxores suas
post adulterium sed hec ratio est tenuis. ¶ Secundo
ad principāter argumētū ponā vñs que vout vo-
tū xginitatis. Arguitur cōtēti pōtēti qd talis fuerit cogi-
ta ita consentiēte nō est incōtēti scōo cognita cū
non est possibile seruare xginitatē cū est amissa ergo
tal nō obligatur seruare votū puta xginitatē cū
est ei impossibile. Respondetur talis nō obligatur
postea seruare xginitatē cū hoc est ei impossibile sed
obligatur illud qd est ei possibile cōseruare puta vi-
duatē. Sed contra dicit tūc aliquis ex culpa sua
deobligatē a voto. p. de ista xgine: distingo vñs
qd non teneat votū i suis terminis et in propria forma
et sic cōcedo vñs qd non obligatur tenere illud quod
potest imposterum tenere z sic nego: sed replica es-
set melior de ea que emisit votū xginitatis simplex
sed contraxit matrimonii talis tenetur reddere de-
bitum viro z primo dāns debitū peccat qd potest in-
trare religionem sed postqz dat debitū deobligatur
dico qd talis post votū simplex elaboras dhere de
facto cōtrahit s. peccat in contrahendo. Insuper
ipsa primo reddendo debitū peccat qd adhuc pote-
rat seruare suū votū intrando religionē s. cū ma-
trimoniū est cōsummatū ipsa obligatur sicut pū
nō petere debitū et hoc est ei possibile reddere
mentenetur qd realiter alter vir est eius z positus i
possessione. ¶ Arguitur contra scōam cōclusionē
per determinationē romani pontificis de statu mo-
nachoz. cū ad monasteriū. ¶ Rīdetur ad illud
caput cum ad monasterium itelligitur sine magna
z causa ardua vt pro pace rei publice cum pontifi-
ces hic dispensant et licet impingere in eum negan-
do cum posse dispensare et possimū vbi ratio est
pro eo. scōo hec est diligenda roman⁹ pontifex
nō potest facere qd monachus habeat proprietatem
vel in sensu cōposito z sic concedit et sensus est hec
est impossibilis ille est monachus et habet propriū

est repugnantia in adiecto quādamōdū vices ille
est albus et non habet albedinem monach⁹ suppo-
nit pro aliquo cōnotatō qd nichil habeat in proprio
q vouerit obedientia et cōtinentiam nō deficientē
cōnotato terminat pōtēti deficit supposito bene
sequitur habet propriū ergo nō est monach⁹: sed
contra qd per illam solutionem qd religiosus capit
vnum scutum nesciente prelato defineret esse mo-
nachus qd iam est. p. ptiari. Similiter postqz for-
nicaretur defineret esse monach⁹ qd nō est ampli⁹
continens. Si dicas potest facere qd iste non voue-
ret hoc est falsū ad pteritū nulla est potentia. vñ.
ethico. ij. nemo eni cōtēti illo expugnasse neg est
de eo consultat qd factus est. ¶ Respondetur per
propositiones. ¶ Prima est monachus habēs cen-
tum scuta i archaisco prelato potest vere dicere.
nō habeo ppiū. patet est vna negatiua cuius ex-
trema nullomō supponit. p. eodem ego monach⁹
habo ppiū est repugnantia in adiecto. ¶ Secūda
da ppositio dicendo pater nō habeo vñs scuti ve-
re dicit probatur sicut et altera. ¶ Tertia propo-
sitiō ille terminus monachus nō cōnotat qd nō forni-
cetur sed cōnotat qd emisit votū cōtēti nichil ha-
bendi siue sibi habitu indutus siue sit nudus post illa
emissa semper est monach⁹ ante dispensationem.
¶ Quarta pro⁹ licet papa non potest facere qui il-
le vout potest est absolue ab istis tribus votis p
rationabili causa et qd mutantur in deo magis acce-
ptū qd magnus tūc vellet dare sua filia et herede
filio regis francie et ea lege omnes machometiste
vellent capere scdm catholicam in tali casu potest
cum absolue qd nō amplius teneatur ad illa vota
et sic ille termin⁹ monach⁹ cōnotat qd vota illa tria
sunt emissa z nō cōmutata in aliud z toto illo tēpo-
re non pōt facere qd ille habeat propriū post absolu-
tionē potest z hoc est in sensu diuiso pōt facere mo-
nachū habere propriū hoc est pōt facere qd aliquis
qui erat monach⁹ nō amplius maneat monachus
z sic omnes tales auctoritates soluentur. ¶ Tercio
arguitur contra eandē cōclusionem si papa pōt
dispensare cū religioso vt egrediatur religionem z
nubat sequitur qd pōt dispensare cum pōtēti vñ
subdiacono ad hoc qd capiat vxorem cōsequens est
falsum z de iure diuino est postqz homo est i sacris
nō licet ei capere vxorem vt superius allegat⁹ est
licet nō cōtineretur i biblia nec sequitur ex conten-
tis in his in bona pna tū hoc habem⁹ a traditione
aplozum hoc nō tentatur ptes ergo signum est qd
ex cōstitutione xpi. fm illud iohannis vltimo. multa
quidē signa fecit iesus que nō sunt scripta in libro
hoc. consequentia patet: quia videtur religiosus
tantū obligari ad cōtinentiā sicut pōtēti. Et con-
firmatur qui nō pōt dispensare in minore non pōt
dispensare i maiore s. papa post matrimonii de pñ
ti an carnale copulā nō pōt dispensare cum viro qd
ducat aliam mulierem ipsa remanent in seculo sed
si ipsa ingreditur religionem solutus est vir ergo
igressus religionis soluit aliquid quod papa solue-
re nequit. Ad tertiū argumētū est difficultas nō

dom concessum est qd suggerit argumentum loquitur
sum adhuc de religioso nō presbitero s; an debeamus
de viros concedere nō est planū. beat⁹ thomas
in scda scda. qstione. lxxvij. cōcedit papam
posse dispensare cū presbitero nō autē cū religioso
ratio fm est qd cōtinētia nō est annexa ordini sacro
nisi ex p̄stitutione ecclesie: sed statī diceret pars
opposita cōtinētia est annexa ordini sacro ex statuto
ecclesie puta si quis prius sit vxoratus & postea p̄s-
biter exequens officii sicut in grecia sed nō est statu-
tum ecclesie qd quis prius sit in sacris ordinibus et
postea vxoratus sicut superius allegatū est per ca-
nones. Insuper tenetur immobiliter in hoc studio
concilium esse supra papam fm diffinitiones sacro
sancte sinodi cōstantiensis & inferioz non potest reuo-
care legem superioris. Si dicas cōsiliū pro talibus
casibus nō potest semper congregari ergo reliquit
p̄uinciam illam in manu p̄fiscis. ¶ Respondeatur
verum est qd papa est supremus respectu cuiuscūq;
alterius hominis viatoris & ei a multis diffinitioni-
bus cōciliū dimittitur facultas dispensandi pro ra-
tionabili causa in aliquibus requiritur maior & aliq-
bus requiritur minor: ~~aliquibus minor~~ si sit consti-
tutio ecclesie solum qd facerdos non ducat vxores est
magna & vniuersalem ecclesiam visceraliter tangēs
p̄pterea a nōq; dispensaretur requiritur magna deli-
beratio sapientis. Si dicas paruulus pōt ordinari
presbiteri ponatur malus ep̄us ordinās delphini
i canabulis i sacerdotem & regi nullus sit ali⁹ liber
et si delphinus nō suscipiat p̄uinciam regnādi erit
tumultuatio i regno i p̄uincie rei publice nūquid cum
illo potest dispensari. ¶ Respondeo nescis probare cō-
tra negantes qd sit presbiter dicitur tibi requirit cō-
sensu s; hoc admittit qd est presbiter cum nō cōsen-
sit i cōtinētia formaliter v̄l interpretatiue cum illo
potest esse dispensatio nō tñ sequitur cum adulto et
potissimū vbi nō fuerit causa patēter vtilis vni ma-
gneti publice. Ad confirmationem: forte diceret
fortes nō potest volare & tñ potest in mai⁹ papa po-
test dispensare in spiritualibus & non in temporalib⁹
& sic nō ois potens in minus potest etiā i malis hoc
nō valet in rebus equaliter pape subiectis v̄l nō cō-
stat de opposito. glosa extra de cōuer. cōiugato. c.
ex publico. i fine tenet papa posse dispensare s; pro
bationē nō video licet p̄terq; illud dicant transeat
q nō potest dispensare nō est simile per ingressus re-
ligiosis homo est mortu⁹ ciuilitate potest esse argu-
mentum de beato matheo q nō cōsultit eufagēie
capere hīrtacū vīrū timo dissuasit & tamē erat appa-
rens lucratio vnius regni sed huic dicitur beat⁹
matheus & apli sciebant vti aliis mediis ad cōuer-
tenda regna ad cultū vniūsi. p̄pterea nō erat tunc
necessariū. Insuper omnes in ciuitate nadaboz et
ethiopia tunc erant xp̄iani s; sic argumentum nō est
ad propositum. ¶ Tertiam & quartam conclusiones
nō impugnabo: sed queram aliqua qd est votū sim-
plex & quid est sollēne. Scdo dubitatur an moni-
ales sint cogende hoc est an possunt cogi manere in
claustris ad seruandā cōtinētiā. Ad p̄mū respon-

dīt bonifacius octauus biterensī ep̄o de voto & vo-
ti redemp. c. qd votum. li. vj. solus votum est sollēne
per susceptionē sacroz ordinū aut p̄ professionem
expressam v̄l tacitam alicui⁹ religionis approbate a
romano p̄fice. Et p̄fessio tacta qñ quis inge-
rit se i actibus solis religiosi cōuentib⁹ vbi ac-
tibus religiosoz distinguitur ab actib⁹ nouitior v̄l vbi qd
capit scietur habitū religiosoz relicto habitu noui-
tior & extra annū probationis triduo p̄seuerat. hoc
patet de regulari. c. cōstitutionē. li. vj. nulla profes-
sio valet nisi quattuordecim annos. patet de regula ad
nostrā et hoc i mare i femina nō valet nisi duodeci-
mū annū. p̄fessio monachoz i insulis nō valet nisi
plenā pubertatez hoc est decē & octo ānos. p̄ de re-
gula. q. i insulis. & hāc p̄hibitionē aliqui intelligūt
esse seruandā i fratrib⁹ p̄dicatoz & i minorib⁹ et
videtur eadē ratio. ¶ Ex his patet aliq; p̄posi-
tiones. ¶ Prima est nō est idē votū publicū & sollē-
ne. Si quis emittat votū corā certis mille de eadē ro-
ma vel intrada religione est votū simplex. sicut si qd
corā paucis v̄l puta corā illo qui potest aliquid cō-
potare fuerit p̄fessus est votū sollēne & tñ est corā
paucis aliquid votū sollēne est publicū quare
illi termini sunt ipartinētes. Scdo sequitur p locū
a cōtrario sensu. si quis emittit votū illo loco quē
credit ee approbatū a p̄fice sed nō ē nō est votū
sollēne. patet. non est in domo approbata. Tercio
sequitur qd nouitius sine peccato potest exire et nō
plus obligatur ad vota religioz qd laici. Ad fecit
dī dicitur qd sic: sed in p̄mis notabīs. Forte existit
māt se ibono statu viuetes more maiorū nō sunt
docte more viroz magnū meritū est eas luare et
cogere ad obseruatiā regule et multus peccat su-
periores qd remediū nō adhibēt t̄asgredietes p̄ce-
ptum bonifacii octauī saluberrimū de statu regula-
rium p̄culoso et detestabili. li. vj. q̄rūdā monialius
sed i textu presentī cōstitutione p̄petuo irrefra-
gabiliter valitura sanctū vniuersas et singlas mo-
niales p̄ites atq; futuras cuiuscūq; religionis sint
v̄l ordinis in quib⁹libet mūdī partib⁹ exites sub
perpetua i suis monasteriis debere de cetero per-
manere claustrā et pauloz sequitur nulliq; aliq-
nus ibonestē persone nec et bonestē nisi rationabi-
lis et manifesta causa extiterit ac illius ad quē p̄ti-
nuerit specialī licentia ingressus vel access⁹ pateat
ad easdē v̄l sic a publicis et mīdantis cōspectibus
separate oīno deo feruiture valeat liberis et lasciuie
di opportunitate sublata eidē corda sua et corpora
i omni sc̄tmonia diligētis eius custodire. Et sequit
i eodem capitulo in s; et qm̄ parum. etiā p̄farchis
primatibus archiep̄is ep̄is vniuersis districte i x̄u
tesante obediētē sub obestatione diuini iudici
& i terminatione maledictionis eterne p̄cipiendū man-
dam⁹ quaten⁹ p̄uideant eis subiectis mulierib⁹
de sufficiētī claustrā si sint exēptae auctoritate ro-
mani p̄fiscis id efficiant. Forte dicitur sicut glosa
super illo capite dicit. hoc decisio nō fuit recepta in
gallia & senatus parisiensis nō admittit quare que-
dam moniales exēperunt contra archiep̄iscopum

brudegalensē intentes dicto iohannis andree i nouel-
la & decisioni parliamentee parisiensis illud non valz
non occurrat nichil statum circa religiosas salu-
bus et magis obseruatione dignum saltem i britā-
nia et aliis regnis a gallia debent p̄lati ecclesie
dare hoc statum exequutioni pondera verbus qd
dicitur nulli persone datur facultas irrandi ad eas
dato q causa sit rationabilis nisi sit manifesta non
debet cum eis loqui nisi coram multitudine. si dicas
non coguntur seruare artiozem regulam quam pro-
fesse sunt sed ex p̄fessione & regula non tenentur i-
cludi. ¶ Oīra q̄ncūq; obligatur ad aliquem actū o-
bligatur eadem lege ad euitandum omne illud sine
quo p̄cipale seruari non potest: modo non est faci-
le possibile mulieribus hoc modo seruare & ḡnita-
tem non capio possibile pro illo qd nō implicat sed
possibile morale capio id est non est v̄simile secūdi
iudicium prudentium qd possunt hac via quā viuūt
in multis cenobis si viuāt bñ secundum regulam
non incluse non ausim eas damnare non quilibet
tenetur meliori modo viuere quo potest viuere sus-
ficienter seruare illud ad qd est obligatus: indubie mul-
tum conduceret istis mulieribus. ecce abbatissa ha-
bet tres vel quattuor filios nobilium et seruientes
qui sub se plures habent curas istas iuuenes trigin-
ta vel quadraginta viros comedentes in eadē do-
mo cū abbatissa & monialibus regulariter ita qd
est discipulus abbatissa cum filiis nobilium sedet
ad partem viri de vno latere & moniales de latere
opposito postea mulieres & viri promiscue vagantur
per curiam & claustrum: taceo de p̄prietate est
erubescant se vocari moniales sed dñas ita ignobi-
levulgus existimat peccare contra bonitatem eas
aliter appellando qd dñas plures burfas de bisso fa-
ciunt qd sint pili in siliciis earum qd dicitur de sena-
tu parisiensi saltem nunc presenti vidimus qd fa-
uorem & brachium secularē prebet ad cenobium re-
gale p̄uicaci qd etiam sunt incluse vitinam in scotia et
anglia sic regerunt sicut p̄fiscis sicut i tramitib⁹
patrū abierunt multo plus mulieres i fragiliori se-
xu si cenobia mulierū dotanda & fundāda venient
opinor: reges & principes illa bona alia via exponē-
rent. ¶ Pensitēt vltieris vbi i diebus istis vnum ce-
nobium monialium cātebāgie est mutatum in col-
legium paupum scolasticoz sub ep̄o bellacensi etiā
consilio doctoris aliq; chub⁹ qd hoc i anno viā vni-
uerse carnis ingressus magnus tūz i litteratura tū
in vite sanctimonia caueant ne eis sic contingat.

Distinctionis trigésime octave questio quarta.

¶ Irea hāc distinctionem q̄rto quero de obe-
dientia an sit optimāter tria vota & ad q
se extendit. ¶ P̄o solutio q̄stionis no-
ta qd obediētia principalis est conuenit actibus v̄l
habitibus interioribus qd exterioribus cum omnis
virtus intrinsece sit v̄l obediētia diffinitur sic obediēt

tiam. obediētia est actus v̄l h̄itus quo quis paret su-
periori hoc est vult facere aliquid qd placet superiori
actualiter v̄l habitualiter non semper obediens
facit actum quia actualiter placet superiori sufficit
virtualiter vel habitualiter quos terminos p̄nificā-
capio pro eodem licet actus sit habitus melior mo-
dus philosophice est habitum appellare virtutes
& non actum licet verq; potest dici virtus sed hoc
non est luctandum. ¶ Ex illo sequuntur p̄posi-
tiones. ¶ P̄ma est: aliqua obediētia est iusticia: pro-
batur: omnis actus quo redditur alteri debitum et
quando & qualiter est debitum est iusticia: aliqua o-
bedientia est huiusmodi. ¶ Secunda propo-
sitiō: aliqua obediētia est fortitudo: patet. posito qd
superior precipiat forti inferiori expectare in bello
pro defensione patrie nunc fortes facit actum obe-
dientie & fortitudinis simul ymofius actus idem
est obediētia fortitudo & iusticia: non est iusticia quā
libet fortitudinem a qualibet iusticia realiter disti-
ngui sufficit diffinitio rationis interdu non nūq;
realis. ¶ Tertia p̄positio: aliqua obediētia non ē
iusticia: patet quādo quis paret vbi non tenetur pa-
rere congruum est tamen parere an illa obediētia
sit liberalitas vel ad eam reduciblis non iusticia.
¶ Quarta p̄positio: aliqua obediētia non est vī-
tutis: patet de obediētia contra deum & equitatem ca-
pitur i bonam partem & i malam sicut & ḡnitas.
¶ Quinta p̄positio: non omnis inobediētia est pec-
catum: patet de nolle obedire quando quis non te-
netur qd aliqua inobediētia sit peccatum non est que-
stio amplius quis parere tenetur: tanto ino-
bedientia est maior: an inobediētia pure negative ca-
piendo sit peccatum ex secundo dependet an sit pu-
ra omīssio vbi tenemur qd sic. ¶ Sexto sequitur qd
multe sunt obediētie specie diffinēte: patet: mult
sunt actus quozum quilibet est obediētia specie di-
stincti & tanta est diffinitio habituum acquiritorum
quot actuum: igitur. ¶ Septimo sequitur: aliqua
obediētia respicit p̄ceptum: aliqua consilium: ali
qua monitionem: aliqua p̄hibitionem.
¶ Octauo sequitur: licet omnis paupertas & om-
nis continentia sit obediētia non tamen omnis o-
bediētia est paupertas vel continentia. paupertas
est actus vel habitus quo quis a se abdicat omnia
bona fortune propter deum: hoc est quia est p̄ce-
ptum in illo qui vult: vel est consilium chabstī in il-
lo qui non vult: & sic est obediētia. eodem modo
ostendi potest qd continentia sit obediētia. Secun-
da pars patet qd non omnis obediētia sit continen-
tia vel paupertas in sensu diuisio: clarum est in sen-
su composito patet de ieiunio et aliis iunimētis
actibus et habitibus. obediētia se ad multos a-
ctus studiosos potest extendere et v̄l videtur ad
omnes actus voluntatis. loquutus sum de pauper-
tate virtute et non de carentia diuitiarum sunt ple-
riq; pauperes qui h̄ nichil possident non tamen ha-
bent paupertatem virtutem qui libenter haberent
et non habent paupertas in talibus est carentia di-

utilitatem. **E**xpectas que res est talis paupertas: dis-
co qd est homo pauper licet diuitie fuit bona forma-
ne. **P**auper tripbarham accipitur: viomodo p illo
que nichil habet. Aliomodo sicut dictum est et illa
acceptio est illa de qua dicitur paupertas si leua ve-
ni distillima res est. de qua saluator noster taliter
loquitus est matth. xix. **E**t si vis perfectus esse ven-
de omnia que habes & da pauperibus nuncquid diu-
genes pera pro cellario suo voloelo contentus mō
ferat quid crates aristides plautus & athenses
philosophi famegerant diuitias contentemfuit pa-
upertas dicit lucanus quinto pharisei est munus a
diis datum non satis a mortalibus intellectum alle-
gans quid amicas dixit de sua casa in aduentu ce-
saris inquens securus belli pcedam ciuilibus ar-
mīs. **E**cit non esse caam o vite tura facultas. paupe-
ris angustiq; lares: o munera nondum intellecta de
vita philostratus primolito de vita apolonii dicit
dauns solet audire apolonium sic orantē. **S**ui con-
cedite michi pauca habere & nullius indigere. **I**dē
tandē patet de iarca & bagmanis phisiloto tertio
licet homerus omniū esset pauperim⁹ plures tñ
ciuitates glorabantur cum fuisse in eis oriundū. **I**psa
stozes abrahe & loth cum effecti sunt diuites nō po-
terant simul collocari nec ipsi venerandi patres;
genesis. xliij. **E**t si dicas prouerb. liij. medicatē et
diuitias ne dederis michi: ergo sapiēs rogauit deū
ne pmeretur tali paupere. **R**espondeo sapiēs sua
fungit solutionem statim sequitur ex littera tribu-
tantum victui meo necessaria ne forte satiatuū alle-
ctat ad negandum z dicam quia est diū aut egella
te compulsiuū furer ista non contingūt in religiosis
biuuiuentibus sui habeant intē aliquid illi sui nichil
ne denegat in quocūq; alio bono pauper q; pulcre
declarat suus pater regius prophē p sal. xxi. **E**dēt
pauperes z taturabuntur. xpi. xxi. **N**bi derelict⁹
est pauper z patientia pauperum non peribit in finē
Terrorum dicit capitur pauper pro illo qui ipse nō po-
nit in diuitiis sed vitur tanq; bonos artiter suo in-
strumento in subleuationē pauperū secundum
con filium psalmiste psalm. lxxi. si diuitie affluunt nolite
cor apponere. z matth. v. beati pauperes spiritui ali
qui tales funt boni diuites z pauperes nec est oppo-
sizio aliqua: p rē de abraham diuite beato ludouico
z plerisq; aliis nō repugnat aliunde affluere diuitiis
con crelo iudicio z in eis non habet cogitatum.
Et si dicas matth. xiv. dicitur facilius est camelū p
foramē acus transire q; diuitē intrare in regnū ce-
lozum: hoc exponit xpius mar. z q; difficile qui pec-
cunias habet in regnū dei introibunt. z sequitur de
scipuli autē obloquēbant in verbis eius. gloria intrare
lucaris non poterant intelligere z adhuc eis expo-
suit. filioi q; difficile est confidentes in pecuniis in
regnū dei introire. gloria intrē. non dicit habētes
sed in eis confidentes ille celsit i eis qui omnem
spem in eis pont relicto auxilio diuino loquebatur
sed de similibus diuitibus illi de quo loquebatur
sed simpliciter melior: conditio est mediocriter bono

na fortune possidere q̄ affluere diuinit̄ vel p̄m̄io-
pia ⁊ magis eligib̄ licet ibi equanimiter se habe-
bat i diuinit̄ et egesset ⁊ erat scit̄ tetragonus quo
modo est felix sicut aristoteles loquit̄ p̄mo ethico-
rum ⁊ pauci alii bene v̄si sunt diuinit̄tatem plu-
res alii i ea perierunt. non dico bonos religiosos
vel voluntarie pauperes p̄fessos iopia. et quo se-
quit̄ prudens citius debet eligere medicos diui-
tias q̄ affluentiam pecuniar̄ sed non est hic medi-
⁊ extrema sicut in xtibus ⁊ i v̄sis de q̄bus loquit̄
aristoteles in ethico ⁊ magis moralibus ⁊ de
his que sunt instrumenta vtutis i pluribus ⁊ etiā
secludamus om̄s voluntarie paupes ⁊ vel i v̄sis de
eis loqui dico eos habere medicocitatem. Si peras
an penuria sit magis eligēda q̄ excellentie vite. d̄
q̄ p̄m̄p̄r plures in prosperitate cadere videntur q̄
in inopia. vide casum dauidi in v̄tatione ⁊ in pro-
phetis dicente psalmista eos. cadere a latere tuo mil-
ia ⁊ a dextris tuis decem milia. per latius v̄tationē
⁊ dextera prospera intelligere potes. ⁊ tertio par
themi ces. v̄te se sale confectio longetus seruatur in
v̄sis v̄lscera. nec ledi sanie nec tempore possūt. sic
durus animi rebus formatur ⁊ oēm Abicitur pe-
tis causam. ⁊ os aspera tecum perdet vt v̄tate
reas hoc dicit in arces. ⁊ decimo eneydos. i flectia
mens hom̄i facti fortis q̄ future. ⁊ Et seruare modus
rebus subtila secunda. ⁊ lucanus in p̄mo pharsa-
lia. Dotes rebus cessare secunda. p̄pterea ecclia.
vij. dicitur. melius est ire ad domū lucis q̄ ad do-
mum consilij. proverb. xxij. v̄rga atq̄ correctio p̄-
buit intellectum atq̄ sapientiam. ⁊ Ecclia. v̄tatione
secto. domie in angustia quesierunt te minus i qua-
titate ad salū superest aliquid graue q̄ aque dul-
cis. ouis descendit in aqua dulci q̄ supernaturā i sal-
sa. sic in dulcedine prosperitatis cadit qui i salsa a-
maritudine superferunt multe tribulationes iustos
psalmo trigesimo tertio ⁊ decimo quinto. Multi-
plicate sunt infirmitates eorum postea accelerau-
runt. et psalmo decimo septimo. Castigare castiga-
uit me ⁊ morti non tradidit me. signum est damna-
tionis habere omnia prospera ad nutum legitur in
legenda sancti ambrosij cum in hospitio quesit̄ de
statu hospitij qui dixit ei omnia dextere succedere
noluit periorare beatus ambrosius ⁊ ipso abun-
te terra deuorauit hospitē cū suis ⁊ quinto mora-
lium sanctus gregorius de clarat per similitudine
de medico qui sunt patientem de cuius vicia despe-
ratur comedere ⁊ bibere quicquid liberit cum
putat curare prohibet a tali comestione cū bos in
pinguatur ⁊ stat in ocio signum est q̄ statim ducet̄
ad macellum sicut agnus afinum cedit vt ad vi-
am redeat sic quos deus diligit flagellat vt ad vi-
am veritatis redeant. In v̄ta sancti thome cābua
rienfis legitur q̄ quidam p̄sbyteri et deuotus et
quondam familiaris laborem in oxbo petiit a bea-
to thoma incolumitatem quam consequutus est et
ad serendens dicebat non expeto sanitatē si me salu-
ti non conducat et iterum in infirmitate incedere

bat legitur in vitis patrum de quodam vehementer
tentato vitio carnis cuius abbas fecit focios et
vehementer accufare & vixare interrogatus in fine
anni quomodo faceret cum titationibus. Refpon-
dit non datur michi viuere cum fratribus sum ple-
nus tribulationum quomodo poffim inuolare circa
tentationes carnis fecundum illud ecclesiast. vii
decimo malicia ficut afflicto vitius hore oblatione
facit luxurie maximeque quia idem eft obiectum pa-
tientie & impatientie quod vult vitis alteri eft mors
sol induricat lutum & liquefacit ceram.
¶ Hifce notatis ponuntur conclusiones. Prima ē:
obediencia inter tria vicia eft poffimiffima. ¶ Secun-
da conclusio: vera obediencia non vult qd inferior in
omnibus pareat fuperiori. Probatur prior conclu-
fio precifiofus deo offertur per obediencia qd per
alia duo primo ethicorum: tria habet homo bona
fortune bona corporis bona anime: duo patia abdi-
cat homo per alia duo vicio tertium & poffimiffum
fcilicet propriam voluntatem per obediencia.
¶ Et illa probacione fequitur qd paupertas eft min⁹
bonum qd contentia licet paupertas in vno ē me-
lior qd in alio quia difficultas difficultus eft multa re-
linquere qd pauca. Secundo probatur eadem con-
clufio primi regum decimo quinto: melior eft obe-
diencia qd victimia: quia per victimam dicit beatus
gregorius viciſſimo quinto moralium aliena caro
per obediencia propria caro mactatur. & hoc idēz
patet octaua queſtione prima. ſciendum inſuper. et
geniſis viciſſimo q ſecundo in ſemine tuo benedic-
tur omnes gentes quia obediſti voci mee. & eadem
ſententia habetur geniſis viciſſimo ſexto. amplius
habet ipſorum ſanctum eſt modus loquendi iur-
tute ſancte obediencie. ¶ Propterea inferat alia duo et
illa claudunt non autem contra bene fequitur hic reli-
gioſus eſt obediens: ergo et pauper: ergo et conti-
nens: oppoſitum conſequentis iterum antecede-
s: probatur conſuſio teſtimonio cuiſdam patris ſic
ut recitatur in vitis patrum in fine illa obediencia
debeant. dicebant fratres inquit quia narrauit qui-
dam patrum vidiffe ſe quatuor ordines in celo quo
rum primus erat hominum infirmorum gratias deo
agendum: ſecundus hoſpitalitatem ſectantium in
ſtante militantes eis: tertius in ſolitudinem com-
morantium & non viciſſimum homines: quartus or-
do erat que ad obediencia patribus ſpiritualibus
ſe ſubiungit propter vſum videbatur autem quod ob-
ediendum totumque auream habere & multo ma-
iorem qd alii gloriā habebat ſubiungit cauſam pa-
ter qui narrat alii ſecundum propriam voluntatem
faciunt hic omnia debet propter deum & volunta-
tem propriam & pendet ad voluntatem ſpiritualis
patris & concludo dicit genitrix eſt omnium vir-
tutum obediencia regi celorum inuenit et celos
aperiens hominem de terra leuat obediencia coha-
bitat et angelorum & ſanctorum omnium ciuis
eſt. Et hac enim abluti ſunt & per hanc ad perfectio-
nem veniunt. Secunda conſuſio probatur: poſſo
q ſuperior precipiat contra legem ſed hoc duo

to quod precipiat conformiter ad legem debet probatur
 conclusio: memo obligatur nisi ad illud ad quod se
 intendat obligare dummodo rationabiliter intē
 dit s3 profertis viam regulam non intendit aliud
 nisi obligare se ad regulam quam proficitur: igitur
 Rursus p3 te fortes religiosus tenetur parere cō
 mibus superiorē non precipienti contra deum: ergo
 si superior precipiat et tota debet facere curam i
 cū neribus vel ieiunare diem dīcam vel intrare car
 thalum sequitur qd ad illud tenetur: consequē
 est talium hoc non habz ex sua regula: igitur. Illud pa
 ter p beatum bernardum in libro de precepto 3 di
 pēlatione dīcēnt nichil me probat preceptis ho
 rum que promittit nichil plus erit q3 promissi sita
 men obediāt mandatis dumtaxat licitis bene facit
 z est obedientia non necessaria fed perfecta si etiā
 obediāt in omnibus etiā illicitis fatus facit z est
 obedientia temeraria. Si dicās tenetur in omni
 bus tenere castitatem z paupertatem seruare: ergo
 in omnibus parere consequētia est nulla prima do
 habent determinatam materiam obedientia lato
 retur materiam. secundo dicitur z melius non tenetur
 seruare castitatem z paupertatem qualemcum
 q3 sed secundum regulam non tenetur seruare sita
 artum vsum bonoz fortune sicut frater minor nec
 virginitatem fed sicam habeat tenetur cam serua
 re hoc est de per accidens. ¶ Confirmō idē
 per casum locosum sed artificiosum cuiusdam p
 byteri in partibus meis dummodo rursi erat condu
 ctus cum quadam domocello vocati hic domicel
 lus pbyterum ad colligendum fenum in campis
 cum aliis qui currunt ad archam z litteras omē
 dit in quibus contractus erat inter eum z domicel
 lum petens si inueniretur in litteris de colligendo
 feno in campis z tamen officium non dedecet p
 byterum nec erat contra legem diuinam: igitur. si
 cut hic pbyter dicebat se non esse obligatum ad
 omnia impolita a suo magistro lic potest religiosus
 dicere se non esse obligatum ad omnia que precipit
 superior. z illud intelligi volo quando est certum q
 nec continetur in regula nec annexum conservatio
 ni regule constat michi qd facere triangulum in ci
 neribus non conducti me regule nisi quia in omni
 bus obedire licitis est bonum sed b3 est dubium ra
 tionabile non excoī inferiorum qd non debeat pa
 rere superiorū alioquin emeneretur omnis rigor reli
 giosorum ex altera parte causa superiorū imponere
 iugis difficiliorē et aliquid dūgere qd nō
 regula pūnetur nec pūpponit nec eidē annectitur
 alioqū in inquietat religiozū pōnēdo onus qd nec
 pte nec ali potare possunt. ¶ Contra istas duas
 conclusionē simul arguorū: virtus z ars sunt
 circa dīcā difficile secundum ethicos: fed difficultas est
 bona fortune abdicare q3 propriam voluntatem po
 nēre in manus superiorū p3 vt declinē qd venit ad
 chūm mat. xix. qdlibet pareat s3 acceptare pau
 periatem nō poterat. ¶ Et confirmatur v3 obediē
 tia est in infinitū melior q3 pauperia vel fuitte est
 melior non primum et si secundū difficultas est relin

quere mille q̄ centum dabitur aliquis relinquens tot bona q̄ sua paupertas obedientiam exuperabit. ¶ Ad primum concedo maiorem ceteris paribus hoc addiderim dilectioni dei super omnia in habitua tot non est ita difficilis sicut multo alii act⁹ minoris meriti sed nego minorem difficultatem est in omnibus ubi obediendum est obedire et non recalcitra- re prouerbiorum decimo sexto. qui dominatur ani- mo suo melior est oppugnatore verbum. In hoc lau- datur religiosus qui sic superior paruit cum eum vocaret a scriptura et incepit facere o vocales et a- liquam partem littere protraxit non compleuit lit- teram sed protinus patre vocante omnia dimisit multo difficilior est obedientia q̄ alia duo et alia in- cludit. ¶ Ad confirmationem de paupertate dico q̄ illa est obedientia et ratio secundum q̄ homo re- linquit plura vel pauciora est signum q̄ sua pau- peras est melior stat illi qui parum habet relinque- do illa tantum mereri sicut illi qui plura habz vt de petro ecce nos reliquimus omnia. si petrus fuis- set ita diues sicut presbyter iohannes content⁹ erat omnia relinquere pro christo: aliqua est tamē pau- peras aliqua obedientia melior sed optima obedi- entia est omni paupertate melior vt voluit quia quis vult omnia relinquere et continenter viuere et pa- rere superior et quando secluderis paupertatem et continentiam adhuc vnus actus obedientie est melior optimo actu paupertatis simplicis vt volo meam voluntatem subdere in omnibus superiori vbi docet propter christum. Et isto patet: homo potest multum mereri ex eundo in actus paupertatis continentie et obedientie cum sint actus optimi. Secundo patet: paupertas habitus est pulchra vir- tus siue in diuitie siue in nichil habente qui quidam habitus ex aliis et aliis actibus est genitus. Tercio sequitur q̄ ille qui vult seruare suam regulam be- ne debet elidere frequentes actus circa ista tria et potissimum obedientiam: patet: habitus inclinant in actus et faciunt hominem habentem habitum re- sistere corruptioni istorum trium. Forte dicis ali- qua obedientia est viro inuitis: patet sit fortis oia et futurans in angulo sue cellule cum deo abbas vocat eum ad fodiendum in orto tunc relinquit me- lius propter minus bonum. Respondetur negan- do q̄ acquirit minus bonum duo acquirit vnus est vnus actus sancte obedientie aliud etiam diligit deum fodiendo in orto et quando vocaretur ad col- loquium vbi de deo non potest cogitare adhuc pl⁹ meretur sanctum propositum istius acceperat deus in multo plus q̄ ozaret istud facit propter deum ac- tualiter vel virtualiter et hoc est iterum deum dili- gere et hoc intelligo etiam quando esset consilium // abbatu parere si esset preceptum peccatum esset ibi manere in tali oratione et elongat se a sancta obedi- entia oportet religiosum nunc esse martham nunc vero magdalenam et ambidextrum cum aloth. ¶ Secundo principaliter argumentor: vel vera o- bedientia inclinat inferiorum ad obediendum supe- riori in omnibus vel solum in hiis que continentur

in regula: si primum intentum: si secundum tunc vi- cam superioris precipienti michi mundare claustrum hoc non continetur in regula iohannes mundabit claustrum iohannes sedebat cum infirmis et eis ser- uire non continetur in regula. ¶ Et confirmatur: postq̄ iohannes cassianus libro q̄rto de institut. ce- nobiorum tria exempla iohannis heremite posue- rit capitulo vicesimo septimo exemplū recitat me- morabile quo mutuis precibus filium precipiente superiore precipitare in flumē volebat: et iohannes heremita oleum necessarium vsui patrum precipie- re abbate effudit ex vitis patrum et aliis hystoris multa exempla similia adduci possunt. Ad tertium dicitur vel prelatos precipit aliquid contra regulā in hiis in quibus dispensare non potest et tunc ei pa- rendum non est plus deo q̄ hominibus parendum est: vel abbas precipit aliquid quod continetur in regula vel sine quo regula seruari non potest et tunc ei parendum est iohannes debet mundare claustrum non sequitur ex omnibus contentis in regula in bo- na consequentia: sed sequitur ex regula cum adiun- ctione propositionum verarum rationabilium quibus iohannes assentire debet iohannes emisit obe- dientiam secundum regulam hanc in regula vel cō- stitutionibus continetur q̄ fratres visitet infirmos et eis inferuiant et iuniores mundent claustrum pul- sent campanas vel huiusmodi iohannes est idone- us de iunioribus probat officio: ergo precipiente abbate vel priore debz parere. Si ponas tres equa- liter idoneos ad hoc officium si iohannes precipie- re prelatu nō tenetur illud exequi: eodem modo nec aliquis alius per similem rationem et sic erit enu- tiatio regule et iohannes contrahent sue professio- ni vel regule / vel abbas precipit aliquid imperti- nens regule vt facere circulum in cineribus et tunc licet sit bonum ei parere non tenetur religiosus ei obedire vt apparet: vt precipit superior aliquid cō- tra regulam vbi potest abbas dispensare et p̄z cau- sa dispensandi et tunc superior credendum est et vtro- biq̄ cum dubitat an superior potest dispensare vel non transgreditur limites suos ei parendum est si- cut supra dictum est de inferiori vocato a superiore ad bellum si superior imponat aliquam penam in- feriori pro transgressione rationabilem vel dubita- tam talis acceptanda est oppositum dicere eēt cō- fundere regulam et eam euertere si superior pre- cipit aliquid contra regulam in quo dispensare po- test: sed constat michi q̄ non est rationalis causa non debet ei parere si dubito parendum est. ¶ Ad confirmationem dico q̄ obedientia est bona in impertinentibus ad regulam et est virtus vel ei⁹ actus sed homo ad hoc non tenetur quemadmo- dum ingrediens religionem bene agit sed ad hoc ante votum non tenetur sed de iohanne de quo iohannes cassianus libro quarto prefato loquitur du- bitas an bene fecit effundendo oleum vbi tanta pe- nuria erat inter fratres et dico q̄ bene egit vt patet de magdalena mathei vicesimo sexto effundendo li- quorem iohannes obediuit superiori pl⁹ debebat

credere patri precipienti q̄ sibi. edificauit alios et se- si stat in matrimonii regum et in primis introit⁹ effundere vinum per lauachra a fortiori pro isto ca- su et vtriusq̄ est rationalis effectus de muto et eius ca- su est magis dubitandum de abraham q̄ bene egit non est dubium hoc erat precipiente deo qui est au- ctor vite et mortis in hoc pater filium occidere et cō- tra potest. de aliis non tantum constat sed mutius vi credit⁹ q̄ erat comminatio et abbas erat reuo- caturus preceptum vel instinctu diuino hoc habe- bat patres illi claustrum miraculis et probabile erat aliis q̄ hoc a deo habebant et nichil illiciti precipie- bant quare poterat ei parere sine peccato in diebus istis vbi superiores sunt dissolutiones vite q̄ inferi- ores precipiente superiore adducere leenam ligatā vel precipitare fratrem in aquam non est parendū. ¶ Tercio arguitur: posito q̄ aliquis religiosus eli- gatur in prelatum talis non tenetur obedire cum sit episcopus. Si dicas pape obediendum est ponam⁹ eum esse electum in maximum pontificem. Insu- per ecclesia vicesimo sexto. omnis ponderatio non est digna anime continentis: ergo continentia ē me- lior q̄ obedientia. ¶ Ad tertium dicitur talis tene- tur parere sue regule et nulli superiori quia nullum habet et non potest esse dominus aliquarum rerū plus q̄ antea est dispensator bonorum ecclesie non dñs. duodecima questio prima. expedit. dictū est supra bona ecclesiarum sunt bona pauperū vel cru- cist⁹ vbi non est magnus discrimen. duodecima questione secunda. indigne. decima sexta questio prima. capitulo. vniuersale. vicesima tertia questio non septima. q̄ autem. sic tenebatur hic religiosus fa- ctus episcopus ad continentiam et q̄sto assumitur ad maiorem gradum tanto peccatum est maius sz ad constitutiones vt seruare silentium post comple- torum et ad similia ieiunia qualia seruant in religio- ne non tenetur cum non potest illa cum suo officio in quo laborat. pre publica sue dyocesis patri habita- tur q̄ obediencia ibi comparatur bonis fortune vel castitati conjugali vt viduali sicut dyalectica dicitur ars artium nō simpl⁹ sed comparatiue ad alias tri- uiales. ¶ Dubitatur vtrum omnia contenta in re- gulari constitutionibus obligant sub pena peccati mortalis. ¶ Secundo dubitatur quomodo se hnt religio et deuotio. ¶ Tercio dubitatur si superior: p- cipiat inferiori nolle parere an inferiori nullum actū habens pareri supiori. ¶ Quarto dubitatur cum vi- xi non tenetur inferiori parere superiori impertine- tibus regule et cum dubium erit non mediocre qd est impertinens quid est necessarium ad conseruationē regule quomodo inferior hoc cognoscat. ¶ Quinto dubitatur an apostoli portabant calceos. ¶ Sexto an religiosi peccent portantes p̄ciosas vestes. Ad primum duplex est modus dicendi aliquibus dīcē- tibus q̄ sic aliquibus dīcētib⁹ q̄ nulla alia a trib⁹ votis neutrum horum credi verum si primum eēt verum religiosi eēt in piculoso statu q̄ layci qd falsum est. Insuper illud non credendum est de dis-

cretissimis patribus sicut erant institutores reli- gionum: igitur. itursum iuramentum non minus ob- ligat q̄ votum iurant magistrandi peregrino rectori et procuratori nationis ablit tñ q̄ homo non sz veni- ens ad congregationē peccaret vt in fine tertii dicit⁹ in de mēdo. mus si cōposito amplius iudei non peccabant mortaliter saltē i qualibet transgressione legis mo- sayce cum ibi erant octofoa verba et iocosa prohibi- ta q̄ nunc reputantur venialia: q̄ a fortiori nec nūc magis q̄ tūc et tñ iudei. p̄missum et se astrinxerūt seruare legem frequenter patet in sichem sub ducatu ioseph. xxiiij. et ioseph deuter. xxxi. et xxxi. et i plu- ribus locis aliis: et dato q̄ homo equaliter cogita- uit et voluit se obligare ad omnia regule oportet in- terptari secundum equitatem qui formalr intēdit se obligare ad q̄libz statutorum regule sub p̄ca pec- cati mortalis stulte promittit: ergo offi nō est. ger- son in quarta parte dicit statum est credere q̄ bene dict⁹ peccet eo q̄ comedat carnes et nō est pre- ter rationē. Secundum etiam negō credo et opposi- tum est determinatum ab ecclesia in regula bñ frā- cisci: et xii de paradiso et xlii q̄ seminat de aboz- sitione libro sexto. et in clemēti. sicut in lege euan- gelica aliqua sunt precepta sub pena peccati morta- lis: aliqua sub pena peccati venialis: aliqua sub con- silio vt exhortationes: sic est in regulis instituta a sanctis patribus et sicut non est facile semper exer- citatis theologis cognoscere discrimen inter mor- tale et veniale: erit in proposito et difficultas cur pauciores laborauerint ad ista enuerunda q̄ illa que traduntur in lege euangelica et lex euangelica est la- terna pars allam et exponit hoc non semper contigit in istis paruis regulis vtamur modo ecclesie in ca- pitulis datis existit et existit. cognoscere vt ex modo dicendi et forma verborum regule vel ratione ma- terie vel ratione vtriusq̄: sed motus primo primus nec secundo primus non est mortale peccatum etiā circa tria vota essentiaia vt contingit circa prece- pta diuina videant fratres minores in locis allega- tis que obligant sub pena peccati et similiter vide- ant alii proportionabiliter. nolo insistere sed hoc va- to ad ymaginationem fundator alius regule vel let suos obligatos esse sub pena peccati ad quamli- bet regule transgressionem et fortis vouet hanc re- gulam adhuc non est conseqens q̄ in qualibet pre- uariatione regule fortis peccat fortis solum vo- uet rationabiliter secundum iudicium prudentum et potest conformare se iudicio prudentium in hac materia. ex hoc patet oportet credere interpretatio- ni intentionis fundatoris a prudentibus sic in hac difficultate acri summa sequens rerum fastidia per- transeo. sed difficultas est bona non ponendo actus medium inter bonum et malum an aliquatransgres- sio erit meritum et aliquis iuste punietur pro actu meritorio vel ponendo actum indifferentem paulo minus videtur q̄ quis punietur pro non delicto ali- qua sunt q̄ non obligant sub pena p̄ci vt est in prin- cipio regule fratrum predicatorum et hoc depen- det a voluntate superiorum q̄ p̄supponitur recta in

salibus prop̄ie non est preceptum potest esse obligatio sub distinctione q̄ nullus loquatur post completorium: vel quis loquatur dicat psalmum miserere mei deus: si quis tunc loquens dicat psalmum illum adimplet preceptum vel potest esse prohibitio sub pena si infertur: et non aliter sicut in furto manifestum et non manifestum non requiritur restitutio dupla vel quadrupla nisi petatur. sic potest esse de loquela post completorium q̄ homo obligatur non loqui vel pati talem penam si ei infertur. etiam alii qui videntur termino prohibeo vel precepto qui non habent intentionem nec potestatem obligandi sub pena peccati: nec absolutionem est q̄ quis puniatur sine noua cōpa sufficit noua causa: et vt homo sit cautior in posterum castigamus carnem ne incitet nos ad peccatum et non solum propter peccatum perpetratum. Carmelite ex regula habuit vt intellexi capere disciplinam in capitulo aliquoties in ebdomada dato q̄ nulla culpa precessit. Si dicas christus dixit iudeis mathei. xxvj. Si autem male loquutus sum testimonio perhibe de malo si autem bene cur me cedis insinuans neminem debere cedere pro bono vel non malo. Respondetur iudei non habebant istam causam puniendi christum. si dicas contraueniens minime constitutioni in regula infringit regulam et contrauenit suo voto: ergo mortaliter peccat tu vides consequentiam nullam apparentiam habere sicut non pro qualibet transgressionem humana infligitur vltimum supplicium sed interdum mortis in lege diuina distingi antecedens q̄ quis cōtrauenit sue regule: vel in hoc vbi regula obligat sub pena peccati mortaliter et tunc consequentia est bona: vel vbi obligat sub pena veniali vel ad solam penam si nulla est apparentia. Non est idem si quis laycus vouet adire sanctum iacobum cum intendat se particulariter ad hoc obligare votum distincte cadit super vnu. secus est in inclusis in regula. Ite equitas naturalis exponit estum esse astrictum quo usq̄ dispensatur vel adimpleatur et epycha exponit regulam sicut dixi. idem est vouere seruare hanc regulam et ducere mores secundum hanc: oportet eodem modo interpretari et licet aliqui dicant alios quos cautius proferri intelligas secundum formam verborum ad rem idem est. accipe analogiam si ali quis voueret seruare regulam euangelicam intelligitur secundum intentionem dei obligantis: sic in proposito dedita opera institutores regularum dixerunt hec est regula quam obseruabitis ad insinuandum q̄ libenter vellet omnia in regula contenta esse obseruata et ne daretur occasio peccati nihil dixerunt quando non est obligatio sub pena peccati. Ad secundum dicitur q̄ religio est habitus genitus ex talibus actibus volo seruare illa que religionis mee sunt qui quidem habitus inclinat hominem ad seruandos actus religionis et ille habitus mediante actu suo elicit et ratione recta inclinat in actum obediencie vel aliorum duorum votorum deuotio est superior ad terminum religio deuotio nichil aliud est q̄ habitus vel actus quo quis

vult prompte exequi illa que dei sunt et hoc competit laicis et religiosis et sic non omnis religiosus habet religionem virtutem nec omnis deuotio est religio sed omnis religio est deuotio: et sicut religiosus multiphariam accipit solet sic etiam solet iste terminus religio. video aliquos aliter loquentes de istis quorum modum michi non placet. Ad tertium forte dicitur nullum actum habendo parat. Et contra hoc arguitur inferior parat superior: ergo eius mandatum adimplet et facit quod est est preceptum preceptum ei non parere ergo non parat ergo si parat non parat. Ad quartum dicitur est restrictio in proposito in parat an aliquis pure negatiue se habendo in illo casu mereatur non oportet plura requirunt ad bene agere q̄ male agere secundo ethicorum etiam pro tempore quo aduerbit et nullum actum elicit aliquid tamen est pura omisso vt in secundo distimus. Ad aliud consulit cum aliis et quando post consultationem belitauerit obediatur superioribus et facit quod est est preceptum in multis in diebus nostris parere superioribus talis errat in precipuis. Circa quintum paulus bugensis postillator in euangelio expositione digladiatur sed michi videtur postillator magis accedere ad sensum littere mathei decimo et marci sexto et ante eos seraphicus bona uentura hoc tetigit in quodam libello nolite portare calceum vel per absonum est dicere cum bugensis nolite portare in zona expresse marci sexto precipitur apostolis vt ista dals: q̄ beda in gloa marginali dicit vt pes neq̄ tect? sit neq̄ nudus ad terram et sic gramatici omnes vocabulo vtuntur sunt solea integre et superius aperte fide prelati succedentes eis ad hoc non obligantur nec aliqui nisi hoc habentes ex regula videbitur tibi non consideranti q̄ parum est in dilatare sandaliorum: sed in problematibus philosophus sciebat habere pedes optime coopertos accendit venera ita sapienter patres instituerunt suas regulas q̄ nichil sine ratione ab eis stabilitum est surge re de nocte parum dormire parum cenare non induere multitudinem vestium conducant ad immunitatem venerocorum habere magnas horas et alia opera ne demon eos inueniat ociosos secundum consilium hieronimi ad rusticum monachum semper aliquid facito ne demon te ociosum inueniat hoc voluit iupiter ad fugiendum veterum in suo regno primo georgioque dicente marone. Ipse colendi haud facilem esse viam voluit palmarum per artem. Adouit agros curis aciens mortalia corda. Heu torpore grani passus sua regna veterino. quocirca fodere in orto et multa alia ad propulsumandam segnitie imposita sunt sedere solitarie in cellula ad fugiendum stultiloquium et in ea sic dormire societas ab aliquibus peccatis retrahit societas cassitatis nocet secundum cassianum qui parum comedit eget minore sōno non reperitur superfluitas tertie digestione in frugaliter viuente versus extremum insensibilitatis manendo tamen semper in medio rex indorum putabat apollonium parum dormire eo q̄ aqua bi

beret vt philostratus libro secundo recitat. Propterea iohannes cassianus non sine ratione posuit tres vt quattuor horas sufficere p̄ sōno quia loquebatur cōsequenter ad cōmissionē vtriusque duobus patimacis in die nō satis aque bibat sedeat solus nec in se speret s̄m mīa diuina dormittet tres vel quattuor horas et sciat se multū i cōtinētia profectū se. Ad sextū dicit quilibet pōt portare vestes s̄m modum sue religionis preceptum habet cordigeri habere vestes viles s̄m cōsuetudinē p̄rie in q̄ sunt et in hoc est magnus error in magna britannia per vtrūq̄ regnū ex ista pte maris oēs de religione sancti francisci parū peccāt i exteriori habitu nō sufficit habere vestes i cōlū scio s̄m in tali colore abiecto considerēt aliqui minores an prouētus sufficētes in cōmū habent et perpetuos sicut in non mendicantibus et an sint p̄parati. Si dicāt se nō posse habere ex elemosina sufficēte p̄sionē satisfaciunt tunc huc questionē quomōdū plures bene viuēt et si eis optime deus p̄uidet et populū edificat Sed arguitur q̄ minores et medicātes omnes possunt habere redditis eis sufficētes in cōi possunt habere vnu octum cētū pedū possunt habere vnu finger terre ad pedale illi iugero possunt hoc totū habere per hoc demōstrando iuger cū pedalitate adde aliud pedale et sic consequenter possunt tantum habere sicut cluniacus. Si dicas multa pedalia reddent vnu aggregatū quod capere nō possunt tu nescis deducere argumentū semper sine pedalitate petatur au vsus illius licet fratres tenēt vt si acris vis deducere accipe p̄sionē quāritatē et in fine cuiuslibet quāritatis pete an licite vsus illi tenēt si medicātes gloriēt in hoc sophismate sophismate in q̄ nichil concludit. Reduco argumentū cōtra eos sub alia forma capio latissimū capū circūiacentem ostiū quē habent. et sic arguo hoc totum nō possunt tenere hoc est perpetuū vsus huius totius nō possunt tenere postea tollam digitalis latitudinis circūferentiā illius totius quero an hoc toto licite vtuntur et sic veniam vsq̄ ad parietes aule et ecclē q̄ nichil possunt tenere et si in scdo discursu reptant solutionem quā dabūt reformatis dabitur eis solutio eorum argumentū. Septimo dubitatur an vouens nō nubere cognosces aliquā cōtraueniat suo voto. Dubitatur octauo an venēs nō bibere vinū pōt capere vinū in mīsa. Non an male agit et peccat qui displicet vouisse vel si nō vouisse nō vouerit. Decimo an quis potest obligari ad opus supererogationis. Undecimo de obligatione facta per metum. Duodecimo dubitatur de illo q̄ vouet adire limia p̄rie et paula ea cōditiōe q̄ possit occidere platonē et occidit platonē an tenet postea adire romā. Tridécimo de illo qui vult ire romā et p̄gre et visitare fratres si frater non sit romē. Ad primum dicitur q̄ talis cognosces solutū nō cōtrauenit suo voto directe q̄ cognoscit solutū facit actū oppositū voto cōtinēte an per cōcōtantiā suo voto obuiet et duplici peccato peccet vt vno actu duplici peccato equaleuter nō iustificat. Ad octauum

dicitur q̄ sic argumentum est de celebratione missarum. c. ex parte. vbi precipit semper pontifex manus p̄fundere vino et illud sumere et sic suus votū debz interpretari quādamodū si medicū illud cōsulerent ob debilitatem romachi. Ad nonū multiphariam potest religiose se habere. vno nō sic si nō vouisset nō vouerit hoc est si effez liber sicut ab exordio nō vouerit s̄ postq̄ vouisset uobis si sit solū vñ actus totalis in isto postq̄ vouisset uobis vorum ille actus est bonus vt constat etiā alius actus non est malus sicut erat liberū a principio vouere sic est liberū post votū velle nō vouisse nec ille mittens manū ad aratrum retro aspiciet cum vult seruare votum licet placere i malū sit peccatū nō oportet q̄ nolle bonum ad quod nō tenebaris sit malus volo hominē occidere si nō esset phibitū a deo nō videt ac? malus licet velle occidere hominē auctoritate propria sit peccatū nō videtur q̄ hoc totū sit peccatū si nō esset prohibitū a deo non oportet respicere ad illa que sunt mala q̄ phibita solū et non ad illa que prohibentur q̄ mala vnde cauendū est in aliquibus timorari vt velle tale cognoscere si non esset phibitum potest esse inflāmatio ad peccatū carnis et quāto quis facilius succubittanto est periculosus timorari q̄ vis videre an volito cōditionalis sit licita vel nolit respicere ad totale cōplexū hic est ac? voluntatis cadens super cōplexum cōditionatum vel explicatū per ipsum sicut in aliis simpliciter volitis velle comedere si haberem est actus voluntatis cadens super cōmissionē si haberet. quo fit aliq̄ est volito cōditionalis meritoria velle dare elemosinā si haberes nolle furari si possem aliqua demeritoria velle furari si possem nolle restituere alienū si habere. Ad decimū dicitur impossibile est aliquid quem obligari ad opus supererogationis. p̄. si obligatur nō est opus ei cōsiliū i supererogationis. Secunda p̄positio fortes ad opus supererogationis potest obligari. patet ad hoc fortes potest obligari demōstrando paupertatē et hoc est vel potest esse opus supererogationis. Tertia p̄positio fortes impossibiliter obligatur ad opus supererogationis. p̄. q̄ de inesse sui contradictoriū. Quarta p̄positio opus supererogationis post votū definit esse supererogationis si nō definit esse cum bibenti fiat aliq̄ est opus p̄cepti q̄d fortes nō potest implere quin faciat opus supererogationis. p̄. q̄ diligit deū q̄i tenetur ad nullum gradū intensiue tenetur: sed quēq̄ intensio gradualis sufficit s̄ non potest habere actum dilectionis quin ille plures partes habeat. igitur. ex q̄ p̄positione sequitur p̄ eundē actum quo satisfactio p̄cepto et adimplet p̄sionem nemo oia p̄cepta dei adimplere potest sine opibus cōsiliis hic potes in fistere quilibet terra huius actus vt quilibet q̄rta est opus cōsiliū et iust quilibet scēda ergo due partes sunt opera cōsiliū ille due partes sunt ille actus totalis q̄ ille actus totalis est opus cōsiliū: quicqd sit p̄sequitio est nulla concludēdū est solū ille actus est opera cōsiliū. Ad vndecimū me? incussus ab homine non sufficit ad votū nisi quis ratū habuerit

post mortem. secus est de metu incusso a deo qui est
actor vite et mortis. pmius patet de his que vi mer-
ve causa sunt. c. i. et non debet muliere qd vi eaderet
mortem ingressa est religionem. secus de coo infir-
mitate periculo maris vi viuisimoi fortasse est mor-
to sufficiens ad bonum et hoc si homo intendebat
se obligare. Ad vobis dicimus respondet talis non est
obligatus non loquor quoniam sit boni adus sancti la-
cobum gratis post votu conditionale vi vouere de
novo honesto motu sfermo est de vi illi. pmi-
ssione talis non intendit se obligare nisi conditionali-
ter dato qd ceditio fuerit posita i esse puta hoicidii
talis tenetur refectio illud ppositu vola adus san-
ctum iacobum qz homine occidi iste actus est malus
ergo non cadit sub voto nec acceptat a deo c. odior
iniquitate et sic sic totius ille actus est malus. c. non est
votum nec tenet adus sancti iacobus aliunde est pro-
pterea ergo nullo modo obligatur pditio repugnans co-
tractui pmius reddit irritu et manet sicut ante pone co-
ditionis inesse debet refectio actus sic posito homici-
dio inesse duplex est ceditio. quedam in honesta non
solum fm se sed etiam in habitudine ad illud qd pmit-
titur vi i capto dato. quedam est ceditio inhonesta
lutarie capta si non i habitudine ad promissum exem-
plum vi si peccat mortaliter letunabo duos dies in
detestacione illius sceleris tota ista ceditio aliunde est
licita sicut stat conditionale esse vera et ans vi conse-
quens esse falsum sicut stat conditionale esse licita et ans
cedens illicitu tunc conditionalis est licita qn est licita
illatio est votu in fca ceditioe et si homo labat
tenetur seruare fusi votu et non alias. Ad tridicimus
distingue de isto vel intendebat se obligare copulati-
ue et tunc dato qd et consisterit qd frater non sit rome
non minus obligatur si intendat se copulati amore
dei et fratre alioquin fratre non existere non obligat
pmissio vi obligatio qd totaliter consurgit ex me-
ra voluntate. pmititibus non excedit limites volun-
tatis excederet aut si non intendet se obligare nisi
positis illis vobis conditionibus qd tenetur profici-
ci pegera aliter deficiente si pbe debetur de sua li-
tentione an copulatiue vel copulati intendat a for-
tiori alii dubitabit et vtatur i eo casu consilio prudē-
tis detegedo suam mentem sicut potest. Quartode-
cimo dubitatur an religio i religiose viue et de-
ferens habitu peccat p yporismu. Et arguitur qd
si dicens vius exteri vi simulans vbi est oppositu
interi est yporista lubrici audies de vicio carnis
loquelas screans i confecti vel indignabndus lo-
quenti est yporista religiofus est buluifoi defert
habitu sanctitatis et religionis et in exterioro homi-
nem ostēdens se esse aliu qd est non item? in tritis logi-
calibus sortes apparet esse alii? qd est in tertio ima-
terla de mendatio hoc tangitur pone duos quoz
vterqz vouit non bibere bode vini fortes tota die
sedet pitiando et bibedo plato cates bibit interr-
pue vel vigiles vter eoz grau? delinquit plato si
nichil aliud ponit in casu cum pluries deliberat et
aduertit si ponas fortis tantu aduertere et delibe-
rare plus peccat licet bibito i actu exteriori repug-

tatur vnus est continuatio actus malí .

Distinctionis trigefime octave q̄stio quinta.

Quinto specialiter quero an carthusiensis in extrema necessitate potest vesci carnis? Propter huius questionis elucidationem pono conclusionem. **E**stabilis est casus in quo carthusiensis non vescens carnis? male ageret. probatur conclusio. posito qd carthusiensis potest succurrere qd vite per esum carnis? non aliter. p̄ter quilibz teneatur non esse homicida sui talis qui noller comedere in illo casu sui esset homicida. Si dicas non occide reſe s; sua regula eſt causa vite mortis. Contra regula non p̄t obligat q̄le nature & diuina de ser uata vita si teneoz egredi clauſtrū vbi pater eſſet in domo dormiens q̄ nunc icknatur & succurrere illi domut vbi abbas preciperet oppositum v̄l vbi vouerit non egredi bibliotecā vbi die et in medio die bibliotheca eſt incēſa nemo diceret me transgre ſſorem voti egredi domo me tēdeſe homicidā **C**lamarent ſi in domo moraror quo ad flāms cor rumpar ergo ſi eſſem in casu vbi nō poſſum viuere niſi per eſum carnis poſſum & deboeo veſci carnis? ſi ponas vitella ouoz ſufficere vt q̄molus de no ſua villa rar? eſt hoc ratione non eluit. tum p̄mo po namus medicos dicere licz fallantur non intereſt huic nō p̄t adhiberi remediū aliud niſi per eſum carniū. **T**um ſe cō pōnam? vitella ouoz eſſe magis nocumēto morbo q̄hic patitur ſunt calida & hic febre calida & acuta eſt correptus mō contraria prius curant inſup pone q̄ oua abhorret. **T**um tertio ponatur caſ? talis q̄ nichil aliud haberet q̄ap̄tis comēſtioni. eſt in nemoze v̄l in opeſſo caſtro tūc co medere poteſt nē fame pereat. **C**onſentium legis natu re & diuini eſt ſeruare vitā modorationabilē q̄d facit nullū ſcandaluſt alieque ab eo ſcādalūſt. **C**ontra cōſolutionem argumentor talis cōtraue nit ſuo voto ergo male agit? cōſequentia eſt plana & antecēdeſ patz qz cōtineatur in ſua regula. forte dicia non formaluſt vouet nō comēſtio carniū in carthuſia q̄z in regula beati benedicti vel in aliis re ligioſis nō veſcentibus carnes. **R**urſus macha beī. ij. machabeoz. vij. laudantur qui nolēbant co medere carnes ſuillas & hoc erat i extrema neceſſitate ergo idē erit de carthuſienſi q̄ in ſecreto nō de beret comedere carnes. **A**d p̄mū nō antecēdeſ in omni voto alioque cōditione gñales & neceſſarie includuntur. ſ. de ſolutio. cū quis. z. de iure iurādo q̄eadmodū eſt qui mutat promiſſū voſū vel iurāmentū in melius nō eſt violator voti ſicut grego ri? tertio? ſcripſit regi frācoz. p. z. de iure p̄uenit & ſū matim pro rationalibz q̄tqz cauſa. q̄ qui ſatidia. cognū. j. vltima cauſa rationabilis eſt hic extrema neceſſitas nē opozter vouētū illa explicare quia recta ratio ſufficienter illam concludit & caderet in luem regule ſicret quilibet doct? illam. conditionē exceptam & fabricaret de nō extrema neceſſitate ex tremā licet veritas de ſe ſit bona multis nocet ali-

quas veritates cognoscere qñ eis male abutuntur
nec votum aptere est conditionale esto q per co
ditionem exponatur in argumto accipiebatur nō
dicit illos votum super nō esum carniū. dico tibi id
est vovere hanc regulā q vovere vñā copulationē
ex oib⁹ membris regule vovere nō comedā carnes
voveo a voveo b s3 obligatio est ad intentionē legi
latoz et equitatem. ¶ si dicas ergo aliquis contra
nit tuo voto z nō peccat. patet de constitutionib⁹
solum obligant ad penā z hoc cōcedo. si dicas a
falsitate copulatiue affirmatiue sufficit falsitas vñ
partis principalis ergo ad fractionē toti⁹ voti suffi
cit fractio vñ⁹ partis conceditur vñ superi⁹ patet
nō ita stricte. phibetur eius carnum in regula beati
nī bñdicti vñ patet per caput famosū cū ad mona
sterium. z p regulā beati bñdicti nō putet carni
ficiās nō peccare si cōcedat carnes extra necessi
tem vñ rationabilem causam imo peccat non opus
est insistere super hoc. Be machabels dicitur q an
tiochus illud cogit detestationē legis diuine quā
machabel z bona mater herōice seruauit i perpet
tem memoriā posteris etiā nō comedere carnes
suillas tunc erat de iure diuino. scus est de voto
q3 pñm ex actu spontaneo nō dependet. apterea
nūq3 simpliciter incipit esse de iure diuino strictus
est seruand⁹ ius diuinū q3 humanum. ¶ Secundo
argumento: sequeret q si aliquis esset in extrema
necessitate qui ad partē ill⁹ comederet carnes nō
teneretur se cōfiteri de illo: pñs est falsum quā car
thusiensis femimortu⁹ defectu potus descendit de
equo z q3 gladiolo traxit sanguinem de tibia quem
hausit ad reficiendos spūs pot⁹ penitentie dicit⁹
hoc crime publice cōfessus est. concedo q talis nō
teneretur se cōfiteri de illo qñ cōstat ei q aliter euade
re nō potest debet tenere secretum z nō dicere
alio si dubitet an erat in tali necessitate vel habeat
cōscientiā erroneā cōfiteatur se. ¶ Tertio argu
mēto: licet carthusiensis i extrema necessitate velci
caribus ad succurrēdū vite ergo licet ei mulie
rem cognoscere in casu quod citi diceret ei mortē
opettere nisi mulierē cognoscat p doctos medicos
intelligi prudētē q casus est cōtingibilis. patet ex
aristotele in phlebotamibus. forte dicitur est contra
ius diuinū cognoscere nō suam. cōtra i extrema ne
cessitate a panis est meus ad succurrēdū vite: ergo
b mulier soluta vñ ligata incipit illo casu esse mea
nec amplius vocabitur fornicatio carni auferre e
tra necessitate facit furtū tantidē tēpore necessita
te auferre nō cōmittit furtum sic erit in propolito.
Ad tertium nego cōsequētiā nō est si se cib⁹ est ne
cessari⁹ ad succurrēdū ididuo gñatio vñ cognosce
re mulierē nō est nec intelligi illud esse vite necessa
riū q3 ergo humor fuerit potest extrahi vñ purgari
z sic nō admitto casus s3 illo admissō nec de vno pō
cōsare sicur de alio. vñ est contra ius diuinū non
alud cognoscere nō meā nullaten⁹ hoc peccat esse
mea nisi p matrimoniū s3 ipa sit mulier soluta z ergo
solutus possum eā ducere ad succurrēdū mee vite
si finaliter dicas te nō capere nec satisfactū iri qua

re panis in extrema necessitate icipit esse tuus qui
ante erat alienus & hoc mulier etiā aliena aī quare
quā incipit esse tua id responsum est vtiq; & amplius
super additū sic p̄sentū annūciauerūt nobis & fer
me nobis instituit a natura videm⁹ viros eubelice
re de copula carnali si repēdūt nō de comestione
etiā in publico bñto aristoteles i pbleumatis
etiam causā quare de vno verecundamur & nō alio
q; cibis est necessarius & nō de sedus de vlogene
cūque vlt errorē nicholourus loquit nō oportet
zū bestiales erant. ¶ Quarto argumētō falsē ex isto
apparet q; p̄biter pot muliere ducere i vxore soluta
etiā sine dispensatiōe ad succurrēdum sine vti
būc argumētō est responsum etiā est p̄sona ihabi
lis. dicit p̄bbitio ecclē nō subfratit ius diuinum
de suanda vite solutiōne habes nō admisi casum &
in hoc stetit sed egre casum admittēdo alie vite
tanguntur.

Distinctionis trigésime octave questio sexta.

Queritur circa hanc distinctionem triplexima
occurrit an omne scandalum sit peccatum. **p**ro
pter scandalum omnia sunt alia fa-
cienda. **p**ro solutione questionis pnotabis sicut di-
cti glossa marginalis. mathei. xv. scandalum vel scan-
dalon grece nos offendiculum vel ruinam dicimus. **l**ati-
ne. Duplex est scandalum quoddam est actiui: alias
scandalum datum: aliud est scandalum passiuum: acce-
ptum vel phariseorum. **I**sti tres termini couenerunt
interdum est scandalum actiui qñ passiuo vel quis
ex dicto vl facto actualiter alius dicit ad peccatum
interdum est actiui sine passiuo qñ factus est scanda-
lum sed alius ex perfectione non scandalisat non est
est scandalum passiuum sine actui scandalisat. **I**nter-
dum capitur ex malicia persone sicut iudei ex facto
xpi. mathei. xv. interdum ex ignorantia vel infirmita-
te diffinitio scandalis est hec. Scandalis est dicti vl
facti alius prebeo occasione ruine hic diffinitio scan-
dali actiuum. Scandalis passiuum est ruina capta
ex dicto vl facto alteri. **q**uo fit licet scandalu pas-
siuum non est sine culpa scandalisati cñ est ruina in
ruente. nec actiuum est sine culpa scandalisantis tñ
passiuum est interdum sine culpa scandalisantis et
actiui sine culpa scandalisati. **C**istis notatis po-
nuntur conclusiones. **P**rima omne scandalis acti-
uum est peccm tñ scandalisati. **S**ecunda conclusio
omne scandalis passiuum est peccatum. **T**ertia con-
clusio licet nullum op^o precepti sit propter scandalu
vitandū opus cōsiliū vl act^o indifferens est relinque-
re vl differens dū propter scandalis. **p**rima con-
clusio probatur. mathei. v. **Q**uod si oculus dexter
scandalisauerit te erue eū et proice abs te. **E**xpedi-
t enim tibi vl pereat vnū membrū tuorū qñ totū corpus
tuum mittatur in gehennā ignis. **I**tem intelligit sal-
uator qñ a nobis remoueat op^o organū corporis des-
tines actus quando i malū tēdū indū crete ferit ori-
gines et ab eis cōtra mala genitalia quāqñ magnus
ardor castitatis cum ad hoc impul. **E**t mathei. xviij.

Qui autem scandalificaverit unum de pusillissimis qui me credunt expedit ei ut suspēdatur mola asinaria i collo eius et demergatur in profundum maris. illud pz. x. q. ii. c. lxxviii. grauter peccat qd peccatū scāda-
lisat. et dantes occasione scādalī sunt rei eoz. qd pēit
i. q. i. huius quosdā vtrāqz illaz cōclusionū patet
ratione. quicquid peccatū loco gnis qui actus scāda-
lisat facit factū vlt dicitur indebit. Et qui scāda-
lisat accipit ruinā in peccatū ergo peccat. Tertia
pclusio est copulativa duas hīs partes. prior pars
est clara si est pceptū affirmatiuū vel negatiuū tūc
transgrediens peccat s3 homo debet citius fuge-
re peccatū in se qm in quocūqz alio cū fm ordinē ca-
ritatis plus debz se diligere qm alios si nō sit tēpus
et locus ad faciendū pceptum affirmatiuū iam nō est
actus pcepti s3 cōsiliū vlt act⁹ indifferens. Scda pa
pars. x. q. ii. inter xba. xcv. diffinitio pbyteros.
Contra primā conclusionē argumētō nulla pec-
cata necessaria eueniūt alia scādala necessaria
eueniūt qd aliqua scādala nō sunt peccata. cōsequē-
tia tenet in festino et maior est clara omne peccatū
est voluntariū et liberū nihil necessario futurū est
voluntarium et spōtānū et minor pz. mathei. xviij.
necesse est vt veniant scādala. et mathei. xvi. dñs
dixit petro scādalū michi es. Ad primū dicitur mi-
nor est falsa ppositio beati mathei est modalis co-
posita quā fiat esse verā diuina exīte falsa sicut ari-
stoteles diceret necesse est hominē esse animal et qui-
libz homo possibiliter nō est animal et videtur illa
modalis cōposita vera necesse est vt veniat scāda-
la vt iacet cōsiderata. pclusiue hominū ad illicita
licet nulla scādala de necessitate eueniūt semp al-
qui alios scādalificabit licet nulli semp alios scāda-
lifent. Sed dices per breue tempus an diem tūc
omnes cōuertētur et tunc nō est necesse fieri scāda-
la bene. intelligatur vsqz ad illud temp⁹ vt dicatur
q illa categorica ponitur loco vni⁹s cōditionalis
si homines viuāt tūc viuunt necesse est vt scāda-
la veniāt vt necesse cadat in totam conditionalem
Ad aliud. mathei. xvi. licz beatus petrus quodaz
affectu pietatis mouebatur tū videt indiscrete pro-
cessisse ad resistendum volūtatī diuine et inferiorū
nō est superiorū arguere sine causa illud scādalū
nō erat graue peccatū. Secundo arguitur vlt oē
peccatū est scādalū vlt aliqd scz ali quod nō si se-
cūduz da b peccatū qd nō ponit scādalū. Arguit
sic si aliquis assiliteret b scādalifaret illū quātū est
ex pte peccati ergo est scādalū actiūz dato q nū-
lum scādalifet tenet cōsequētia q actiūz ampliāt
dictiones terminātes in tius ampliāt saltē ad for-
male significatūz sicut flexibile. Forte dicit
q nō sic capitur s3 pro peccato actualiter scādalifante
et pro nullo alio. Contra ex illo sequitur q scāda-
lum et nō scādalū sunt eīusdē speciei specialissime
adūctus alterius nō mutat actū in aliam rem. Re-
spondetur interarguēdum sufficēter vsqz ad finē
scādalum et nō scādalū sunt eīusdē speciei specia-
lissime. scādalū actiūm est termin⁹ cōnotatiū sup-
ponēs pro peccato cōnotando q illud peccatū sit

causa ruine in alio qd est de se hoc est peccatum
factum coram aliquo siue alter ruinā capiat siue ne
ad esse scādalū nō requiritur ruina cognoscētis hoc
peccatum s3 requiritur qd alius a peccante hoc co-
gnoscat alius inqz viator. Et concedo consequēter
q per hoc q quis respicit per fenestrā vlt peccatū
alteri⁹ peccatum incipit esse scādalū qd an
nō erat scādalū vt cōtingit de furto inmanifesto qd
recipit latēter in furti manifesti ipem transire. Et
contra hoc argumētō tunc act⁹ exterior aliqd mal-
licie superaddit actui interiori cui⁹ oppositū dictū
est in scdo. pz. faciat sortēs vni⁹ peccatū nullo pre-
sente iam illud nō est scādalum actiūz qz nullum
scādalifacit. Et dicitur ipm est aptūz natū scādalifare
tūc habebis quodlibz peccatū scādalū cōtra mo-
dū loquēdi superueniat plato peccatūz erit graui⁹
qz incipit esse scādalū s3 pbet occasione ruine vidē-
ti. Respondeo negando q act⁹ exterior aliqd mal-
licie supaddit actui interiori est facies peccatū per
hoc q alter respicit per fenestrā non magis peccat
qz antea licz peccatū nunc sit scādalum et an non
erat scādalū. S3 si quis in occulto incipiat facere
vnum peccatū vbi nemo est vlt solū vni⁹ suppositū
et supuenit vni⁹ vel plures iam cōtinuatiū est maior
qz inchoatio et exemplificem⁹ in terminis pōicator
vlt pzelatus incipit cenare in die ieiunabili i cōclau-
igrediuntur alii et occasione illa etiā infringit ieiū-
nium iam cōtinuatiū est malus peccatū qz erat in-
choatio hec comessio est malus peccatū cum est in-
comam multis qz erat a principio nunc scādalifacit ipu-
tabiliter et noua imputabilitate postqz ei constat de
aliis supueniētibus nec sequitur q act⁹ exterior ali-
quid malicie superaddit interiori actui qd volūto in-
terior imperās illam comestione exteriorē est pe-
rior q interior imperās comestione occultā. Si po-
nas istū inchoatē comestione in occulto s3 cōtinuat
inaduerter vt frequenter cōtingit in motu locali
tam comestio exterior est mala et nō habet actū in-
teriorē malū qd actus exterior est malus. pz. scā-
dalifacit primūz et fuit inchoatus ex culpa sua. Re-
spondetur non probatum est q act⁹ exterior est ma-
lus noua malicia in illo casu cū nō est actus huma-
nus licz sit hominis hui⁹ inchoatū culpabiliter s3
tūc qd cōtinuatur p modū nature nō imputatur p
toto illo tempore sed faciens actum in loco vlt tem-
pore quod homines solent cōgredi pnt peccat qui
exponit se periculo maioris scādalī actiūz qz i loco
occulto vlt tempore quo nulli solent superuenire.
Tertio principaliter argumētō si dicta essent
vera et conclusio sequitur q scādalum quāto ampli-
or est cōm pluribus tāto est malus peccatū cōsequē-
ter scāda ergo et antecedens. consequentia pz. qz plu-
ribus pbet occasionem ruine falsitas consequen-
tis. pz. qz tūc est duplex peccatū scādalifare duos
ad scādalifandū vlt triplicū ad scādalifandū tres
Et sic sine statu et multo plus peccaret male viuens
in vrbe qz ruri per vlt homines scādalifantur sicut
per actū vita ex actibus colligitur et sic scādalū co-
ram infinitis esset infinita malicie. pz. calculū.

Preterea nulli virtuti specialē cōtrauenit scādalū
ergo nō habet specialē rationē malicie. Ad tertium
cōcedo cōsequētiā et cōsequēs et nego falsitātē cō-
sequētis nō oportet q peccatū sit duplum qd duos
scādalifacit ad peccati vni⁹ scādalifans. vt pz de illo
qui vult occidere duos homines vnica volitione
modobit est vni⁹ qd scādalifacit duos. sicut vni⁹
et faretur quāto actus est corā plūbus tāto peccatūz
est malus nō sequit qd aliqd scādalū erit infinite ma-
licie nō dātur de lege infiniti homines et qz darent
calculatio nō cōcludit. vt pz si infiniti hoies essent
penetratiue mutuo volēdo eos omnes occidere et
eos occidēdo. Ad aliud argumētū dico q cōtraue-
nit caritati fraternē cū homo deberet bene edifica-
re fratē scādalifans oia peruerit. aliqui dicunt q
scādalū per se hoc est intentū est speciale peccatūz
per accidens scādalū hoc est illud qd est preter in-
tentionē nō cōstituit speciale vitii qz qd ē per acci-
dens non cōstituit specie illud nō placet si quis frā-
gens ieiunij imputabiliter cōsaliis s3 nō intendit
alios scādalifare nō obstat scādalifare ibi est vera
ratio scādalī s3 peccatū nō sit ita grāde sicut quā-
do intenditur ruina proximi sicut intendēs solum
amputare vni⁹ tibiā s3 forte et cū occidēs realiter est
homicida ac si intenderet eū occidere s3 min⁹ pec-
cat. Et qz dictū qd est per accidens nō variat specie
dictūz est non scādalū est eīusdē speciei specialissi-
me entitatiue cū scādalū. Scdo dico qd est acciden-
tale vni⁹ speciei est essentiale alteri albi et nigrū non
faciunt differentia essentiale respectu hominis bene-
ti sub ly coloratū qd est per accidens nō variat spe-
ciem hoc est illud qd est aliquid accidētale nō mutat
speciem respectu illi⁹ respectu cui⁹ est accidens ex
illo sensu non potes habere quin peccatum non in-
tentum sit scādalum. Quarto arguitur sequere-
tur q aliqua intemperantia esset scādalū similiter
homicidij esset scādalū cōsequēs est falsum qz tūc
vni⁹ peccatū esset duo peccata et per cōsequēs due-
pene et respōderet potest esse argumētum q aliqd
haby specie mali qd nō est peccatū s3 ibi dicitur qn
aliquid habet specie mali imputabiliter tūc est pec-
catū et scādalum. Ad quartū cōcedo q intemperan-
tia est scādalū et nego q vni⁹ peccatum est duo pec-
cata nisi sit fermo de plūbus intentionalibus peccati
qz fm hoc cōceditur vni⁹ ptiū est duo ptiā tria pec-
cata et sic sine statu cū in quolibet actu sunt infinite
partes sicut abe et carbe et cōcātes et cōcātes
loquendo ergo de peccatis totalibus nego q vni⁹
peccatū est duo ptiā s3 equaliter duob⁹ peccatis hic
actus demonstrādo volitionē qua quis frangit ieiū-
nium qn obligatur est intemperantia et est scādalū qn
est corā aliis et hic actus interdū est maior intempe-
rantia qz scādalū qn solum vni⁹ puer scādalifatur
interdū malus scādalū qz intemperantia licet sit
eadē rea numero sicut dē homo qui est logic⁹ et re-
thor est peritior vlt maior rethor qz logic⁹ vlt con-
uerso. Contra scdm ptem tertie cōclusionis ar-
gumētōz pōdo qd homo nō debet differre opus
consilij pro scādalo et hoc sic nemo tenetur cedere

suo merito s3 per opus consilij quis potest mereri
interdū tantum sicut p pceptū ergo nemo tenet
differre aliqd tale opus propter scādalum fratris
Insuper interdū aliquis scādalifatur per hoc q
aliquis homo deuotus petit ab eo bona sua ergo in
illo casu licet exigere debitum. Ad primum conce-
do q nemo tenetur cedere suo merito qd volunta-
rie actum meritorij relinquendo pro tempore me-
retur propter amorē fratris ac si opus fecisset vbi
nō fuisset materia scādalī s3 hic non differt meriti⁹
peccasset nisi sic faceret. vni notabis in actibus con-
siliū vlt indifferentib⁹ debeo adire fratrem et si eligit
ficare qua intentione facio et reddere rationē facti
mei quā si non audit s3 procedit in scādalo tunc est
scādalum acceptum et nō dātū et ex malicia proce-
dit si hoc cōstat michi a principio q ex malicia scā-
dalifatur vt pharisei de xpo et apostolis. mathei. xv.
nō oportet eos adire si ex infirmitate capiti scādalū
debeo ei reddere rationē nec debeo actum facere
quousqz super hoc reddidi eū certioratū tale scāda-
lum vocatur pusillorum. de hoc scādalo dicit ap⁹s
prime corinthior. viij. Si frater meus scādalifau-
ro nō māducabo carnes in eternū declaratur exem-
plo nichil comedi hodie icelli tota die venio vespē-
ri ad hospitium ceno hoc est comedo fero omnes
in domo scādalifantur tenor anqz comedā dicere
hoc vlt equalens fratres mei nō sitis in me scāda-
lisati nōdus pransulum oportet nutrire istū asinus
vlt saltem prebere sufficiens fomentum vlt laboro mor-
bo non possum ieiunare vel aliqd simile et stillud
non facio pecco a bono oia ista indifferentia inter-
petantur in meliorē partē. Ad cōfirmationē di-
co q aut bona temporalia sunt cōmissa fidei nostre
ad dispensandū vni cōsati vlt pauperibus et tūc p-
pter nullū scādalū sunt relinquenda vsurpātib⁹ s3
sunt repetēda saluis debitīs circūstantiis hoc no-
bis incūbit ex pcepto et pceptum nō est omitten-
dum ppter scādalūz aliorum s3 plūmi essent scāda-
lisati contra beatum thomā cātuariensē eo q stu-
diose et bona ecclesie et ei⁹ libertates tuebatur nō
desistebat. Si bona nostra sunt si scādalūz oīatur ex
malicia volentis retinere pter rationē alienūz illud
est pūpendendū qz noceret bono cōi daretur ma-
lus occasio rapiendi aliena et noceret rapiētib⁹ de co. dy. xxv.
tinere iniuste aliena qn scādalum oīatur ex ignoran-
tia qd dicitur scādalum pusilloz potest differri ad
tempus quousqz fuerit informatio qd est licitum.

Diffinitio trigesima nona questio vnica.

Quia trigesima nona diffinitio. Queritur
an dispar cult⁹ impediat matrimonij.
Pro solutione questionis pono conclu-
sionem. Contra infideles legitimus est matrimo-
niz licet nō rati qd pz de diuorziis. gaudem⁹. hoc
pz. i. corinthior. viij. Si quis frater habet vxorem
infidelem et hec cōsentit habitare cum eo nō omittit
eā in eodē titulo. c. quāto pueri ad fidē possunt
sili cōhabitare nisi cōtraxerint cōtra legē dei vlt na-

ture. Sed si vnus cōuertatur ad fidē et altera non vult secum cōhabitare cum contumelia creatoris vlti inducit ad peccatū tunc fidelis pōt alia dūcere. Contra hoc arguitur vlti deus tenet matrimonium infidelis legitimū et approbat vlti nō sūprium fm illud mathei. xix. Quos de cōiūgit homo non sepatet. Insuper vlti cōuersus ad fidē eo q̄ pueri⁹ et q̄pūmū est cōuersus est liber capere alia muliere fidelē vlti non. Sūm quomō dissoluitur in illis casibus si pūmū. Contra si ipsa reclamet anq̄ ipse cōiungitur ipse cogetur eā capere. Respondetur matrimonium infidelis est legitimū et quo ad hoc deus approbat ipm. Illud mathei. xix. itelligitur de matrimonio rato qd̄ fidē p̄supponit hoc est sacra mētuz fidel. Ad aliud rīdet q̄ qñ cōuersus est aliter cōiūgit an matrimonium tunc pūmū desinit esse sunt due positōes oppositē sicut glosa tāgit in. c. gaudent. vna tenet q̄ matrimonium dissoluitur ad uenitē quacūq̄ istarū cōditionū. Sed si cōuersus ad fidē vlti alia dūcere infidelis potest reclamare tūc possit limitari ar. xxxiij. q. ij. cum per bellicā. sic ut heretico reuerso restituitur alia bona. L. de hereticis. et licet nō sit matrimonium inter eos tñ eā recipere cōpellitur ex cōsequētia pōis matrimonii i fauorē fidelis tunc post spōsalia homo cogitur capere mulierē. Optio opposita est q̄ matrimonium nō cōsumptur cū infidelis quousq̄ fidelis cum altera contrahit vlti ingreditur religionē vlti frugē meliorē vite. et causa est q̄ roman⁹ pontifex diffinit q̄ ipsa potest an matrimonium cū scōa reuocare suum maritum et ipse tenetur cum suscipere p̄ in cap. gaudent. forte dicit fidelis nō potest habere infideles vxorem. distinguitur vel si ipm matrimonium fuerit cōtractum tēpore infidelitatis et sic nego: vel vnus fuisset fidelis et alter infidelis cōcedo propter illegitimationē ecclē. vt p̄. xxxvij. q. j. c. caue. in p̄mitiua ecclē passim iudei et gētilēs cōuertebātur: et sic verisile erat q̄ fidelis lucraretur infidelem ad fidem p̄cessu tēpore iudei erant obstinati nō autē gentiles tūc licuit manere cū scōis nō p̄mis postea et hūc illi sunt obstinati q̄re nunc est illicitū cū quo cūq̄ infidelis cōtrahere hic est ius positūū humanū qd̄ pontifex potest reuocare et valdare. S̄ ex toto tollit non sequitur q̄ si alter cōiūgit ad heresim labatur altero manēte fideli matrimonium dissoluitur imo oppositum qd̄ tangitur in. c. quanto. Et sic fidelis sine iura culpa vxore p̄uabitur q̄ iter illos est matrimonium legitimū et ratum postq̄ vterq̄ est baptisatus. Sed dicitur ponamus q̄ vnus credit fē esse baptisatum et tamen non est vel vterq̄ coniungitur an inter eos potest esse diuortium similiter an ecclia potest cogere illā q̄ labitur in heresim ad vtrum redire. Respondetur q̄ postq̄ tales non habent caracterem baptismalem si postea altera auertat se a fide alter potest contrahere cum altera. De alio dicitur q̄ ecclia potest illā q̄ labitur in heresim cogere reuertī cū est heretice et tradere curie seculari. Sed contra illud arguit moyses habuit vxorem filiā leui infidelis. exodi. ij. et ioseph filiā phar-

isaritis sacerdotis heleopoleos. gene. xli. q̄ erat infidelis et tertii regū. ij. salomon accepit filiam pharaonis et hester nupit affuero. hester. ij. p̄terea probatur q̄ nunc fidelis pōt contrahere cū infidelis fidelis est persona habilis. infidelis est persona habilis q̄ sit persone habiles. Ad p̄mū de illis patrib⁹ ante legem responderet aliquis nō erat vltituz sed q̄ apparet oppositū postq̄ abrahā noluit q̄ ysaac caperet mulierem de terra canaan nec ysaac melosibi finebat capere vxorem q̄ misit eum ad melopotamiam sirie et sau inter suos capēs vxorē peccauit deuteronomi. vij. legitur q̄ p̄cepit dñs delere se p̄tē gentes sequitur nō iūbis cū eis sedus nec misereberis earum neq̄ sociabis cū eis cōgula filiā tuā non dabis filio eius neq̄ filiā illi⁹ accipias filio tuo q̄ seducet filius tuū ne sequatur me et vt magis feruiat dñs alienis populis ille erat obstinatus in malo voluit illam attenuare dñs patres instituti spūs sancti hoc seruabant ante legem salob consentit de vna supposito q̄ mas circūdi vellet dicitur spectalissime erat interdite mulieres cananee nisi p̄ magna valde cā poterāt iudei p̄bere cū eis vt naalon contraxit cum raab de qua genut boos. vt dicitur mathei. j. que saluauerit nōcōs ioseph cū aliis mulieribus alienigenis poterit cōtrahere cū rationabili cā et minorē q̄ cū p̄mis sicut obeth cōtraxit cū ruth. ruth. vltimo. et salomon cū filia pharaonis p̄ pace p̄ regni. iij. regū. iij. nō ad hoc videtur p̄uacator de alienigenis amonitari et moabitari et egyptiorū quas abiecit efrā. efrā. x. q̄ populus reuersus est de captiuitate dñcū causā fuit irrationalitatis q̄ vxores eorum iudee mulieres erant turpes ex reditu de itenerē eas abiecerunt. Ad scōm cōcedo anis fidelis est persona habilis et infidelis est persona habilis puta ad contrahendū cū infidelis: nego cōsequētiaz: ergo fidelis et infidelis sunt persone habiles est relatio intrinseca in consequente et extrinseca in antecedente.

Distinctio quadragesime questio prima.

Arcaissimā quadragesimā distinctionem Queritur de gradib⁹ consanguinitatis. Pro solutione notandū est licet cōsanguinitas per vinculus vel per habitudinē diffiniatur nolo tñ sic diffinire q̄ fortassis te latebit que res est vinculus vel habitudo propterea sic diffinito. Consanguinitas est homines ab eodē stipite p̄pquo descendētes in hac diffinitione homines s̄ non sit verus gen⁹ hūc termini cōsanguinitas tñ est terminus cōior et ponitur loco generis et facit diffinitūz ab aliquibus differre puta a brutis duo boues ex eodē patre descendētes in cōi sermone non vocantur cōsanguinei licet bene fratres si tibi placit vocare eos p̄sanguines nōia sūpūitas tñ est placitū non est michi cure. Alii termini ponitur loco diffinitōis dicitur ab eodē stipite p̄pquo alioquin nos omnes essemus cōsanguinei q̄ descendim⁹ omnes ab adam et ab enoch omnes descendentes a caym submersi sunt in diluuiū. noe carnali p̄pagatiōe ad

excludēdos āgelos q̄ oēs erāt facti a deo. s̄ nō per carnali p̄pagatiōē. p̄ h̄ excludim⁹ eū q̄ facta ē ex coāa ade q̄ nō carnali p̄pagatiōē s̄ miraculose procreata ē. Cōsanguinitas est termin⁹ notatiuus. p̄ pluribus supponens comotando illa que ponitur in ratione nominis puta q̄ ex eodem sanguine descendunt sed cōsanguineus concretum p̄vno supponit est terminus relatiuus sicut vicinus vicini vicinus: sic cōsanguineus cōsanguinei cōsanguineus vt est de predicamento relationis cōsanguineam importat: sicut pater filius si sint de predicamento qualitatis p̄vno importat sexum p̄vno masculis accipiuntur plebs et populus pro pluribus non facientibus hoc aliquid supponunt popularis plebs pro vno illius multitudinis non q̄ sit idem sanguis numero in diuersis. Sed bene secundum diuersas partes cōsanguinitas diuitur in lineas hoc est iste terminus cōsanguinitas diuiditur in inferiora eius saltem de nominatiue linea est de predicamento quantitatis non quidditatie inferius et sic connotatio eius est impertinens connotatio huius termini cōsanguineus. Consanguinitas diuiditur in lineam rectam et lineā collaterales accipie p̄re oculis arbores porphirianas homo animal corpus animatum et sic ascendendo de linea recta: linea recta est persone quarum vna ab alia descendit carnaliter extendimus lineam rectam v̄q̄ ad prothoplastrum: sic potest istum terminum cōsanguinitas extendere. et quā rectum diffinitur ab euclēde cum medium non exit ab extremis sic quando persone descendunt de seinuicem methaphorice est linea recta vt ab abrahā / ysaac / iacob iudas tota illa coordinatio recitata mathei p̄mo cap. secundum q̄ linea accipit potest pro totali et partiali. Linea collateralis est cōsanguineus quousq̄ nullus ab alio descendit vt ysaac et ymael et sau et iacob / iacob et ymael. et q̄. j. de aia. rectū est index sui obliq̄: linea collateralis linea rectā dinoscit. qd̄ supponit p̄ sanguineis: hoc est iste terminus gradus pro hominibus supponit connotando q̄ gressi sunt de seinuicem vel ab eodem tertio propinquo. Et vt omnia hec sint buti peria oportet ire ad lineam rectam qua cognita facile collateralis linee doctrina ceter. Linea diuiditur in ascendente et descendente. sed ea pars linee que supra nos erigitur vocatur ascendens reliqua vero descendens eadem linea respectu diuersorum est ascendens et descendens abrahā ysaac iacob et iudas sunt iudas iacob ysaac et abrahā: quemadmodum aristoteles tertio phisicorum eadem est distantia a thebas ad arbenas que est ab athenis ad thebas p̄m⁹ gradus est quando vnus immediate ab alio descendit. Secundus gradus q̄ vn⁹ ab alio descendit solum mediāte vno. Tertio q̄ mediāte duob⁹ et sic p̄m⁹: hoc est dicere hoc cōplexū p̄m⁹ gradus supponit pro duobus hoibus cōnotādo q̄ vnus immediate gradatur ab alio abrahā et ysaac sunt p̄m⁹ gradus vel ista propositio de actu exercitio loco vnus de actu signato accipitur abrahā et ysaac sunt in

primo gradu id est seruantur per primum gradum sicut dicitur omne a est b: omne c est a. ergo omne c est b cē in barbara. Et p̄ isto infero correlaria. p̄mum: due persone requiruntur ad hoc q̄ dicat gradus patet nihil graditur a seipso sed ab alio. Secundum correlarium est: iacob nepos abrahā est cū abrahā in secundo gradu. p̄m mediāte vno ab eo descendit. Et eodem modo sequitur q̄ iudas et abrahā sunt in tertio gradu: patet mediāte duob⁹ vna gñatio semper facit vnum gradum: p̄m⁹ gradus nō septe supponit pro primo quā graditur et sic pro vno sed cōnotat aliūz a cuius femore graditur scōs gradus pro nepote: tertius supponit pro p̄ne pote pro iuda. Tertium correlarium: quot sūt persone tot sunt gradus vno min⁹ probatur correlariū ex dictis patet hoc complexum p̄mum gradus vel supponit pro duobus cōnotādo q̄ vnus immediate descendit ab alio vel supponit pro vno cōnotādo q̄ immediate ab alio descendit: et sic semper. p̄vno bus accipitur in recto vel obliquo: et sic due prime persone faciūt vnum gradum secūda cūz tertia vni gradum q̄ tertius a secūdo graditur p̄m⁹ genit⁹ est secūdis i ordie semper secūda persona est p̄m⁹ gradus vel pars p̄m⁹ gradus vel significatur per primum gradum: reddi i eadem sūam tres persone faciūt duos gradus: q̄tuor persone tres gradus sicut due colūne requiruntur ad fenestrā postea tñ sup additio vnus colūne addit alia fenestrā: sed vna columna nō sufficit ad p̄mā fenestrā abrahā et amnadas qui erat ab eo octauus faciūt septimum gradum. Pro lineis collateralibus aduertit q̄ dinoscit non potest inter eos nisi per respectum ad stipitem communem quia eorum cōsanguinitas a stipite procedit. linee non dicuntur collaterales sicut in arbore porphiriti habentes lineam rectam in medio: sed due linee recte mutuo comparate sunt collaterales: idem homo numero vt iacob est in linea recta ad abrahā autem eius ad ymael in linea collateralis. Pro istis videatur an illi duo de quibus q̄ritur equaliter distāt a communi stipite vel inaequaliter. pro p̄mis ponitur hec regula. Quoto gradus aliqui in linea collateralis distāt a communi stipite toto gradu distāt inter se toto non capitur eaz thegoeumaitice vel fincethegoeumaitice sed ē nomen ordinis hic pro secundis ponitur hec regula: Quoto gradu distāt remotior a cōi stipite toto gradu distāt ille persone inter se illud patet de cōsanguinitate: vtrū qui a stipite. ille due regule in vna sic ponuntur. Quoto gradu distāt aliqui a communi stipite toto distāt inter se: et respiciendum est ad maxime distantem. Et omnibus his dictis probari non potest q̄ respiciendum est ad maxime distantem nisi assumpta de determinatione turis qd̄ est ratio nabile. Et h̄ac regula infero correlaria: iudas et ioseph sunt in primo gradu cōsanguinitatis. probatur vterq̄ in ordine ad abrahā est i primo gradu: et toto ordine distāt inter se p̄ regula: sūt i p̄mo. Secundum correlarium: manasses filius ioseph et phares filius iude sunt in secundo gradu: loquor

ac si essent vt omnes apostoli desunt duodecim: p-
batur: sipes ex quo descendunt scilicet iacob est
in secundo gradu cum quolibet eorum: et sunt i gra-
dibus equalibus: ergo illi sunt in secundo gradu in
ter se. ¶ Tertium correlarium: manasses et iudas
pariter eius sunt in secundo gradu. probatur: com-
munis sipes est iacob iudas est in primo gradu in
ordine ad iacob: oportet respicere ad remotiorem
gradum: ergo correlarium verum. ¶ Quartum
correlarium: aminadab abnepos iude et manasses
sunt in quinto gradu: probatur correlarium: iacob
est communis sipes non potest esse iudas quia ab
eo non descendunt ambo cæsemp ad imme-
diatum quem inuenies a quo ambo mediate vlti-
mediate descendunt aminadab est sextus ab abaa-
ba mathe primo: q in quinto gradu secum per
tertium correlarium linee recte: et manasses est tertius
a iacob: ergo in secundo gradu secum: ergo comp-
tum est q aminadab est in quinto gradu: et manasses
in secundo: ergo ex regula linee collateralis sunt in
quinto gradu quo ad matrimonium. ¶ Quintum
correlarium: primus gradus consanguinitatis est se-
cundus consanguinitatis: probatur: iudas est pmi-
gradus in ordine ad iacob: et scda in ordine ad isaac
autem eius in primo gradu ad hunc sensum q signifi-
catur per primum in octavo edemodo. potes conclu-
dere primus gradus consanguinitatis est septim-
¶ Sextum correlarium: hec pna est bona: ego et tu su-
mus in hoc gradu equali et ego possum capere filia-
tuam: ergo tu filiam meam. eodemodo inferendo co-
sequens negatiui ergo non possis cape tuam ergo nec
tu mea in linea inequali pna est nulla. ¶ Preterea no-
tabis alium esse modum supputandi ex legibus q
talis est in linea recta seruetur idem modus sicut i lu-
re pontificii in linea collateralis est discernimen. Colo-
lateralium in linea equali quoto gradu distat quis
a coi stipite toto duplicato distat iter se. quo fit duo
fratres sunt in secundo gradu consanguinitatis se-
cundum leges ptiamus et bector faciunt vnum gra-
dum: ptiamus et alexander alium et per pns bector
et paris sunt in scdo gradu: sicut parifius a corbolio
est distans septileucis: a pontifare totid: ergo ponti-
fars a corbolio distat quito: decileucis inter se sed
tunc secundum leges dabis scdo gdu et qriti et no pzi-
mum et tertiu soli est discernimen in modo loquendi
modi canonis seruare oportebit in hac materia sa-
cramentorum in linea inequali quorunt perione sit
pste de pto tot sunt gradus. computatio scs leges
fit ob aliud et aliud vt p3. xxxv. q. v. c. ij. et per conse-
quens neuter modus est reprobatus in sua viam-
propter hereditatem et successorem alter ob ma-
trimonium procedit.

Distinctionis quadragesime quinte secunda.

¶ Ista hanc distinctionem quadragesimaz
quero secundo an consanguinitas impe-
diat matrimonium. ¶ Pro solutione que-
stionis pono conclusionem ypoteticam: scilicet an dis-
es innocentii tertii non poterat contrahi matrimo-
nium citra septimum gradum post eu matrimoniu
esset citum supra quartum gradum et non citra: pzi-
ma pars patet per yfidorum ethimologiaru lib2o
xj. c. vj. et hoc p3. xxxv. q. v. per totum. beat-
greg. dispensauit cum anglis et non tenuit legem comuncem
quia de nouo erat conuersi ad fidem vt citra septimu
contrahere possint. scda pars p3 de consangu. et aff.
non debet. vtriusq- erat rationale in principio na-
scens ecclesie homines diutius seruauit amicitia
am q postea: ideo tempore innocentii ampliata est
materia matrimonii a generali concilio de consan-
guinei. et aff. c. non debet. non semper conueniunt
eodem leges. Sed petis si duo contraxissent in quo-
to gradu per annum ante determinationem concilii.
An post determinationem fuisset verum matrimo-
nium: dicitur q sic si de nouo consensissent ante co-
stitutionem sine dispensatione non erat matrimoniu
um si consensissent vel hocum alter non fuisset matri-
monium ista prohibitio personarum est rationabi-
lis cum consanguinei satis se diligunt pro augenda
amicitia in polia oportunitatem erat contrahere cum
aliis etiam fuisset confusio consanguineorum vt id
esset auunculi et pater vt fertur de karolo magno
et rollando: meab ad filiam ludo erat frater quia ex
eodem patre filius nepos et filius ipsi ludo et hoc pa-
tet secundum questionem carminis. Salus nepos
frater filio dixit sua nra. ¶ It-
et ex ecclesiis amor
vinitus scilicet per sanguinem et copulam. ¶ Con-
tra hanc conclusionem argumentor: pauce sunt per-
sone excepte leuitica decio octauo capite: ergo om-
nes alie erant relicte: donec ad contrahendum ma-
trimonium: ergo ecclesia non poterat illam mate-
riam sacramentorum artare quia pari ratione po-
test facere q non sit consecratio in vino subrubro
vel non sit baptismus in aqua puteali vel fontali.
¶ Rursus iudei contrahunt in secundo gradu et ter-
tio in linea collateralis nec est dicendum q in hoc pec-
cant: pater de viroz. gaudemus. ergo christiani con-
trahere possunt. ¶ Respondetur negando q ponti-
fex non potest inhabilitare hunc virum in ordine ad
hanc mulierem: et distingo q materiam sacramen-
talem restringere potest: vel dummodo illud depe-
det ab vno contractu naturali ante q sacramentum co-
pleatur et sic conceditur vt est in matrimonio in a-
liis sacramentis a christo institutis non dependen-
tibus ab vno contractu naturali non potest impedi-
re quin homines sacramentum perficiunt licet in-
terdum male agut materia baptismi confirmatiois
eucharistie sacerdotii extreme vinctiois no depen-
dens ab vno contractu naturali: alique est facer-
dos in cubilibus vt communiter dicitur licet ostisse
suscepit oides in adulto in sacramento peniten-
tie pot subtrahere materia vel quo ad h pmi et si
panis triticus fuerit subtrahatur consecrare ne-

quod presbyter et illud est rationale cum totum
corpus christi miscum a matrimonio dependat
relicta est cura ecclesie de dispositione illius. Ad se-
cundum conceditur anis ergo xpiani cose qntia est
nulla: nos illegittimi illos aut non scs illud apli
prime coit. qnto. quid ad me de his que foris sunt
¶ Sed contra illud argumentor: dicit isaac iude-
annus iudea in secundo gradu et conuertantur ad fi-
dem ia dabis duos christianos in scdo gradu cofa-
guinitatis cointinctos sine dispensatione. ¶ Rursus q
libet non christianus rationis copos tenetur susci-
pere legem xpianaz: q tenetur suscipere oc illud qd se-
quitur ad legem christianaz: et talia statuta humana se-
quuntur ad legem christianaz: igitur quicumq- obliga-
tur ad anis non deobligatur a consequente. ¶ Res-
pondetur concedendo conclusionem q nulli contrape-
runt an xpiani non susceperunt: nec propterea va-
tur occasio aliquibus non venire ad fidem vt habeat
consanguineas vxores. ¶ Ad confirmationem fate-
or quilibet et c. tenetur suscipere legem christianaz. Et
distingo q tenetur ad omne consequens ad legem chri-
stianam vel ad omne illud quod sequitur in bona con-
sequencia materiali vel formali et sic concedit vel
ad illud qd est superadditum ab hominibus et sic no
oportet sicut sunt multe constitutiones: nec tñ ne-
go quin iudei pariter et machometiste obligantur sol-
uere vectigalia principibus more christianor et de
cimas tenentur seruare proximos indenes in eor-
locis essent boni christiani: sed aliud est de iure diui
no qd est obligat si aliquis iudeus repudiauerit vxor
rem quam duxit in iudaismo et superinducat alias
tebergam veniendo ad fidem cogetur cape prima
si ipsa redire voluerit nullatenus scda est vxor eius
vel si habeat duas vel tres vxores more eor coget
omnes relinquere ppter primam. Et si ponas q fil-
contraxit cum duabus vel tribus quarum quilibet
erat habilis tpe contractus eorum nulla illarum est
et vxor. Si ponas q dicat iudeus copulatiue capio
te in vxorem te et te et vnarepondeat et cointentia fo-
la illa est vera vxor sed dices ergo mutu- clamor et
consensus non impedit quin aliqua eap est et vxor
cum est mutus consensus explicatus per verba qd
ad matrimoniu sufficere videtur pna est nulla cum
equa sit ratio de oibus nulla est eius vxor vlti co-
tractus. Ex isto sequitur q quilibet infidelis dantis
libellum repudii sue vxor et cognoscens aliam adul-
terat cum secunda scdo sequitur habens plures
successive inductas cognoscendo secundam vlti ter-
tiam adulterat non tamen oportet q peccet pzi-
mam cognoscendo. ¶ Secundo principaliter ar-
gumentor: nulli sunt consanguinei: ergo questio fal-
sum supponit: anis p3: vel oes qui descendunt de
eodem patre vel matre sunt consanguinei. et si sic su-
consanguinei enoch et belze contra modu loquendi
¶ Pro solutione argumenti pono duplicem modu opi-
nandi: elige que volueris: et quo ad pziore pono pro-
positiones. ¶ Prima est: o3 ponere statim in aliquo
gradu in quo saluatur ratio consanguinitatis vltra
quod definit esse consanguinitas. ¶ Secunda pro-

positio dabilis sunt duo consanguinei: et tamen filii
eorum vel filius vnus cum alio non est consanguineus
hec propositiones clarent. ¶ Tertia propositio co-
sanguinitas insequitur ordinationem ecclesie sicut
solsequulum sole: p3 interdu transit in plures grad-
sicut ante innocentium tertium post suam constitu-
tionem in pauciores rationabiles est ponere status
in termino matrimonii q in aliq alia psona et cñ ali-
qui ponunt in linea recta esse statum sicut in collate-
rali abauus meus est michi consanguineus proau-
auus et pater tritauus non est michi sanguine iuxta
habent dicere: et ratioabilior et color est positio qua
insequor consanguinitas protenditur in linea recta
in abyssum. p3 de nup. scdo. ff. de ritu nup. l. nu-
pte. quo fit si adaz et enoch essent nulla muliere pos-
sunt habere in vxorem. ¶ Quarta propositio: aliquis
est michi consanguineus an meridiem post meridiem
definit michi esse consanguineus: et tñ tota die est: p3
si innocentius ponat statum in meridie. ¶ Quinta
propositio: aliquis muliere cognoscens an meridiem
em facit incestum: et tñ post meridiem illa cognoscens
non facit incestum. p3 de illo qui cognoscit muliere
an meridiem vel post distat qnto gdu cofanguineita-
tis. ¶ Sexta propositio: stat aliquis esse herede vni
qui non est consanguineus eius per legem com sine
adoptione vel alio contractu: patet inter tritauum
et vni multum distant. ¶ Septima propositio: aliqui sunt
in gradu consanguinitatis q non consanguinei.
¶ Octaua propositio: potest dici cum est dispensa-
tio pro duobus in scdo gradu defunnt esse consan-
guinei: sed illud non est valde rationale prestat ob-
cere tales ante dispensationem et post sunt consanguinei
prohibiti contrahere p legem com sunt consan-
guinei admitti per legem com non sunt panguinei. se-
cus est p dispensationem et si ecclesia tunc ordinaret q
hoies pnt contrahere in quarto per legem com ites
definirent esse consanguinei. Sed dices tunc ante
omne prohibitionem ecclesie statum in secepto diuino
nulli esset consanguinei in tertio gradu nec in scdo
gradu in linea collateralis et descendendo ista appa-
rent in parte extranea. Dices secundum et forte ratio-
nabilis: consanguinei dicitur illi supra nos quos
possumus probare eundo a parentibus immediate
eodem modo in linea collateralis et descendente et
tunc reges qui deducunt genealogias a nemibz
vel ab alexandro sunt consanguinei. ¶ Tercio pzi-
cipaliter arguitur contra eandem conclusionem: tñ
cuius in quarto non potest ducere tebergam in quar-
to vt patet ex dictis quia est gradus prohibitus: er-
go sempzonius in quinto non potest ducere beztaz
in secundo gradu: consequens est falsum ergo et an-
tecedens: falsitas consequentis patet ex dictis: et
probo consequentiam quia maiori vinculo constrin-
guntur et sunt plius consanguinitate coniuncti in
secundo gradu pmi vel quito q duo in quarto qz
ex vtracq- parte si ille duo linee simul adderent quicq-
et vnum facerent sex vel quinq- et duo faciunt se-
prem quatuor: et quatuor faciunt octo et hoc p3
tetur in philosophia: si esset vnum lignum latum duo

bus pedibus et vna medietas haberet in longitudi-
ne decem pedes / altera octo illud lignum non est
ita longum sicut latus longius puta decem pedum
eadem ratione esset ita breue sicut latus breui⁹ opor-
ter ergo reducere ad vniuersalitatem remouendo pe-
dem ad ymaginationem a latere longiore et adde-
re coste breuiori et sic totum esset lōgum nouem pe-
dibus et per consequens nō erat maius longum an-
tea: ergo debemus tollere quintum gradū ad yma-
ginationem et superaddere secundo gradū et tunc
erunt in tertio et in q̄rto et magis propinqui q̄ alii
illud potest colorari de qualitate difformi et de mo-
bili cuius partes difformiter mouentur propter ar-
gumentum probabile esset dicere nisi quia deteria-
tio romani pontificis et loquentium in hac parte ef-
fet ad oppositum q̄ argumentum persuaderet ra-
tionabiliter q̄ quintus et primus essent in tertio gra-
du copulati in remouendo ad intellectum duo a q̄n
q̄ et addendo primo et exponere omnes decretales
epistolae oportet respicere ad remotiorem quādo
vnius est in quarto et alter in quinto quia ibi poterat
esse dubitatio quid faciendum esset an esset quart⁹
gradus computandus vel quintus in aliis si esset in
gradibus equalibus et tunc res esset clara vel in ine-
qualibus et sic superaddere per calculationem vel
remouerem secundum q̄ gradus se offerret sed te-
neo oppositum: nolo opinariue restringere materia
dicō ad argumentum duo: primo oportet respice-
re ad gradum remotiorem non habendo respectus
ad alium: et causa est quia tediosum esset vulgarib⁹
sic calculare. Et fortassis romanus pontifex illam
calculationem euadere volens illud ordinauit. Se-
cundo dico q̄ illud lignum cuius vna medietas est
longa decem pedibus et alia longa octo est tota ca-
sthego: longa decem oportet respicere ad partem
longiorem: quia ab illa totam denominationem in
longitudine accipit et in latitudine duos pedes p̄r
concedo q̄ si p̄ digitalis latitudinis esset lōga decē
et totum residuum nisi vno pede totū esset lōgū decē
pedibus et celus saturitatis velociter mouetur sicut
superficies conuexa eius: et nego q̄ oportet metiri
velocitatem motus penes punctum medium eius
diametri vltus obtinuit q̄ velocitatem motus localis
mēsuratur per p̄dictū in eo velocissime motū cui ra-
tio suffragatur sicut penes hōiem mēsuratur nobili-
tatis oīm aialisi collectiue et si esset lignū decē pedū
cuius p̄ma pedalitas est lata vno pede: et quelibet
alia pedalitas lata digitaliter totum lignum est la-
tum pedalter: et istud coloratur reducendo ad vni-
formitatem dabitur linea nullius latitudinis de po-
tentia dei absoluta q̄ nō videtur admittendus: pa-
ter signando vnam lineam terminatam in porta s̄c̄ti
victoris que protenditur in infinitum orientem
versus et pars interiecta inter romā et parisiū sit
latitudine vnius leuce equalis pars extra romam
ephesum versus sit latitudinis subduple putavi⁹
miliaris et sic consequenter in infinitum decrescen-
do geometrica. Si oportet reducere ad vniuersalita-
tem quero quante latitudinis est beclinea si nō eas

ad partem latissimam. si dicas nulli⁹ latitudinis est
linea data auferatur excessus latitudinis p̄mit inter-
tialli super secundus in prima pte proportionali ho-
re future in secunda parte p̄portionali hore capti
excessus duorum intervallozū supra tertius: sic p̄
omnes partes proportionales hore future tunc linea
remanens erit alticulus latitudinis magna latitu-
do est ablata: ergo prius erat latior q̄ nūc. dictis ar-
gumentū hoc est contra factorē querendo quanta
latitudo in fine a me mea pronūc non interest de ve-
ritate illius dicti p̄bicalis sed impedire argumētū
q̄ nōstro proposito obuiare videtur: sed i p̄stariū
hec missa faciamus. Petis an absolute duo quo-
rum vnus est in quarto et alia in tertio sunt i qua-
rto gradu: dico perinde erit de eozū matrimonio ac
si essent in quarto: et sic debet regula intelligi de vir-
tute sermonis sunt in tertio et quarto copulati q̄
reputantur in quarto et petenda est dispensatio pro
quarto. Quarto arguitur probando q̄ duo in
primo gradu possunt coniungi accipio rebecca et
ysaac Arguitur sic ex dictis secundus gradus est
primus: ergo rebecca et ysaac erant in primo gra-
du. quod probō: bene sequitur: ysaac erat in primo
gradu ad abrahā et rebecca ad bathuel: ergo erat
in primo gradu: et eodem modo arguam de rege et re-
gina. R̄ndetur negando p̄nam in ante est relatio
intrinseca in p̄te extrinseca quādammodum non seq̄
tur: cayn erat frater abelis et ysaac frater ismaelis: ergo
ysaac et cayn erant fratres: in p̄te denotatur q̄ erat
fratres inter se in ascedente q̄ erant fratres ad ali-
os: et hoc patet q̄ si sequitur obliquus. Quinto ar-
guitur: tunc in quarto gradu potest ducere bertā
in quinto: et q̄ ex parte patris et matris descēde-
runt et maior est coniunctio sanguinis in eis in illo
gradu q̄ duoz in q̄rto gradu ex vna parte t̄m puta
vel patris vel matris negat minor ecclesia nō curat
sue ex vna parte descendant vel duabus. Sexto
arguitur: sortes potest contrahere cum sorore sua
ergo male dictum est nō dubitas p̄nam. probat as-
cedens: sortes et plato contrahunt cum sororib⁹ su-
is: et p̄posito q̄ sortes capiat sorores platonis et eozū
so. Respondetur: sortes est frater berte et plato
frater teberge: ergo sortes et plato sunt fratres ista
rum: eodem modo berta et teberga sunt sorores istoz
cum vna est soror vnius et alia soror alterius.
Tertia propositio: duo viri habent sorores suas
sine dispensatione in vxores. Quarta propositio:
due mulieres habent fratres suos i legitimis
coniuges. Quinta propositio: nulli licet in lege
gratie habere sororem eius in vxorem: nec cum di-
spensatione: nec sine dispensatione loquor: humana
hic ecclesia dispensare nequit: t̄m sortes cognoscit
mulierem et generat mulierem occulte et non con-
stat aliter: stat q̄ filius eius ducat illam: ergo tūc fra-
ter habet sororem in coniugem: nego q̄ sit eius cō-
iunx: sed ignorantia inuincibilis eos excusat vel il-
lum quem latet si solum alterum fugat. Septimo arguitur: abrahā dixit suo fratri ama-
mō pete me a patre et dabit me tibi: ergo non est pro-

hbitum iure diuino ducere sororem. Respondetur
q̄ thamar erat genita ex alio viro q̄ dauid. et sic
dauid non erat pater naturalis eius. secundo potest
dici q̄ in hoc thamar aberrauit. Dubitatur an papa
potest dispensare in omnibus gradibus prohibitis
contrahere. Respondetur: alii sunt gradus prohi-
biti a iure pure humano: et in talibus papa dispē-
sare potest. Alii sunt gradus prohibiti iure nature
iure diuino et illi termini conuertuntur prohibitio
nulla est nunc in iure diuino alla a iure nature aliq̄
persone prohibentur contrahere leuitici decimo oc-
tauo capitulo: sed illa prohibitio nunc robur nō ha-
bet in quantum iudiciale vel cerimoniale sed quan-
tum innititur iuri nature pleriq̄ visum est q̄ om-
nes persone que prohibentur leuitici decimo octa-
uo que sunt duodecim prohibentur de iure nature
et per consequens papa non potest dispēare in gra-
dibus ibi numeratis sed quia i iure nature sunt gra-
dus et in eozum aliquibus certatur an sint de iure
nature inter doctos nec facile est descendere in ra-
dicem difficultatis: propterea in hoc pullulant posi-
tiones de linea recta superius dictum est probabili-
ter est sententia q̄ non potest papa ibi dispensare. et
si adam nunc esset vxorem nullam habere posset in-
ter patrem et filiam est contra ius nature et magis
filii ad matrem: refert aristoteles octauo de anima.
quidā camelus igit⁹ qui matrem cognouit frau-
de detecta occidit ingratiam: et cū bura hoc ab-
horrebant hominib⁹ illud abhorere debet⁹ explo-
ratum est: simiramis erat peior bura et penas a fi-
llo condignas pro scelere meruit iste persone prohi-
bētur mater nouerca: soror sue ex parte patris: ma-
tris vel vtriusq̄ in p̄te amity vxor patris: q̄ est tibi
affinis nūc: soror vxoris tue filiar vxoris tue: p̄bale
est p̄tice posse dispensare cū vno viro qui succē-
sue ducet duas vxores: sic fecit alexander sepr⁹ in
diebus istis cum rege lusitanie emanuele qui duas
filias ferdiandi regis aragonie duxit. Eodem mo-
do videtur q̄ duo fratres possunt eandem mulierē
ducere successiue alter post mortem alterius: iohā-
nes dicebat herodi: non licet tibi habere vxores fra-
tris tui fratre viuentē dicit glofa interlinearis: et vi-
detur equa ratio in istis duobus casibus: secundus
est licitus: ergo et primus: tu negas vtrumq̄ licitū
patet genesis tricesimo octauo de thamar que ha-
buit her primogenitum iude et postea onā: idem pa-
ter deuteronomi vicesimo quinto: quando habita-
uerint fratres simul et vn⁹ ex eis abiq̄ liberis mor-
tuis fuerit vxor defuncti non nubet alteri sed acci-
piet eam frater eius et suscitabit semen fratris sui
et. Rursus sara erat filia abrahā scilicet arā
et iacob habuit duas sorores: bec argumenta nō cō-
cludunt: dicitur q̄ deus dispensabit cum patribus
sicut de vxorū pluralitate: similis casus erat in
diebus martini quinti et sapientibus congregatis
contrarie sapiebant sed propter scandalum q̄ iam
erat matrimonium admiserunt cum non sunt vrgē-
tes rationes in oppositum et a summis pontificib⁹
est attentatum non est facile reprobandum nec quo

q̄ pacto nisi pro causis arduissimis admittendum
vt pro componenda pace inter castellanos et lusita-
nos qui inter se crebro belligerabant vt inter vici-
nos plerumq̄ fit et vt vniū expeditius inuaderent
agacenos in africa. Et q̄ sequitur q̄ pontifex po-
test dispensare in secundo gradu in linea collateralī
et per consequens in tertio et in quarto patz. ille p̄
sone non reperiuntur prohibite leuitici decimo oc-
tauo et omnes prohibende videntur ibi prohibite
vel saltem non constat tibi de opposito ius ciuile
admitti sed illa probatio non est efficax tibi cū ius
ciuile interdum obuiat iuri diuino et iuri nature vt
de concubinarū sufficit non constat tibi de opposito
patet: potest dispensare cum duobus in linea descē-
denti vt inter filium iacob et filiam esau non tamen
q̄ manasses haberet dinam amita et matertera lo-
co matris habentur etiam citius potest esse dispen-
satio q̄ esau habeat dinā q̄ manasses eam habeat lī
cet sit idem gradus: mulier est subiecta viro: ergo mulier
non debet esse in linea ascendente et mas in descen-
dente. othouiel habuit axā filiam fratris sui: iudici
primo. Dubitatur an p̄scriptio locum habeat
in matrimonio dicitur q̄ non p̄scriptio datius ex
constitutione hominum et secundum eozum inten-
tum ius redet: modo casus matrimonialis exēmi-
tur a p̄scriptione. patet de consang. et affi. capi-
tulo. non debet. Dubitatur secundo: berta est co-
gnita a sorte: postea ipsa contrahit matrimonium
cum platone fratre sortis iuris ignara vel aliter ex
malicia ipsa ad cor rediens constituit peccatum ci-
taroni curato eius an berta tenetur reddere debitu
platonī vel prodere suum peccatum occultum. R̄s-
pondetur non debet verisimile q̄ secum dispensabi-
tur cum p̄ncipibus pro pace communi illud reuo-
catur in dubium an papa possit: dicitur q̄ non de-
bet reddere debitum scit alium non esse virum eius
singat aliquod impossibile reddendi debiti ipsa
non habebat aliam pacem quousq̄ casum officiali
et viris grauib⁹ et secretis ostendat cogetur redi-
re ad virum nisi excipiat per affinitatem.

Distinctionis q̄dragesime p̄me q̄stio p̄ma.

Elia magister capitulo vltimo o huius. clj.
distin loquitur de distinctione specierū lu-
xurie Queritur an sex species luxurie cō-
ter enumerate sufficiunt. Pro solutione q̄stiois no-
rabis luxuria duob⁹ modis capitur: p̄mo modo ca-
pitur p̄ oī habundantia et sic capisā virgī. j. georgi.
dicente. luxuria segetū tenera depascit in herba. lu-
xus grece ē solutio latine: luxus luxurios luxuria
pro eoz captiunt. Alio modo capitur in theologia pro
excessu in veneris: adhuc in modo loquendi stric-
tius accipitur pro excessu in veneris siue in mate-
ria instrumento vel modo vt excludatur excessus
cum propria vxore. C̄tso notato pono conclusio-
nem: species luxurie communiter enumerate suffi-
ciunt patet trigesima sexta q̄stione prima. §. non
omnes. hoc patet auctoritate magistri quadragesi-
mē

Regna de iur

mulier

apostolus

al post

4

riam vt sit luxus in veneris . Ad confirmationem

vnū vitiū est causa naturalis alteri? vt excess⁹ vini

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
84

agone xpiano z simile sententiā ponit in libello suo de honestate mulierum inter oia xpianorū certamia duriora sunt pzella castitatis vbi est quotidiana pugna z raris victoria. Et istud in libro de summo bono q magis per carnis luxuriam humani gen^{is} subditur dyabolo q per aliquid aliud q difficultus est vincere vehemētia hmoi passionis z q^{is} xpus z ars sunt circa difficile decorum est tibi cōsequi victoriam et in temptatione inuocare deū qui nō pmitit nos temptari vltra id quod possum^{us}. j. corinth. x. apponamus nos ipsi opem ad reluctandū qz qui creauit nos sine nobis nō saluabit nos sine nobis dat deus omne bonū sed nō per conatus tantū qz i pudicorū cetu ocissime pedibus alatis voles sicut a colubro de cohabit. cleri. z mulie. ex cōcilio magūtinēsi. c. in hibendū. vetitū est clerico habere mulierē suspectā in domo intellige cohabitantiē vel crebro venientē et nominat fororē amita sille haberi nō posunt nec aliq. bernardus in glosa dicit clericos pof se habere feminas vqz ad scōm gradū in linea col laterali alias vqz ad quartum in linea recta manifeste repugnat cap. signato. z brō augustinū vbi qz de hac materia loquitur lege libellū eius de honestate mulierum si hō nō vincatur a muliere fortasse denigratur et fama candela ppe parietē albū eius nō consumit sed tñ parietē denigrat. legitur de quodā fratre in vitis patris qui volēs cū matre transire flumē manus suas inuoluit pallio z eam portauit vltra flumē. interrogatus ab ea cur hoc faceret. respondit. corpus mulieris ignis est z corpus qz cōtinēgebaz te venit michi in mentē memoria aliaqz mulieris iuxta illud. puerbō vbi. nūqz pōt homo abscondere ignē in sinu suo vt vellimētia ei^{us} nō ardeat aut ambulare sup pyras z nō cōburatur plāte ei^{us}. Sic qz greditur ad vxorē. pmiū fuit nō erit mundū cū tetigerit eam cū luxuria sit ignis corpus inflammas. triplex est iterū remediū gñale hunc ignē extinguēdū sicut in igne materiali ne hō cōburatur. triplex adhibetur remediū q aque effusione p lignorū vltērius materie subtractionē vltē elongationē ab igne sic facim^{us} olle bullenti igne infundendo aquā frigidā subtrahendo ligna vltē potū elongando ab igne sic adueniēte igne luxurie ad litterā iter dūz piciatur aqua sup cōbūstus. de sancto eualdo z multis legitur q adueniēte passione se mittebant i aquam hō tñ non debet esse homicida sui vbi hoc ei constat licet eius vita abbrevietur nō refert melius est vitā breuē z bonā habere qz longā z fordēdam. legitur i vitis parum de quodā sene q cū tēptaret de quadā muliere quā receperat i hospicio accendit lucernā z cōbūst et digitos merito perdit domū suam q eam īcenfas videt z nō laborat. p aq ad extinguedū sic est hic. scōz est de subtractionē mōrie z de illo pat^{re} dictum est. tertiū fugere ab hoc morbo z non secū luctari ei^{us} ad hoc ē ratio luxuria est ignis homo fenū. Et saie. xl. ois caro fenū vel stipula. Et cecilia. xxi. stipula collecta sinagoga pccatū nō est securū stipula esse in circiferētia ignis luxuria est peccatū fordidū non est sanū luctari cū homine

Distinctio quadragesime pme qstio secunda.

Secundo qritur circa hāc materiā an fornicatio simplex sit magnū peccatū. p^{ro} solutione notabis fornicatio dicitur simplex ad discrimē fornicationis qz inter dū exēditur vti luxuria cōuertat ad significādis discrimē ad simplex. Dicitur etiā simplex ad sepandas alias spēs luxurie ab actu z quia solent esse hic alique difficultates vna an naturaliter potest pbari q fornicatio simplex est peccatū mortale. secūda difficultas an potest hoc ostendi ex facris litteris. tertia de eius magnitudine ordine ad furtū: de oib^{us} istis pauca tangā. In primis videt michi difficile ostendere q fornicatio simplex est peccatū mortale in lumine naturali hoc est seclusa fide z sit illa prima conclusio. Secūda cōclusio pōt probari q est fornicatio simplex. phibita de iure diuino. In primis ista declarabitur z demū descendam i tertia difficultate rationes alioz nō concludit qz oīstalis concubitus est contra ius nature salte ex argumentis eozū qz ples religiose educabit hoc non vincit. patet i muliere senē vel qz cōuenit pater et mater qz per bene educabit. Si dicas peccat mulier senex finiendo se cognosci hoc fateor qd nobis constat per ius diuinū qz nō probatur hoc naturaliter non est cōtra vitam hōis nascitur possunt tñ adduci rationes apparentes q fornicatio simplex est cōtra ius nature i quibus nō iūsto cum non sit necesse. Secūda cōclusio est fornicatio simplex est phibita iure diuino i vtro qz testamento. in veteri p^{er} deuteronomiū. xxiij. non erit meretrix de filiab^{us} israel. in nouo patet in pceptis z phibitionib^{us} decalogi per mechā. si dicas p mechā intelligitur adulterius etiā per fornicationē intelligitur adulterius vt p^{er} illud. matth. xix. qz cūqz vxorem dimiserit excepta causa fornicationis libi fornicatio valet adulterius sed hic dicitur beat^{us} augustin^{us}. an ois fornicatio potest dici mechā non occurrat ei exemplū z est difficile ei ostendere vbi simplex fornicatio phibetur i pceptis decalogi si non mechā omis sit simplex fornicatio postea dicit per furtus prohibetur ois cōtractio rei alienae rapina i furto includitur sic simplex fornicatio includitur i adulterio z statim dicit nō esse ille bene ad phibitio nē minoris prohibetur mat^{er} & mulier in illo inclusum quādamodū est iter furtum z rapina non tñ eōuerio vti iter mechā z fornicationē simplicē fateor probatio esset inefficax sed eā pro probatione nō adducit s3 aliquale similitudine ostēdēs z vidēs p^{ro} bationē inefficacē cōcludēdo vti michi videtur p

mechā intelligit ois cōbūstus non vxorari^{us} prohibitus considera vltēri^{us} nō dicit non occurrit michi i scriptura sed i pceptis decalogi vbi prohibeat sunt alia loca que ego itroducam. vt. j. corinth. vij. propter fornicationē aut vniū quisqz suā vxorē habeat z vnaqueqz suūz virgo libi prohibetur simplex fornicatio. forte viciū per fornicationē adulterii intelligit hoc est cōtra intentionē illius capitis manifeste paulo post sequitur qz si se nō cōtinēt nubant z cōstat simplicē fornicationē nō vocat cōtinētiā et melius est nubere qz vti pfecto cūlibet constat si reputasset simplicē fornicationē licitā nō fuisset opus vti cuiqz qz nubere per fornicationē simplex daretur remediū si ipsa esset licita. Insuper pme corinthi. vij. nolite errare neqz fornicari neqz idolis seruientes neqz adulteri neqz molles regnū dei possidebunt nō adiūxisset qz adulterio si nō pzo simplici accepisset. hoc patet ad galath. v. ad ephesios. v. et ad tessal. iij. patet cōsiderantiā qz gētilēs existimabāt aliquā licitā crebro vetuit apostolus nō est opus itroducere determinationes humanas est error centesim^{us} octuagesim^{us} scit^{us} i articulis pñsionibus dicere simplicē fornicationē non esse peccatū. Et isto itero qz greci tenēs icōculse simplicem fornicationē nō esse peccatū sunt heretici hoc correlariū est cōtra martinū. quest. iij. de luxuria. p^{ro}bo correlariū omnis tenēs heresim cū pñacia est hereticus: ois grecus tenēs simplicē fornicationē nō esse peccatū tenēs heresim cū pñacia: qz omnis grecus tenēs simplicē fornicationē non esse peccatū est hereticus: cōsequētia est barbara z maior est clara qz i ea pducitur diffinitio de diffinitione heresis est dogma falsum fidei orthodoxe cōtrariū nō quilibet tenēs heresim est hereticus s3 requirit pñacia: tunc est pñacia qñ homo tenet illud qd deberet nō tenere postqz est grecis oīsum rationaliter q simplex fornicatio est peccatū ergo tenēs oppositum sunt pertinentes q sit dogma falsum fidei orthodoxe cōtrariū. patet ex locis allegatis martin^{us} nititur euacuare aliquas rationes guidonis carmelite vide cū hoc non videtur martino q pōt accipi vnus locus in facris litteris i quo probatur contra grecū vel gētilē q fornicatio simplex est peccatū qd est falsum. Insuper ostēdam q parum vel nichil eadē questione martin^{us} distat a cōtradictione cōpōssibilia cōadunābis martin^{us} postqz nulla ei occurrat ratio ex facris litteris ad probādū q simplex fornicatio est peccatū accipit vnam q fornicatio est peccatū mortale sic arguit. Nam non solū illa de necessitate fidei sunt credenda que sunt expresse in facris scripturis sed etiam que sine scripturis per successuāz relationem pfm vqz ad nos perueniunt s3 a xpo vqz ad bec tēpora pñs ecclesie semper posterioribus fornicationē simplicē iter mortalia peccata tradiderūt z illa semper in ecclesia pzo certo z indubitato habitū est: gētili i hac ratione quiescisset nō luctatus fuisset cū viro s3 vide quid dicat i solutione ad quartū guidonis carmelite z quas singit equiuocationes z ad tergiversat

dum fornicationē simplicē nō esse peccatū vel vato q sit peccatū greci nō sunt heretici. brigā sūi qñū argumētū i forma de maiore fortitudine vt nichil v horis amittat s3 potius acqrat. non illud est de iure diuino qd cōtinetur i facris litteris vel ex his sequitur sed etiā omne illud qz accipim^{us} a deo tñ dubitaret a apostolos z patres nostros. fm illud iohānis vltimo. multa quidā signa fecit iesus q nō sunt scripta in libro bocille est secūda gradus iuris diuini fm alios quibus quoz multiplicatio est iantis sed in hoc nō multū refert est vnus gradus iuris diuini quicquid sit s3 null^{us} i ecclesia latina tenuit q fornicatio simplex non est peccatū et cum homines sint pclues ad illecebrā signū est manifestissimū q hoc venit a xpo ad apostolos ad apostolis ad patres nostros et maiores et ab eis ad nos: ergo illud est de iure diuino. de gātionib^{us} nō instandū est dicent ipsi adulterium nō esse peccatū nec de grecis refert vt patet ex eozum erroribus qz pñmis oia ista martinus concedere habet et per cōsequēs tenēs oppositum huius grad^{us} tenēs heresim ostensaz ei esse tale ergo est pñcia tenēs heresim ergo est hereticus qd erat probandū qd parū vel nichil a cōtradictione differebat. Et scōtra hanc cōclusionē argumentor pbandū q simplex fornicatio nō est peccatū. Tum pmo ius ciuile admittit cōcubinatum. Tum secūdo deus precepit esse fornicari. p3 osee pmo. sume tibi vxorem fornicariā et fac tibi filios fornicationis. Tum tertio enumerat cū his que nō sunt peccata. patet actū. xv. Ad pmo dicitur ius ciuile admittit aliqua contra ius diuinū vt est vsura incantatio contra vtōs z nubes. ps in lege cōfī. L. de male. et mat. de pñscriptione male fidei s3 ex illo coloratur q simplex fornicatio nō est peccatū cōtra legē nature dicit coloratur nō ē sufficiens argumentū. Si petas an dñs iustitiam^{us} erat ppter ea hereticus. dico q non esto q xpian^{us} erat ipse liberos iuris non cōposuit sed approbavit supponens eos q cruditi erant i legibus bene cōposuisse. Et si dicas supponitur q omnes leges sunt i corde pñcipis. Ad hoc duo dolo pñmum est vix cōtex legum est in archa vici. Secundum est sunt i corde eius id est in corde assentium qui etiam possunt dici eius cor supposito q bene regat. Ad secundum negatur q deus precepit prophete fornicari: sed de^{us} pcepit ei capere mulierē fornicariā hoc est idolatraz vlt fornicatricē calmaliter z illā caperet i vxorem z acciperet ei adoptionē filios illius mulieris. Ad tertiū dicit qz ista ibi enumerata nō enumerantur ppter culpā sed ppter diffidū inter gētes z iudeos gētilēs prohibet simplicē fornicationē esse licitā cū^{us} oppositū tēmeritū dei z abominabāz vsuz imolantū cruozis. ppter ea aplūs ista iterdicit gētilibus vt iudei z gētilēs pacifice cohabitaret s3 aduerte q cōcubini cōtēdū in scriptura loco verarū vxorū accipitūz vide iudith. xix. z. iij. regū. xvj vbi architofel cōsultit abalonē ingredi ad cōcubinas dauid z tñ erant vere vxores dauid licet min^{us} principales scit erāt ancille z iacob. De ter